

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ЯСЛА-САДОК) №303
КОМБІНОВАНОГО ТИПУ» КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
протокол №1 від 31.08.2020

Л. Борзьонк

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
(ЯСЛА-САДОК) №303 КОМБІНОВАНОГО ТИПУ»
КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НА 2020-2023 РОКИ**

Вступ

Згідно зі статтею 4 Закону України «Про дошкільну освіту» (редакція від 20.05.2020, підстава - 474-ix) комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №303 комбінованого типу» спрямовує діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Освітня програма комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №303 комбінованого типу» на період з 2020-2023 роки розроблена на виконання Закону України «Про дошкільну освіту», стаття 23 «Освітня програма», листа МОіН України від 09.12.2019 «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» та згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, затвердженим наказом МОіН України № 615 від 22.05.2012 року.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Організація освітнього процесу в «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №303 комбінованого типу» буде здійснюватись відповідно до Статуту за пріоритетними напрямками роботи на 2020-2023 роки.

Освітню програму схвалено рішенням засідання педагогічної ради закладу протокол №1 від 31.08.2020 року).

Автори – укладачі: Борзьонок Л.І., завідувач,
Тимощук А.М., вихователь-методист.

Зміст

Загальні відомості про КЗ «ДНЗ №303 КТ» КМР	4
Розділ I. Загальні положення	
1. Нормативно-правове забезпечення діяльності ЗДО.....	5
2. Тривалість навчального року.....	9
3. Мережа груп.....	9
4. Режим роботи закладу.....	9
Розділ II. Інструменти забезпечення якості освіти	
1. Кадрове забезпечення.....	10
2. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності.....	11
3. Контроль якості освітнього процесу.....	12
4. Моніторинг рівня професійної компетентності педагогів.	14
5. Підвищення кваліфікації педпрацівників.....	14
6. Моніторинг сформованості компетенцій дітей.....	15
Розділ III. Пріоритетні напрямки роботи закладу та робота над обласним науково-методичним проєктом на 2020-2023 н.р.....	16
Розділ IV. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.....	17
Розділ V. Особливості організації освітнього процесу	
1. Режим дня.....	19
2. Планування освітнього процесу.....	24
3. Види діяльності.....	24
4. Форми організації освітнього процесу.....	25
5. Навчальне навантаження.....	25
6. Види і типи занять.....	26
7. Інноваційна діяльність.....	27
8. Впровадження передового педагогічного досвіду	27
9. Надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП.....	27
Розділ VI. Завдання та результати освітньої діяльності на групах для дітей з порушенням мовлення	28
Розділ VI. Завдання та результати освітньої діяльності на групах для дітей із ЗПР	
Молодший вік.....	30
Середній вік.....	37
Старший вік.....	43
Розділ VI. Завдання та результати освітньої діяльності на групах	
Ранній вік.....	53
Молодший вік.....	57
Середній вік.....	66
Старший вік.....	81
Розділ VII. Модель випускника закладу дошкільної освіти.....	98
Розділ VIII. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання.....	99

**Загальні відомості
про КЗ «ДНЗ №303 КТ»КМР**

Повна назва закладу	комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №303 комбінованого типу» Криворізької міської ради
Код ЄДРПОУ	33452880
Юридична адреса закладу	50042 м.Кривий Ріг, Саксаганський район, вул. Співдружності 43-а
Електронна адреса	dnz303@ukr.net
Адреса сайту	http://dnz303.dnepredu.com
Прізвище, ім'я, по батькові директора закладу	Лариса Іванівна Борзьонок
Дата заснування закладу	1981 рік
Проектна потужність	280 місць
Площа земельної ділянки	7898,2 кв.м.
Площа будівлі	2187,8 кв.м.
Кількість груп	12 груп: 2 групи для дітей раннього віку; 2 групи для дітей 4-5 року життя; 2 групи для дітей 5-6(7) року життя; 6 спеціальних груп
Мова навчання	українська
Режим роботи закладу	режим роботи закладу: 7 ⁰⁰ – 19 ⁰⁰ . вихідні дні: субота, неділя, святкові дні.
Години прийому завідувача	понеділок - 10 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Нормативно-правове забезпечення діяльності ЗДО

Правові документи:

- Конституція України;
- Конвенція «Про права дитини», редакція від 20.11.2014р.;
- Закони України:
- «Про освіту» (редакція від 16. 01. 2020);
- «Про дошкільну освіту» (редакція від 16. 07. 2019);
- «Про охорону дитинства» (редакція від 09. 08. 2019);
- «Про місцеве самоврядування в Україні» (редакція від 01. 03. 2020);
- «Про охорону дитинства» (редакція від 03.07.2020);
- «Про забезпечення функціонування української мови як державної»(25 квітня 2019);
- «Про інноваційну діяльність» (редакція від 05.12.2012);
- «Про охорону праці»(редакція від 27.12.2019);
- «Про дитяче харчування»(редакція від 20.05.2020);
- Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття) (редакція від 29.05.1996);
- Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді»(прийняття від 30.09.2010);
- Конвенція про права дитини (редакція від 20.11.2014);
- Концепція національного патріотичного виховання дітей та молоді (редакція від 29. 07. 2019);
- «Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку» , (затверджено Президією Національної академії педагогічних наук України протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020)

Накази Міністерства освіти і науки України:

- Наказ «Про затвердження Примірною положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти» від 16.04.2018, №372;
- Наказ «Про затвердження Примірною переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти» від 19.12.2017, №1633;
- Наказ «Про затвердження Примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти» від 08.06.2018, №609;
- Наказ «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28.12.2019, №1646;
- Наказ «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України» від 16.06.2015 №641 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» від 29.07.2019;
- Указ «Про оголошення 2020/2021 навчального року Роком математичної освіти в Україні» від 30.01.2020, №31/2020
- Наказ «Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти» № 414 зі змінами редакція від 06.09.2019, підстава - z0783-19;
- Наказ «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів» від 24.03.2016, № 234;
- Наказ «Про затвердження Примірною положення про консультативний центр для батьків або осіб, які їх замінюють і дітей, які виховуються в умовах сім'ї» від 30.06.2011, № 714;
- Наказ Міністерства «Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах» № 298/227, редакція від 05.04.2013.

Акти Кабінету Міністрів України:

- Акт «Про затвердження Порядку медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі» від 14 червня 2002;

- Акт «Питання штатного розпису дошкільних навчальних закладів» від 5 жовтня 2009, №1122.

Інструктивно-методичні листи Міністерства освіти і науки України:

- Лист «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році» від 30 липня 2020, № 1/9-411;
- Лист «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» від 09.12.2019 ,№ 1/9-75;
- Лист "Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році" від 22.07.2020, № 1/9-394;
- Лист «Деякі питання організації виховного процесу у 2020/2021 н.р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок» від 20.07.2020, № 1/9-385,
- Лист «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2020/2021 н. р.» від 27.07.2020, № 22.1/10-1495;
- Лист «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах адаптивного карантину» від 29.07.2020 ,№1/9-406;
- Лист «Щодо тривалості щорічної основної відпустки вихователів закладів дошкільної освіти у 2020 році» від 30 січня 2020, № 1/9-59;
- Лист «Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти» від 12.12.2019, № 1/9-765;
- Лист «Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками» № 1/9-766 від 12.12.2019;
- Лист «Щодо відрахування вихованців закладів дошкільної освіти» від 15 червня 2018 , № 1/9-39;
- Лист "Щодо терміну перебування дітей, які досягли шестирічного віку, у дошкільних навчальних закладах" від 21.07.2011, № 1/9-552;
- Лист "Щодо застосування державної мови" від 07.10.2016, № 1/9-542;
- Лист «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» від 19.04.2018, №1/9-249;
- Лист «Планування роботи в дошкільних навчальних закладах» від 03.07.2009, №1/9-455;
- Лист «Щодо переліку документів, необхідних для зарахування дитини до дошкільного навчального закладу та електронної реєстрації» від 02 .04. 2014, № 1/9-187,
- Лист «Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції» від 04.09. 2014, № 1/9-445,
- Лист «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» від 02.09.2016, №1/9-454;
- Лист «Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами та обрядами» від 20.10.2016, №1/9-561;
- Лист в «Інструктивно-методичні матеріали щодо організації та проведення «Тижня безпеки дитини» в дошкільних навчальних закладах» від 19.08.2011, № 1/9-635;
- Лист «Щодо проведення інструктажів з питань безпеки життєдіяльності з дітьми у дошкільних навчальних закладах (вступних, первинних, позапланових тощо) » від 26.02.2008, № 1/9-101;
- Лист «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» від 19.04.2018, №1/9-249;
- Лист «Рекомендації щодо створення інклюзивного освітнього середовища, зокрема універсального дизайну та розумного пристосування будівель, приміщень та прибудинкових територій, в закладах дошкільної освіти» від 25.06.2020, № 1/9- 348;
- Лист «Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах» від 02.09.2016 , №1/9-456;
- Лист «Щодо застосування української мови в освітній галузі» від 01.02.2018 ,№ 1/9-74;
- Лист «Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти» від 12 .12 2019 ,№ №1/9-765.

Постанова кабінету міністрів України:

- Постанова «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020, № 585

Кадрове забезпечення системи дошкільної освіти:

- Зміни до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України
- «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019, № 800;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників» від 27.12.2019, № 1133;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про сертифікацію педагогічних працівників» (зі змінами від 24.12.2019)

Нормативно-правові акти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності :

- Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI;
- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII;
- Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-ХП;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 №337 «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 №270 «Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків невикробничого характеру»;
- Наказ Міністерства освіти і науки (далі – МОН) України від 16.05.2019 №659 «Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу»;
- Наказ МОН України від 26.12.2017 №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»;
- Наказ МОН України від 15.08.2016 №974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України»;
- Наказ МОН України від 18.04.2006 №304 «Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України», із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 22.11.2017 № 1514;
- Наказ МОН України 13.08.2007 №730 «Про затвердження Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти»;
- Наказ МОН України від 15.11.2010 №1085 «Правила безпеки під час проведення навчання з біології в загальноосвітніх навчальних закладах»;
- Наказ МОН України від 01.06.2010 №521 «Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах»;
- Наказ МОН України від 02.10.2014 №1124 «Про затвердження нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації туристсько-краєзнавчої роботи»;
- Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 №258 «Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів»;
- Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці і соціальної політики України від 09.01.1998 №4 «Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів»; НПАОП 40.1-1.21-98;
- Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці і соціальної політики України від 29.01.1998 №9 «Про затвердження Положення про розробку інструкцій з охорони праці»; НПАОП 0.00-4.15-98;
- Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 16.03.2004 №81 «Про затвердження Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів системи загальної середньої освіти»; НПАОП 80.0-1.12-04;
- Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15.11.2004 №255 «Про затвердження Типового положення про службу охорони праці»; НПАОП 0.00-4.21-04;

- Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 №15 «Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою»; НПАОП 0.00-4.12- 05;
- Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні»;
- Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 №25. «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників»;
- ДСанПІН 5.5.2.008-01 «Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу»;
- ДСанПІН «Влаштування, обладнання, утримання дошкільних навчальних закладів та організації життєдіяльності дітей», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2013 №678.

Нормативно-правові документи під час організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID-19

- Лист Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2020 р.№ 1/9-219«Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час карантину»;
- Постанова Головного державного санітарного лікаря України «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID-19)» від 21.05.2020, № 25;
- Лист Міністерства освіти і науки України від 22.05.2020 № 1/9-269 «Щодо відновлення діяльності закладів дошкільної освіти»;
- Матеріалах ЮНІСЕФ «Рекомендації щодо відновлення роботи закладів дошкільної освіти після COVID-19»;
- Лист МОН України «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах адаптивного карантину» від 29.07.2020, №1/9-406;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) від 11.03. 2020, № 211;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» від 16.03.2020, № 406.

2. Тривалість навчального року

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня.

Упродовж навчального року для дітей проводяться канікули, під час яких заняття з вихованцями не проводяться. Освітня діяльність направлена на оздоровлення, загальний розвиток, організацію розваг та творчості дітей.

Загальна тривалість канікул складає 114 днів:

- літні - 01.06.2020 - 31.08.2020 (92 дні);
- осінні - 26.10.2020 – 01.11.2020 (7 днів);
- зимові - 28.12.2020 – 08.01.2021 (10 днів);
- весняні - 22.03.2021 – 28.03.2021 (7 днів).

Вересень – адаптаційний період для дітей раннього віку та новоприбулих дітей дошкільного віку.

3. Мережа груп

Групи (групи загального розвитку, спеціальні)	№ групи	Режим роботи	Кількість дітей за планом	Кількість дітей за списком
Група раннього віку (2-3 р.ж.)	2	12,0	15	15
	12	10,30	15	15
Група дошкільного віку 5-6 р.ж. 4-5 р.ж. 4-5р.ж. 5-6 р.ж.	6	10,30	15	15
	7	10,30	15	15
	10	10,30	15	15
	9	10,30	15	15
Група дошкільного віку спеціалізована 4-6 р.ж. 4-6 р.ж. 4-6 р.ж. 4-6 р.ж. 4-6 р.ж. 4-6 р.ж.	1 ЗПР	10,30	10	10
	5 ЗПР	10,30	10	10
	11 ЗПР	10,30	10	10
	3 логоп.	10,30	12	12
	4 логоп.	10,30	12	12
	8 логоп.	10,30	12	12
Загальна кількість груп:	12	12,0 – 1 10,30-11	156	156

5. Режим роботи закладу

Заклад працює за 5-денним режимом роботи.

Режим роботи закладу: 7.00 – 19.00.

Вихідні вихідні дні: субота, неділя, святкові дні.

РОЗДІЛ II.
ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

1. Кадрове забезпечення

Заклад дошкільної освіти повністю укомплектований педагогічними кадрами та обслуговуючим персоналом. Педагогічні кадри мають повну вищу, базову освіту за відповідною спеціальністю. Загальна кількість працівників складає 55 осіб, з них - 32 педагогічних працівника, 1 - медичний працівник та 23 особи обслуговуючого персоналу.

Якісний склад педпрацівників

№	Назва посад	Всього працівників*	Рівень кваліфікації					Мають педагогічне звання**	Нагороджені відомчими заохочувальними відзнаками МОН
			Спеціаліст вищої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст	Не мають кваліфікаційної категорії		
1	Завідувач	1						1	
2	Вихователь	24	6	2	1	13	2	8	2
3	Музичний керівник	2				1	1	2	
4	Інструктор з фізвиховання								
5	Практичний психолог	1				1			
6	Вчитель-логопед	3	2			1			
7	Вчитель-дефектолог	3	2	1					
	Всього	34	10	3	1	16	3	11	2

Згідно з перспективним планом проходження атестації у 2020-2021 році заплановано атестувати 2-х педагогів: Айдарова О.В. – учитель-логопед, Грудєва А.В. - вихователь групи для дітей із ЗПР, Кожемяк Н.М.- вихователь логопедичної групи, Сагайдак О.Д. – практичний психолог, Січкара Т.В.- учитель- дефектолог, Зганяйко С.І. - вихователь

Згідно з перспективним планом проходження курсів підвищення кваліфікації протягом 2020-2021 року заплановано направити на курси при КЗВО «ДАНУ» ДОР: Борзьонюк Л.І.-директор, Велігоша Л.В., Лихина Т.В.- вихователі логопедичної групи Зганяйко С.І., Пузейчук С.М.. – вихователі групи раннього віку, Січкара Т.В. , Тимошук А.М., Цівко Н.М. – вчителі-дефектологи, Абрамова Н.Ф., Ялова О.М. , Старцева І.М., Карпіцька Л.П. - вихователі групи для дітей із ЗПР.

2. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності ЗДО перебуває на достатньому рівні, чому сприяє систематична робота у цьому напрямку адміністрації закладу. Усі приміщення ЗДО відповідають санітарно-гігієнічним нормативам та сучасним вимогам. Групові приміщення включають: роздягальню, ігрову кімнату, спальню, туалетну та умивальні кімнати тощо. У кожній групі створено розвивальне середовище, яке відповідає віковим особливостям дітей, з урахуванням принципів доступності, мобільності, змістовності, варіативності, естетичності, зв'язку з реальним життям, оснащено освітньо-розвивальними посібниками та іграшками, які розміщені в ігрових осередках і створюють умови для розвитку творчої та пізнавальної активності дошкільників, також в наявності необхідне обладнання та атрибути для рухливих ігор, центри рухової активності. В музичній залі є сучасні технічні засоби навчання: музичний центр, проектор, екран, піаніно тощо. Оскільки, окремого приміщення для занять з фізкультури в закладі не передбачено, спортивні свята та розваги відбуваються у музичній залі, де є необхідний спортивний інвентар. На території дошкільного підрозділу 12 ігрових майданчиків з павільйонами для кожної вікової групи. Освітнє середовище закладу наповнене відповідно до «Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти», затвердженого наказом МОН від

19.12.2017 р. № 1633. Безпечність умов у закладі створено відповідно до вимог листа МОН України від 14.02.2019 р. № 1/11-1491 «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти»

Структура предметно-просторового середовища закладу

Осередок	Куточок	Група №											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ігровий осередок	сюжетно-рольових ігор	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	моделювання та конструювання з ЛЕГО	+		+	+	+	+		+	+		+	
	конструктивно-будівельних ігор	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	театралізовані ігри	+	ряжання	+	+	+	+		+			+	ряжання
	настільно-друковані ігри	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Етнографічний осередок	національно-патріотичний	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Природознавчий осередок	природи	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	дослідницький	+		+	+	+	+		+	+	+	+	
Мовленнєво-пізнавальний осередок	безпеки життєдіяльності	+		+	+	+	+		+	+	+	+	
	мовленнєвий куточок	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	розвивальних ігор та сенсоріки	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Художній осередок	зображувальної діяльності	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	ручної та художньої праці	+		+	+	+	+		+			+	
Музичний осередок	музичного виховання	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Бібліотечний осередок	книжки	+	складова мовл. кут.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	складова мовл. кут.
Спортивний осередок	обладнання	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	іграшки та спорядження	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	зона відпочинку та усамітнення	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	чергових	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	

	праці	+	мат-ли, для розвитку навичок самобслуг.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	мат-ли, для розвитку навичок самобслуг.
--	-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

3. Контроль якості освітнього процесу

№ з\п	Зміст роботи	групи	вид аналізу	де слухається	термін	відповідальний
1.	Зміст та якість перспективного планування	всі	попередж	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист
2	Зміст та якість календарного планування	всі	попередж	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист
3	Готовність до робочого дня	всі	оглядовий	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист
4	Стан документації вихователя (на виконання Інструкції з діловодства у ДНЗ-наказ МоІН від 01.10.2012 №1059)	всі	епізодичн	педгодини	1 раз на квартал	завідувач, в /методист
5	Зміст та якість корекційної роботи	всі	попередж.	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист
6	Робота гуртків та профільних груп	всі	епізодичн	педгодина	2 рази на рік	методист
7	Організація індивідуальної роботи	всі	попередж	педгод	щоміс.	завідувач, в /методист
8	Результативність самоосвіти через наповнюваність особистого портфолію	всі	вибірковий	педгод	листопад, квітень	завідувач, в /методист
9	Обов'язковість впровадження рішень педагогічних рад, доручень	всі	вибірковий	педгод	відп. до термінів	завідувач, в /методист
10	Аналіз роботи щодо підготовки до нового навчального року	всі	оглядова	педрада	серпень	завідувач, в /методист
11	Організація освітнього процесу в умовах сьогодення	всі	епізодичн	педгод	щоквар.	завідувач, в /методист
12	Організація харчування дітей	всі	вибірковий	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист, ст.мед. сестра
13	Дотримання режиму дня	всі	епізодичн	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист, ст.мед. сестра
14	Санітарно-педагогічний аналіз	всі	згідно графіка	педгодини	щомісячно	завідувач, в /методист, ст.мед.

						сестра
15	Виконання інструкцій з безпеки праці	всі	вибірковий	виробничі наради	щомісячно	завідувач, в /методист, заст.зав.гос подарства
16	Аналіз роботи з ОП та БЖД в закладі освіти	всі	тематичн	педгодина	лютий	завідувач, в /методист, ст.мед. сестра
17	Організація літнього оздоровчого періоду	всі	тематична	педрада	травень	завідувач, в /методист, ст.мед. сестра
18	Готовність закладу до нового навчального року	всі	оглядовий	педрада	серпень	завідувач, в /методист, ст.мед. сестра
19	Перегляд підсумкових, інтегрованих занять	всі	порівнял	педгодини	грудень квітень	завідувач, в /методист
20	Моніторингове вивчення компетентності дитини	3-6 рік життя	моніторинг, самоаналіз	педгодина	січень травень	в /методист, вихователі
21	Організація роботи з питань адаптації дітей до умов дошкільного закладу.	за графік ом	операт.	педгодина	вересень жовтень	завідувач, в /методист
22	«Стан фізкультурно – оздоровчої роботи на групах»	за графік ом	порівнял	педрада	листопад	завідувач, в /методист
23	«Формування логіко – математичної компетентності вихованців шляхом розвитку уміння здійснювати математичні та логічні операції на заняттях із сенсорного та логіко-математичного розвитку»	за графік ом.	порівнял	педрада	січень	завідувач, в /методист
24	«Формування основ патріотичного виховання у вихованців засобами народознавства через художньо продуктивну діяльність»	за графік ом	порівнял	педрада	березень	завідувач, в /методист
25	Оптимізація рухової активності впродовж дня	всі	графік	педгодина	Протягом року	в /методист
26	Обов'язковість проведення фізкультурних занять та загальна	за графік ом	графік	педгодина	щоквартал у	в /методист, медсестра

	навантажуваність					
27	Гнучке застосування традиційних та нових методів і прийомів музичного виховання	всі	епізодичн	педгодина	квітень	в /методист

4. Моніторинг рівня професійної компетентності педагогів

Професійна компетентність – інтегральна якість особистості педагога, яка характеризується рівнем сформованості професійно необхідних знань та вмінь. Ці знання та вміння інтегруються в цілісний професійно-особистісний комплекс, який включає такі складники:

- загальна культура педагога (моральна, естетична, духовна);
- професійно-педагогічна компетентність (фахова, методична, психологічна, дослідницька, творча);
- загально професійні уміння та здібності (пізнавальні, комунікативні, організаційні);
- педагогічна техніка, готовність до інноваційної діяльності та самовдосконалення.

Оцінювання рівня педагогів здійснюється за модульно-критеріальною моделлю шляхом опитувань, тестувань, анкетувань та спостережень за якістю організації освітнього процесу.

Об'єкт моніторингу: діяльність вихователя, вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога.

Мета: визначення професіоналізму, рівня професійної компетентності педагога.

Завдання моніторингового дослідження:

- відстеження рівня готовності педагогів до самоосвіти та самовдосконалення;
- виявлення готовності педагогів до інноваційної діяльності;
- виявлення труднощів у прагненні педагогів до самовдосконалення, пошук оптимальних шляхів їх подолання;
- стимулювання педагогів до осмислення своїх професійних проблем.

5. Підвищення кваліфікації педпрацівників

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників в закладі відбувається згідно постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та проходять курси підвищення кваліфікації при КЗВО «ДАНО» ДОР згідно графіка, один раз на п'ять років.

Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є:

- набуття нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей (зокрема, ключових компетентностей та вмінь, спільних для всіх компетентностей) в межах професійної діяльності або галузі знань та з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту;
- набуття особою досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії;
- формування та розвиток інформаційно-комунікаційних навичок, медійної грамотності, управлінської, інклюзивної, мовної компетентностей.

Одним із показників професійної компетентності педагога є самоосвіта, яка є складовою його безперервної освіти. Суть самоосвіти полягає в оволодінні технікою й культурою розумової праці, умінні долати фахові інтелектуальні та практичні проблеми, самостійно працювати як над особистісним самовдосконаленням, так і над професійним. Самоосвітня діяльність є вищою формою пізнавально-навчальної діяльності педагога. Це найскладніший вид освітньої діяльності, оскільки він пов'язаний із саморефлексією, самооцінюванням, самоідентифікацією, трансформацією здобутих знань у практику роботи. Усі педагоги закладу займаються безперервною самоосвітою за своїми проблемними темами, беруть участь та отримують сертифікати про навчання за очною формою, і дистанційно.

Одна з форм підвищення кваліфікації молодих педагогів – наставництво. В закладі функціонує «Школа молодого педагога» мета якої:

- планування та здійснення разом з молодим спеціалістом заходів з поглиблення його педагогічних знань, методики навчання та виховання,
- вивчення нормативно-правової бази в галузі освіти, дошкільної освіти;

- поглиблення науково-теоретичної підготовки молодого спеціаліста з дошкільної педагогіки та психології, методик дошкільного виховання;
- допомога молодому спеціалісту у вирішенні конкретних проблем з окремих методик дошкільного виховання.

6. Моніторинг рівня сформованості компетенцій дітей

Оцінювання рівня сформованості компетенцій дітей проводиться вихователями, учителями –логопедами, учителями-дефектологами за участю практичного психолога тричі на рік:

- перше –вереснь;
- друге – січень;
- третє - травень.

Моніторингове вивчення знань,вмін та навичок проводиться за освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти. Інструментарій для діагностування на групах загального розвитку розроблено на основі Програми розвитку дитини дошкільного віку«Українське дошкілля» Білан О. І., Возна Л.М.

Моніторингове вивчення на групах для дітей з ООП проводиться вчителями-логопедами, вчителями-дефектологами тричі на рік. Інструментарій для діагностування розроблено на основі «Мовленнєва картка з картинками. Логопедичне обстеження рівня мовленнєвого розвитку дитини» Альона Король, Програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» Сак Т.В., Прохоренко Л.І., Соколова Г.Б.

Метою моніторингу є вивчення стану реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, стану організації освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі.

Завдання моніторингового дослідження:

1. Виявити якість практичної реалізації завдань Базового компоненту дошкільної освіти та отримати об'єктивну інформацію про якість дошкільної освіти, а також прогнозувати її розвиток.
2. Дослідити рівень засвоєння програмового матеріалу здобувачами дошкільної освіти відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти та освітньої програми.
3. Провести порівняльний аналіз відповідності фактичних результатів освітньої діяльності прикінцевій меті - вимогам Державних стандартів дошкільної освіти та освітньої програми.
4. Визначити чинники, які сприяють покращенню виконання освітньої програми.
5. Надати рекомендації педагогам та батькам дошкільників стосовно визначення шляхів покращення якості дошкільної освіти, спираючись на результати моніторингу.

РОЗДІЛ III.
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ТА РОБОТА НАД ОБЛАСНИМ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИМ ПРОЄКТОМ НА 2020-2023 Н.Р.

Пріоритетні напрямки роботи закладу

1. Інтеграція діяльності закладу дошкільної освіти та родини по забезпеченню емоційного благополуччя та психологічного комфорту дитини.
2. Заохочувати всіх учасників освітнього процесу до дотримання гігієнічних навичок, соціальної дистанції у приміщенні та на території закладу дошкільної освіти з метою забезпечення виконання профілактичних і протиепідемічних заходів.
3. Створити дієвий психолого – педагогічний супровід дітей раннього, дошкільного віку та дітей з особливими освітніми потребами так, щоб це було природньо та органічно до їхніх потреб та інтересів.
4. Виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу, свідомого ставлення до себе, оточення, довкілля.
5. Впроваджувати дистанційні форм спілкування з батьками на онлайн-платформах та використання мобільних додатків. Оптимізація просвітницької роботи з батьками вихованців з метою надання їм інформаційної та практичної допомоги у формуванні звукової культури мовлення дітей та розвитку психічних процесів.
6. Вдосконалення дослідницько-експериментальної діяльності як ефективного засобу всебічного розвитку дитини дошкільного віку.
7. Активне підвищення кваліфікації педагогічних працівників за різними формами та видами, активізація творчого потенціалу через участь у конкурсах, висвітлення напрацювань на педагогічних сайтах та періодичних виданнях.

Обласний науково-методичного проєкт на 2020-2023 н. р.
«Педагогічні стратегії розвитку самоєфективної особистості
в освітньому просторі Нової української школи»

Мета проєкту: координація діяльності закладу освіти, залучення педагогів до наукового пошуку, вдосконалення форм, методів та технологій навчання на основі компетентнісного підходу, психологізація та педагогізація освітнього простору з метою розвитку самоєфективності як головної умови самореалізації сучасної людини.

Основні завдання проєкту:

1. Аналіз філософської та психолого-педагогічної літератури з проблеми, визначення освітніх стратегій розвитку самоєфективності особистості в умовах нових форм організації навчально-виховного процесу (традиційної, дистанційної, змішаної).
2. Відбір пакету методів та методик діагностики рівня розвитку основних компонентів, що характеризують самоєфективність учнів різних вікових груп, розробка програм педагогічного моніторингу.
3. Створення «банку інформації» відповідно до теми та завдань проєкту.

4. Накопичення, популяризація та впровадження досвіду роботи педагогів в умовах утвердження нових форм організації навчального процесу, зокрема, дистанційної, індивідуальної, змішаної.
5. Підготовка педагогів області до запровадження основних ідей проєкту через дистанційні курси, тренінги, семінари, конференції, самоосвіту.
6. Підготовка публікацій у педагогічній пресі, електронних виданнях, створення можливостей для особистісного та професійного зростання педагогічних працівників у процесі роботи над проєктом.

РОЗДІЛ IV. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу у закладі здійснюється відповідно до вимог Листа МОН «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році» від 22.07.2020 № 1/9-394 В освітньому процесі закладу зміст інваріантної складової Базового компоненту дошкільної освіти забезпечується через:

- програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (Лист Міністерства освіти і науки України від 23.05.2017 № 1/11-4988.)
- програма «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» (Лист ІМЗО від 05.07.2019, № 22.1/12-Г-577);
- програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» (Наказ МОН України від 24.07.2018 № 802)

Мета освітньої програми «Українське дошкілля» - реалізація оптимального комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямків організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі, що стосується положень особистісно-зорієнтованого та ціннісного підходу.

Мета програми «Віконечко» - корекційний розвиток пізнавальної, емоційно-вольової сфер, позитивних якостей особистості, що дало б можливість значній частині з них після виховання і навчання у дошкільному закладі навчатися в звичайних умовах початкової загальноосвітньої масової школи, а іншим, продовжити навчання у школі інтенсивної педагогічної корекції, або в умовах інклюзивного чи інтегрованого класу загальноосвітньої масової школи, і здобути ценовий рівень освіти.

Мета програми «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» - організація корекційно-розвиткової роботи з дітьми від трьох до шести років із нормальним слухом і збереженим інтелектом, які мають перший-третій рівні загального або фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення. У програмі визначені основні завдання мовленнєвого розвитку та зміст роботи з подолання мовленнєвих порушень, що охоплює розвиток усіх складників мовлення.

Інваріантна складова також реалізується через:

- парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» (О. Каплуновська лист ІМЗО від 25.03.2016, №21/12-Г-85);
- програма «Культура добросусідства» (А. Араджионі, лист ІМЗО від 15.06.2018 р. № 22.1/12-Г-366);
- програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати» (Л.В.Лохвицька, лист ІТЗО від 04.12.2018 р. № 221/12-Г10-49);

- мовленнєва картка з картинками. Логопедичне обстеження рівня мовленнєвого розвитку дитини. Альона Король (лист ІМЗО від 21.12.2017 №21.1/12-Г-836);
- навчально-методичний посібник «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення». (Трофіменко Л.І., наказ МОН України від 29.04.2016, № 476);
- Програмно-методичний комплекс «Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення» (Трофіменко Л.І., лист від 05.12.2012, №1/11-18794);
- Програмно-методичний комплекс «Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ» (Рібцун Ю. В. Лист МОН № 1/11-9371 від 11.10.2010 р.)

РОЗДІЛ V. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Режим дня

Організація життєдіяльності різновікової групи для дітей із ЗПР №1

Час	Режимні моменти
07.30-08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00-08.07	Ранкова гімнастика
08.07-08.13	Підготовка до сніданку, чергування
08.13-08.30	Сніданок
08.30-08.40	Культурно-гігієнічні заходи
08.40-09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00-10.25	Коллективні та індивідуальні заняття
10.25-11.50	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
11.50-12.03	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування
12.03-12.20	Обід
12.20-15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00-15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20-15.55	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
15.55-16.15	Вечеря
16.15-18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності дітей групи раннього віку № 2 (3-й рік життя)

Час	Режимні моменти
07.30-07.55	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
07.55-08.00	Ранкова гімнастика
08.00 – 08.03	Підготовка до сніданку, чергування
08.03- 08.30	Сніданок
08.30-08.40	Культурно-гігієнічні заходи
08.40-09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00-09.45	Коллективні та індивідуальні заняття
09.45-11.20	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
11.20-11.50	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування

11.50-12.30	Обід
12.30-15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00-15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20-15.45	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
15.45-16.05	Вечеря
16.05-18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності різновікової групи для дітей з порушенням мови №3

Час	Режимні моменти
07.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.05- 08.15	Ранкова гімнастика
08.15 - 08.20	Підготовка до сніданку, чергування
08.35 – 08.50	Сніданок
08.50 – 09.00	Культурно-гігієнічні заходи
08.50 – 09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00 - 10.30	Коллективні та індивідуальні заняття
10.30 - 12.10	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
12.10 - 12.25	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування
12.25 – 12.40	Обід
12.40-15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 16.15	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
16.15 – 16.30	Вечеря
16.30 -18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності різновікової групи для дітей з порушенням мови № 4

Час	Режимні моменти
07.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00-08.10	Ранкова гімнастика
08.20 - 08.25	Підготовка до сніданку, чергування
08.33– 08.45	Сніданок
08.45 – 08.50	Культурно-гігієнічні заходи
08.50- 09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00 -10.35	Коллективні та індивідуальні заняття
10.35 - 12.10	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
12.10 - 12.15	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до

	обіду, чергування
12.12 – 12.40	Обід
12.40-15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 16.00	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
16.05 – 16.30	Вечеря
16.30 -18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка(індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності різновікової групи для дітей із ЗПР № 5

Час	Режимні моменти
07.30– 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00 - 08.10	Ранкова гімнастика
08.10 – 08.20	Підготовка до сніданку, чергування
08.28 – 08.45	Сніданок
08.45- 08.50	Культурно-гігієнічні заходи
08.50 – 09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00 – 10.40	Колективні та індивідуальні заняття
10.40 – 12.10	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
12.10 – 12.18	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування
12.18 – 12.50	Обід
12.50 – 15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 16.00	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
16.08 – 16.30	Вечеря
16.30 - 18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка(індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності дітей групи № 6 (5-6-й рік життя)

Час	Режимні моменти
7.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
8.10 – 08.20	Ранкова гімнастика
8.25 – 08.30	Підготовка до сніданку, чергування
08.30-08.45	Сніданок
08.45- 08.50	Культурно-гігієнічні заходи
8.50-9.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
9.00 – 10.30	Колективні та індивідуальні заняття
11.10 – 12.15	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
12.15-12.25	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до

	обіду, чергування
12.25 – 12.45	Обід
12.45 – 13.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 15.58	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
15.58 – 16.15	Вечеря
16.15 – 18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності дітей групи № 7 (4-5-й рік життя)

Час	Режимні моменти
07.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00 – 08.07	Ранкова гімнастика
08.07- 08.18	Підготовка до сніданку, чергування
08.18- 08.35	Сніданок
08.35- 08.45	Культурно-гігієнічні заходи
08.45 – 09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00 – 10.00	Колективні та індивідуальні заняття
10.00 – 11.40	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
11.40 – 12.00	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування
12.00 – 12.30	Обід
12.30 – 15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 15.50	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
15.50 – 16.15	Вечеря
16.15 – 18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності різновікової групи для дітей з порушенням мови № 8

Час	Режимні моменти
07.30-08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00-08.10	Ранкова гімнастика
08.15-08.20	Підготовка до сніданку, чергування
08.21- 08.45	Сніданок
08.45-08.55	Культурно-гігієнічні заходи
08.55-09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00-10.30	Колективні та індивідуальні заняття
10.30-11.45	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
11.45-11.56	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до

	обіду, чергування
11.56-12.20	Обід
12.20-15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00-15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20-15.53	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
15.53-16.20	Вечеря
16.20-18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності дітей групи № 9 (5-6-й рік життя)

Час	Режимні моменти
07.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00 – 08.10	Ранкова гімнастика
08.10 – 08.15	Підготовка до сніданку, чергування
08.25- 08.40	Сніданок
08.40 - 08.50	Культурно-гігієнічні заходи
08.50 - 09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
9.00 – 10.20	Колективні та індивідуальні заняття
10.20 – 12.05	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
12.05- 12.23	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування
12.23 – 12.50	Обід
12.50 – 13.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 16.20	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
16.20 – 16.35	Вечеря
16.35 – 18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності дітей групи № 10 (4-5-й рік життя)

Час	Режимні моменти
07.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00 – 08.07	Ранкова гімнастика
08.15 – 08.23	Підготовка до сніданку, чергування
08.23- 08.45	Сніданок
08.45- 08.50	Культурно-гігієнічні заходи
08.50 -09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
9.00 – 10.00	Колективні та індивідуальні заняття
10.00 – 11.50	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
11.50 -12.06	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до

	обіду, чергування
12.06 – 12.30	Обід
12.30 – 13.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 16.03	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
16.03 – 16.25	Вечеря
16.25 – 18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності різновікової групи для дітей із ЗПР №11

Час	Режимні моменти
07.30 – 08.00	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
08.00 - 08.10	Ранкова гімнастика
08.15– 08.26	Підготовка до сніданку, чергування
08.26 – 08.45	Сніданок
08.45- 08.50	Культурно-гігієнічні заходи
08.50 – 09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00 – 10.30	Колективні та індивідуальні заняття
10.30 – 12.05	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
12.05 – 12.15	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування
12.15 – 12.50	Обід
12.50 – 15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00 – 15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20 – 16.00	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
16.12 – 16.30	Вечеря
16.30 - 18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

Організація життєдіяльності дітей групи раннього віку № 12 (3-й рік життя)

Час	Режимні моменти
07.00-08.55	Ранкова зустріч дітей, огляд, індивідуальне спілкування, ігри
07.55-08.00	Ранкова гімнастика
08.00 – 08.03	Підготовка до сніданку, чергування
08.05- 08.30	Сніданок
08.30-08.40	Культурно-гігієнічні заходи
08.40-09.00	Ігрова пауза, підготовка до заняття
09.00-09.50	Колективні та індивідуальні заняття
09.50-11.30	Підготовка до прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, прогулянка (спостереження, індивідуальна робота, організована та самостійна ігрова діяльність)
11.30-11.53	Повернення з прогулянки, культурно-гігієнічні заходи, підготовка до обіду, чергування

11.53-12.30	Обід
12.30-15.00	Підготовка до сну. Сон
15.00-15.20	Поступовий підйом, гімнастика пробудження, культурно-гігієнічні заходи
15.20-15.47	Ігрова самостійна діяльність, індивідуальна робота, розваги, культурно-гігієнічні заходи
15.47-16.15	Вечеря
16.15-18.00	Культурно-гігієнічні заходи, підготовка до прогулянки, прогулянка (індивідуальні ігри, самостійна діяльність дітей, бесіди з батьками) повернення додому.

2. Планування освітнього процесу

Планування освітнього процесу здійснюється:

- **за блочно-тематичним принципом** (за режимними моментами з урахуванням сфер життєдіяльності та ліній розвитку) оскільки він базується на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, забезпечує змістову цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмового матеріалу. Форми планування змінюються по відношенню до різних педагогів у залежності від якості їх роботи - групи №№1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12.
- **за проєктною технологією** «Психолого - педагогічне проєктування» Т.Піроженко - група №8

4. **Види діяльності**

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій – провідній для дітей дошкільного віку; руховій, природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших) і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних (доступних) знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. Зміст дошкільної освіти передбачає гармонійний та різнобічний розвиток дитини, створення в умовах дошкільного навчального закладу розвивального життєвого простору, забезпечує реалізацію освітніх завдань у сучасному виховному процесі.

5. **Форми організації освітнього процесу**

Формами організації освітнього процесу є:

- заняття (за освітніми лініями);
- гурткова робота (друга половина дня);
- індивідуальна робота;
- організована ігрова діяльність у повсякденному житті;
- спостереження у повсякденні.

Для організації освітньої діяльності дітей перевага надається **занятійній моделі** організації освітнього процесу. Заняття проводяться, починаючи з 2-го року життя.

Тривалість спеціально організованих занять становить:

- у групі раннього віку – 10-15 хвилин;
- у молодшій групі – не більше 15-20 хвилин;
- у середній групі –20-25 хвилин;
- у старшій групі –25-30 хвилин.
- Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Планування включає наступні організовані форми освітньої роботи:

- організована ігрова діяльність – дидактичні, сюжетно-рольові, режисерські, рухливі, конструкторсько-будівельні, розвивальні, народні, театралізовані ігри, ігри-драматизації тощо;
- організована навчально-пізнавальна діяльність – спостереження, віртуальні подорожі, екскурсії у природу й соціум, квести, пізнавальні-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті, індивідуальна робота;
- організована трудова діяльність – індивідуальні і групові трудові доручення, чергування, колективна праця, господарсько-побутова праця, самообслуговування, праця в природі, художня праця;
- організована художньо-продуктивна діяльність – образотворча, музична, літературна, театралізована діяльність, розваги, свята, індивідуальна робота;
- організована комунікативно-мовленнєва діяльність – спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення і розв'язання певних освітніх ситуацій, спілкування, індивідуальна робота
- організована рухова діяльність – заняття з фізичної культури, музики, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри, фізкультурні свята, розваги, ранкова, пальчикова гімнастика і гімнастика пробудження після денного сну, фізкультурні хвилинки, динамічні паузи тощо.

Самостійна діяльність дітей у закладі дошкільної освіти носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер. Форми організації самостійної діяльності: ігрова, пізнавальна, трудова, художня, рухова, комунікативна, мовленнєва тощо.

Фізичне виховання дітей у закладі складається з: ранкової гімнастики; занять фізичною культурою; рухливих ігор та ігор спортивного характеру; загартування; фізкультурних хвилин під час занять, фізкультурних пауз між заняттями; фізкультурних комплексів під час денної прогулянки.

Визначаючи обсяг рухової активності дітей, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з дворічного віку.

Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років - 15 хвилин; від 3 до 4 років - 20-25 хвилин; від 5 до 6(7) років - 25-30 хвилин.

Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів. У дні, коли немає занять з фізкультури і плавання, проводять фізкультурні комплекси під час денної прогулянки.

5. Навчальне навантаження

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015р. №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину

	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами
	25

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	раннього віку (від 2 до 3 років)	молод /середня (від 4 до 5 років)	старша (від 5 до 6 (7) років)
Ознайомлення із соціумом	1	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	5	5
Сенсорний розвиток	2	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	2	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	10	12	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	-	-	-
Максимальна кількість занять на тиждень	10	16	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	1,4	5,3	8,3

*Години, передбачені для фізкультурних занять (плавання), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

Після денного сну діти відвідують гуртки. Тривалість проведення гурткової роботи - 15-25 хвилин залежно від віку дітей. Гурток в дошкільному закладі є самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу, робота якого спрямована на виконання завдань варіативної частини Базового компонента дошкільної освіти. Вся гурткова робота в закладі безкоштовна, базується відповідно до положення про організацію гурткової роботи в дошкільному навчальному закладі, програми, розкладу та плану роботи гуртка.

1.	«Юні актори» (театралізована діяльність)	1 раз на тиждень Група №3	вихователі Кожемяк Н.М, Лихина Т.В.
2.	«Дитяча майстерня з виготовлення ляльки-мотанки» (художньо-естетичний)	2 рази на місяць Група №4	вихователь Приходько Т.В.
3.	«Формування патріотичної свідомості у дітей в процесі ознайомлення з рідним краєм»	1 раз на тиждень Група №5	вихователі Абрамова Н.Ф. Ялова О.М.
4.	«Творча майстерня» (паперопластика)	2 раз на місяць Група №4	вихователь Голенко О.В.
5	«Маленькі фізики» (пошуково - дослідницька діяльність)	1 раз на тиждень Група №8	вихователь Брухно Л.М.

6. Види і типи занять

В освітньому процесі використовуються різні типи і види занять, а також міні-заняття упродовж дня.

Типи занять:

- фронтальні - вся група;
- групові - до 15 дітей;
- індивідуально-групові до 8 дітей;
- індивідуальні 1-4 дітей.

Організація занять на групах для дітей з порушенням мовлення та на групах для дітей із ЗПР має свою специфіку.

- фронтальні заняття – вся група;

- підгрупові ігри-заняття – 4-6 дітей ;
- індивідуальні ігри-заняття – 1 дитина.

Види занять:

- Комплексні заняття: складається з декількох взаємопов'язаних між собою частин, які підкоряються єдиній меті, доповнюють одна одну, складають одне ціле. Як правило, матеріал до комплексного заняття добирається з одного розділу програми.
- Тематичне заняття: підпорядковано одній темі: вихованню звукової культури мовлення або формуванню граматично правильного мовлення
- Комбіноване заняття: складається з декількох частин, майже не пов'язаних між собою. Можуть комбінуватися різні види діяльності дітей. До кожної частини комбінованого заняття повинні висуватися завдання, які вирішуються впродовж заняття.
- Домінантне заняття: будується на основі комбінованого, коли вихователь приділяє увагу якомусь питанню, проблемі, розділу, тобто робиться акцент тільки на одному (будь-якому) виді діяльності з дітьми (цей вид домінує). Інші види діяльності виступають як допоміжні. Домінантні заняття можуть мати тему та сюжет.
- Сюжетно-динамічні заняття: частіше за все проводяться в ігровій формі, характеризуються тим, що виконання дитиною (або дорослим) будь-яких дій підпорядковано визначенню сюжетові – казковому або запозиченому із довкілля
- Інтегровані заняття: найбільш поширені в практиці роботи дошкільного закладу освіти. Під інтеграцією ми розуміємо процес та результат поєднання окремих елементів навчання та виховання в єдину цілісну систему з метою одержання якісно нового результату дошкільної освіти.

7. Інноваційна діяльність

Для підвищення якості освітнього процесу у закладі дошкільної освіти запроваджуються елементи інноваційних освітніх технологій:

- Теорія розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ) Г. Альтшуллера.
- Технологія інформаційно-ігрової творчості Н. Гавриш.
- Мнемотехніка
- Елементи методики сенсорного виховання за М. Монтесорі.
- Інформаційно-комунікативні технології
- Спадщина Сухомлинського.
- Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання Л.Шульга.
- Методика використання схем-моделей у лексично-граматичній роботі К.Крутій.
- Технологія “Художнє слово і дитяче мовлення” Н.Гавриш.
- Технологія “Психолого –педагогічне проектування”Т.Піроженко
- Технологія “Логічні блоки Дьєнеша”
- Технологія “Казкові лабіринти гри” В. Воскобович.
- Технологія гуманізації освітнього процесу
- Методика раннього розвитку Глена Домана
- Ігрові технології.

Здоров'язберезувальні технології

- Казкотерапія
- Кольоротерапія.
- Пісочна терапія.
- Психогімнастика.
- Зорова гімнастика.
- Пальчикова гімнастика.
- Самомасаж.

Арт-терапія.

8. Впровадження передового педагогічного досвіду

Педагоги закладу дошкільної освіти впроваджують передовий педагогічний досвід вихователя групи спеціального призначення, спеціаліста вищої категорії, педагогічне звання «вихователь-методист» Людмили Брухно «Організація пошуково-дослідницької діяльності як передумова креативного розвитку дітей». Рецензію на педагогічний досвід роботи надано О.В. Ковшар, завідувач кафедри дошкільної освіти, докторо педагогічних наук Державного вищого навчального закладу «Криворізький Державний педагогічний університет» 2019 рік.

Мета досвіду: забезпечення сприятливих умов для задоволення потреб кожного малюка у пошуково-дослідницькій діяльності; створення умов для емоційного благополуччя дитини в процесі спільної діяльності та спілкування: дитина – дитина, дитина – педагог, дитина – батьки.

9. Надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП

Діти з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти перебувають згідно висновку КУ "КІРЦ №1" КМР про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. Надання корекційно-розвиткових послуг здійснюється шляхом проведення індивідуальних і групових занять практичним психологом, вчителем-логопедом, вчителем-дефектологом (з урахуванням особливих освітніх потреб дитини) із залученням батьків або інших законних представників дитини.

Корекційно-розвиткові послуги спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

РОЗДІЛ VI. ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Програма «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення»

Програма призначена для організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми від трьох до шести років із нормальним слухом і збереженим інтелектом, які мають перший-третій рівні загального або фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення. У програмі визначені основні завдання мовленнєвого розвитку та зміст роботи з подолання мовленнєвих порушень, що охоплює розвиток усіх складників мовлення.

Мовленнєва діяльність дітей тісно пов'язана з усіма видами їхнього психічного розвитку, тому паралельно з логопедичним впливом у програмі передбачена робота з розвитку пізнавальних процесів.

Програма корекційно-розвиткової роботи з дітьми молодшого дошкільного віку четвертого року життя з I-III рівнями загального недорозвинення мовлення (1-й рік навчання) складається з трьох періодів. Перший період включає підготовчий етап - етап немовленнєвого спілкування (3 тижні) та перший етап - етап наслідувальної мовленнєвої діяльності (8 тижнів). Другий період відповідає другому етапові - формування перших форм слів (13 тижнів), третій - третьому - етапові формування двослівного речення (13 тижнів). Кожен етап логопедичної роботи передбачає формування та розвиток усіх аспектів мовленнєвої діяльності.

Кожен період програми корекційної роботи з дітьми четвертого року життя включає чотири розділи.

1. Розвиток імпресивного мовлення (сприймання, розуміння мовлення):

- розвиток імпресивного словника;
- формування та вдосконалення граматичної будови мовлення;
- розвиток фонетико-фонематичної системи мовлення;
- розвиток розуміння мовлення.

2. Розвиток експресивного мовлення (відтворення, висловлювання):

- розвиток експресивного словника;
- формування та вдосконалення граматичної будови мовлення;
- розвиток фонетико-фонематичної системи мовлення;
- розвиток діалогічного мовлення, мовленнєвого спілкування;
- розвиток артикуляційної моторики.

3. Пізнавальний розвиток:

- формування сенсорних еталонів;
формування тактильно-кінестетичних відчуттів;
- розвиток зорово-мовленнєвої, слухо-мовленнєвої уваги та пам'яті.

4. Розвиток загальнорухових функцій і дрібної моторики.

Програма корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку п'ятого року життя передбачає організацію роботи з дітьми, які продовжують навчання та виховання в логопедичній групі (2-й рік навчання), або з дітьми з НІ рівнем загального недорозвинення мовлення, які щойно прибули до групи (1-й рік навчання). Програма корекційно-розвиткової роботи з дітьми старшого дошкільного віку шостого (сьомого) року життя розрахована на роботу з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення, які продовжують навчання та виховання в логопедичній групі (2-й і 3-й роки навчання), або з дітьми, які мають фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення (1-й рік навчання). Корекційно-розвиткова робота з дітьми п'ятого і шостого років життя розподілена за трьома періодами, кожен із яких складається з шести розділів.

1. Розширення словникового запасу.

2. Формування та вдосконалення граматичної будови мовлення.

3. Формування і вдосконалення фонетико-фонематичної системи мовлення та навичок звукового аналізу:

- розвиток артикуляційної моторики;
- розвиток просодичного аспекту мовлення (мовленнєве дихання, голосові показники, інтонаційні засоби, темп, ритм, дикція, наго-лос, паузація);
- формування правильної звуковимови;
- формування та вдосконалення складової структури слова;
- розвиток фонематичних уявлень, навичок звукового аналізу та синтезу;
- розвиток слухового сприймання.

4. Формування та вдосконалення зв'язного мовлення.

5. Пізнавальний розвиток:

- формування та вдосконалення сенсорних еталонів, тактильно-кінестетичних відчуттів;
- розвиток зорово-мовленнєвої, слухо-мовленнєвої уваги та пам'яті.

6. Розвиток загальнорухових функцій і дрібної моторики.

У програмі враховані фонетичні, лексичні та граматичні норми української літературної мови. У змісті корекційно-розвиткової програми для дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку використана спеціальна логопедична та філологічна термінологія, наведено приклади щодо використання лексичного, граматичного і фонетико-фонематичного мовленнєвого матеріалу, зазначено шляхи і засоби формування та вдосконалення пізнавального розвитку, а також розвитку загальнорухових функцій та дрібної моторики рук.

Пропонована програма спрямована на усунення недоліків мовленнєвого розвитку дітей, визначає основні напрями корекційної роботи, проте не вичерпує всього змісту логопедичних занять, дає можливість здійснення творчого підходу до організації корекційного процесу з боку вчителів-логопедів. Програму корекційно-розвиткової роботи укладено відповідно до Законів України "Про освіту", "Про дошкільну освіту", вимог Базового компоненту дошкільної освіти.

РОЗДІЛ VI. ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку
від 3 до 7 років «Віконечко»

4 рік

Освітня лінія	Зміст	Освітні завдання	Показники компетентності
---------------	-------	------------------	--------------------------

Особистість дитини	Виховуємо здорову дитину	<ul style="list-style-type: none"> • продовжувати формувати навички охайності: не кришити хліб, пережовувати їжу із закритим ротом, не розливати страву, правильно користуватись ложкою, виделкою (до кінця четвертого року), серветкою; • формувати навички самостійно засукувати рукава, мити руки та обличчя, правильно користуватись милом, не мочити одягу, насухо витирати обличчя і руки, вшати рушник у відведене для нього місце; • одягатися без чийсь допомоги, розрізняти середню частину одягу від задньої; • формувати у дітей інтерес до фізичної культури та спільних фізичних занять з однолітками; • розвивати координацію, рівновагу; • здійснювати систему корекційно-відновлювальних заходів, спрямованих на розвиток психічних процесів і особистісних якостей вихованців, попереджати виникнення вторинних відхилень у психофізичному розвитку дитини; • формувати правильну поставу та розвиток стопи у кожної дитини; • формувати вміння виконувати рухи ведучої руки з великою амплітудою та рухи кисті й пальців рук при зоровому контролі; • - використовувати вправи та ігрові завдання на формування просторових уявлень. 	<ul style="list-style-type: none"> • дотримується норм особистої гігієни, культури поведінки за столом; • розуміє потребу загартування, із задоволенням бере участь у загартовувальних процедурах, має потребу в активній руховій діяльності; • виявляє інтерес до результатів рухової діяльності, може добре тримати рівновагу, стежити за положенням свого тіла під час виконання вправ; • - ходить на носках, роблячи приставні кроки вперед, у сторони; • бігає на носочках, по прямій і звивистій доріжці; • тікає від того, хто ловить, наздоганяє того, хто тікає; - стрибає на одній нозі; • стрибає в глибину з лави, куба (висота 15—20 см); • прокочує кульки, м'ячі між предметами у ворота; • кидає м'яч вихователю обома руками знизу та від грудей, ловить кинутий вихователем м'яч (відстань 1,5 м); • проповзає між розставленими предметами (кульки, кеглі) навколо та по прямій на відстань до 5 м • ходить по покладеному прямо й по колу мотузку (10 м), приставляючи п'ятку однієї ноги до носка іншої; • самостійно одягається та взувається; • - намагається самостійно застібати гудзики.
Дитина у природному довкіллі	Рідна природа	<ul style="list-style-type: none"> • розширювати уявлення про об'єкти неживої природи: сонце, його розташування, воду та її стани, землю, пісок; • розвивати уявлення про явища природи, заохочувати називати їх; надавати уявлень про пори року. • Пояснювати найхарактерніші їх ознаки; розширювати уявлення про рослини: розрізняти і називати один-два види дерев (каштан, береза), квітучих трав'янистих рослин (троянда, тюльпан), декілька видів овочів (цибуля, морква, буряк, картопля) та фруктів (яблука, груші, сливи, вишні), ознайомлювати дітей з основними частинами рослин (стебло, листя, корінь, квітка); • розширювати уявлення про тварин найближчого оточення, їх будову, вчити знаходити їх на малюнках, картинках; • формувати у дітей дбайливе ставлення до природи. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти знають, що тварини і рослини – це жива природа, а вода, ґрунт, каміння – нежива; • мають уявлення про основні явища природи; • можуть назвати особливості зовнішньої будови тіла тварин найближчого оточення; • мають уявлення про необхідність дбайливого ставлення до живих істот; • - мають уявлення про будову та доступні, для безпосереднього сприймання, функції органів свого тіла, правила безпечної поведінки.

<p style="text-align: center;">Дитина в соціумі Дитина у світі культури</p>	<p style="text-align: center;">Дитина і навколишній світ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розширювати знання дітей про себе, стосунки у сім'ї, рідну домівку; • поглиблювати знання про побутові предмети, одяг, меблі, продукти, транспорт; • заохочувати дітей до виявлення поваги до дорослих, виконання їхніх прохань; • виховувати почуття симпатії до ровесників та інтерес до їхніх вчинків; • розвивати товариські взаємини між дітьми, уміння спільно гратися і діяти; • розширювати уявлення про значення праці дорослих; • - закріплювати навички організованої поведінки в дитячому садку, вдома, на вулиці. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти знають своє ім'я, прізвище, вік, стать; ім'я, прізвище своїх батьків і близьких родичів; • розуміють значення родинних стосунків; • виявляють інтерес до підтримання порядку; • уміють ввічливо спілкуватися з рідними та іншими дорослими; • знають прості правила поведінки на вулиці, в громадських місцях; • - виявляють цікавість до трудової діяльності дорослих, відтворюють її у своїй діяльності.
<p style="text-align: center;">Гра дитини</p>	<p style="text-align: center;">Гра</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розвивати інтерес до навколишнього оточення, до властивостей предметів, природних матеріалів, з якими вони грають, спонукати називати, порівнювати, розрізняти предмети та іграшки; • розвивати під час ігор активне мовлення, збагачувати словниковий запас дитини; • формувати вміння гратися поруч, розвивати нетривалі форми ігрової взаємодії; • - формувати елементарні правила поведінки під час гри. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти орієнтуються в оточуючих предметах та іграшках, знають їх призначення, назву, використовують у грі; • відтворюють знайомі ігрові дії, супроводжують їх мовленням; • добирають за допомогою дорослого іграшки для здійснення знайомих ігрових дій побутового характеру; • збирають пірамідку у послідовному збільшенні та зменшенні кілець, можуть зібрати іграшку, що складається з 2-ох – 3-ох частин за зразком; • будують невеличкі споруди із природного матеріалу; • - після закінчення гри прибирають іграшки на свої місця.

Цікава математика - Кількість та лічба	<p>Освітні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчати лічити в межах трьох на основі порівняння конкретних множин: один, два, три – всього три; • формувати у дітей вміння порівнювати 1 і 2, 2 і 3 предмета, встановлювати, де більше предметів, де менше; • надавати уявлення про предмети «однакові», «різні»; • формувати у дітей вміння складати групи з окремих предметів: один, ще один та ще один – це багато; • розширювати уявлення дітей про поняття «один», «багато», «мало», «порівну»; • виконувати вправи на порівняння груп за кількістю елементів, формувати вміння послідовно накладати один предмет на інший, чи прикладати один предмет до іншого; • пояснювати, що кілька предметів, які знаходяться поруч, позначають словом «багато», одиничні предмети – словом «один». 	<p>Показники компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • діти вирізняють один предмет із сукупності, називають словом «один», складають групу з окремих предметів, позначають її словом «багато»; • мають уявлення про способи порівняння предметів: накладання і прикладання; • порівнюють дві групи предметів, називають словом «багато», «мало»; • розрізняють і порівнюють предмети за величиною і формою; • розуміють слова і вислови, що означають орієнтування в просторі (попереду-позаду, вгорі-вниз) і в часі (ранок, день, вечір, ніч); • виконують дії з іграшками і геометричними фігурами.
<ul style="list-style-type: none"> • Просторові уявлення 	<ul style="list-style-type: none"> • формувати вміння розрізняти основні напрями відносно себе (вперед, назад, угору, вниз, у сторону); • виконувати дії за командами «вперед», «назад», «у сторону»; • заохочувати користуватися в житті позначеннями просторових напрямів (вперед, назад); • формувати здатність орієнтуватися у кімнаті дитячого садка. 	<p>Показники компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • діти вирізняють один предмет із сукупності, називають словом «один», складають групу з окремих предметів, позначають її словом «багато»; • мають уявлення про способи порівняння предметів: накладання і прикладання; • порівнюють дві групи предметів, називають словом «багато», «мало»; • розрізняють і порівнюють предмети за величиною і формою; • розуміють слова і вислови, що означають орієнтування в просторі (попереду-позаду, вгорі-вниз) і в часі (ранок, день, вечір, ніч); • виконують дії з іграшками і геометричними фігурами.
Цікава математика - Величина	<ul style="list-style-type: none"> • вправляти дітей порівнювати предмети за довжиною, висотою і формою, застосовуючи прийоми накладання і прикладання; • формувати вміння порівнювати предметні множини (без лічби) шляхом встановлення взаємно-однозначної відповідності елементів порівнюваних множин, використовуючи прийоми накладання і прикладання предметів однієї множини до предметів другої; • розширювати вміння обстежувати предмети зором, дотиком; • вправляти порівнювати предмети за величиною і кількістю, однакові і різні за кольором, формою. 	<ul style="list-style-type: none"> • розрізняють і порівнюють предмети за величиною і формою; • розуміють слова і вислови, що означають орієнтування в просторі (попереду-позаду, вгорі-вниз) і в часі (ранок, день, вечір, ніч); • виконують дії з іграшками і геометричними фігурами.
Цікава математика – Геометричні уявлення (форма)	<ul style="list-style-type: none"> • розширювати уявлення про найпростіші геометричні фігури; • формувати вміння виділяти й називати геометричні фігури (куб, куля, квадрат, коло); • виконувати дії з геометричними фігурами: порівнювати дві геометричні фігури за розміром і кольором (маленька куля – велика куля, маленький квадрат – великий квадрат); • залучати дітей до дій з геометричними фігурами та іграшками: накладати, викладати, ставити, приставляти, прикладати, замикати простір; • будувати нескладні будівлі з геометричних форм (накладання, приставляння, прикладання), використовувати в будівлях деталі різного кольору 	

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Конструювання з будівельного матеріалу	<p style="text-align: center;">Освіті завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● розвивати знання дітей про деталі конструктора (кубик, цеглинка, пластина); ● навчати розрізняти їх за формою, кольором; ● формувати вміння аналізувати споруди: виділяти форму, розмір, колір деталей; ● розвивати вміння розташовувати деталі у горизонтальному положенні, сполучаючи їх між собою ідентичними сторонами (доріжки), накладати кубик на цеглинку (машина), декілька цеглинок (кубиків) одна на одну (вежа, гірка), робити нескладні перекриття (ворота, будинок); ● закріплювати елементарні конструктивні вміння: накладати, викладати, ставити, прикладати, замикати простір; ● формувати у дітей уявлення про протяжність предметів шляхом побудови доріжок різної довжини й ширини; ● навчати дітей порівнювати предмети за довжиною і шириною; ● збагачувати мовлення дітей словосполученнями, наприклад: «доріжка червоного кольору довга (широка)», «доріжка зеленого кольору коротка (вузька)», «червона доріжка довша (ширша) за зелену», «зелена доріжка коротша (вужча) за червону», «цеглинка зверху кубика», «кубик внизу», «цеглинка за кубиком», «кубик перед цеглинкою» тощо; ● розвивати у дітей здатність виділяти у реальних предметах їх складові частини, визначати їх просторове взаєморозташування; 	<p style="text-align: center;">Показники компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● діти виявляють інтерес до конструювання; ● правильно користуються будівельним матеріалом, враховують колір, величину, форму, просторове розміщення; ● розуміють і правильно вживають такі слова, як великий – маленький, довгий – короткий, високий – низький, широкий – вузький; ● за зразком створюють з будівельного матеріалу знайомі споруди; ● використовують свої споруди у сюжетно-відображувальних іграх.
--	--	--	--

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток звукосприймання та звуковимови	<p style="text-align: center;">Освіті завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● розвивати мовленнєве дихання, артикуляційної моторики; ● розвивати слухове сприймання та фонематичний слух; ● розвивати здатності розрізняти на слух звуки (фонем) рідної мови, вловлювати спільне та відмінне у звуках та словах, добирати 4-5 слів з певним звуком; ● розвивати уміння визначати правильність звуковимови у власному мовленні та у мовленні ровесників; ● розвивати уміння правильно вимовляти звуки п-б, т-д, ф-в, к-г, х, с-з-ц, м, н; диференціювати ці звуки, вправлятися у вимові інших звуків; ● розвивати уміння визначати наявність певного звука у слові; ● ознайомлювати дітей у процесі гри з термінами «слово», «звук»; ● розвивати виразність вимови звуків ізольовано, у складах та в словах; виробляти правильну артикуляцію звука окремо, у прямих складах. 	<p style="text-align: center;">Показники компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● діти оволодівають словником за темами «Дитячий садок», «Сім'я», «Ігри та іграшки», «Побутові предмети», «Меблі», «Одяг та взуття». «Тварини», «Пори року», «Транспорт», «Свята», «Овочі», «Фрукти», «Посуд»; ● володіють реченнями із 3-4 слів, у яких вживають дієслова у теперішньому, минулому часах, прикметниками конкретного значення, прийменниками і кількома прислівниками; ● володіють простими формами вітання, прощання, вертання; ● вільно вступають у контакт з вихователем та дітьми; ● вміють уважно, зосереджено слухати казку, оповідання із уст вихователя. Кількома короткими фразами відтворюють зміст прослуханого. Коротко відповідають на прості запитання; ● знають імена своїх батьків, дідусів, бабусь, їхні професії; ● намагаються розрізняти правильність вимови звуків у себе та у дітей;
--	---	---	--

	Збагачення словникового запасу	<ul style="list-style-type: none"> розширювати словник дітей відповідно до тем: «Дитячий садок», «Сім'я», «Ігри та іграшки», «Побутові предмети», «Меблі», «Одяг та взуття», «Домашні тварини», «Дикі тварини», «Пори року», «Свята», «Транспорт»; уводити в словник вихованців слова, що означають назви дій, якостей, властивостей предметів, речей, явищ; розвивати вміння вживати узагальнюючі поняття: іграшки, меблі, взуття, одяг, квіти; оволодівати словами, що означають якості та властивості предметів, які сприймаються зором, слухом; словами, що містять у собі оцінку (добре, погано), а також прислівниками, що характеризують просторові (далеко, близько), часові (сьогодні, завтра) відношення. 	<ul style="list-style-type: none"> заучують тексти коротких віршів, пісеньок; володіють назвами основних кольорів; з допомогою вихователя вживають у власному мовленні нові слова; уміють орієнтуватися у змісті сюжетного малюнка та серії малюнків. Коротко передають їхній зміст; називають предмети, що знаходяться у їхньому оточенні, розповідають, для чого вони потрібні, що з ними можна робити і чого робити не слід; дають найпростіші пояснення про схожість і відмінність між предметами.
Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток сприймання та розуміння мовлення	<ul style="list-style-type: none"> продовжувати розвиток у дітей вміння сприймати й розуміти звернення до них дорослих людей та їхніх ровесників; оволодівати формами вітання та прощання (Добрий ранок. Добрий день. Доброго здоров'я. До побачення), формами ввічливого прохання (будь ласка), подяки (дякую, спасибі), вибачення (пробачте, вибачте, пробач, вибач); ввічливого звертання до дорослих, вживаючи займенники (Ви, Вам, до Вас) тощо; розуміти розповіді, яких не було у власному досвіді; розуміти зміст невеликих казок, оповідань, уміти відповісти на запитання у короткій формі, відтворити зміст близько до тексту; розрізняти назви часу доби; зачувати частини і повністю невеличкі пісеньки потішки, віршички, лічилки; розуміти звернення незнайомої людини, уміти на нього відповісти; уміти розглядати ілюстрації до книжок, співвідносити зображене з текстом; за допомогою нескладних сюжетних малюнків розуміти найпростіші просторові, часові і причиново-наслідкові зв'язки. 	

	<p>Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток активного мовлення</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● збагачувати словник дітей іменниками, дієсловами, прикметниками, прислівниками; ● вживати у мовленні іменники з прийменниками в, на, під, до; дієсловами у минулому та майбутньому часі; ● оволодівати інтонаціями запитання та вигуку; ● вживати в активному мовленні узагальнюючі поняття (іграшки, меблі, одяг, взуття, квіти тощо); ● закріплювати в пам'яті дітей прізвища, імена, по батькові свої та батьків; ● формувати уміння слухати та коригувати свою звуковимову, вловлювати спільне та відмінне у звуках та словах, добирати 2-3 слова з певним звуком, якщо цей звук стоїть на початку слова; ● удосконалювати слухових відчуттів; ● розвивати фонематичний слух (розрізнення значень слів, які різняться одним звуком (лис-ліс, кит-кіт); ● розвивати артикуляційний апарат; ● розвивати інтонаційну виразність мови; ● вправляти у вимові усіх голосних та приголосних звуків; 	
<p>Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі</p>	<p>Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток активного мовлення</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● у процесі гри навчати дітей вживати граматичні форми (іменники в родовому відмінку множини, назви малят тварин в однині та множині), дієслівні форми; вживати кличний відмінок іменника (Катрусю, тату); ● вживати ввічливі слова; ● уміти вступати в невимушену розмову з дорослими на запропоновану тему; відповідати на звернення та запитання дорослого; ● звертатись та запитувати дорослих; ● оволодівати формами звертання до дорослих: називати їхнє ім'я та по батькові; ● вітатись та прощатись з вихователем та іншими людьми; ● дякувати за допомогу, виявлену увагу; ● уміти спілкуватися одне з одним; звертатися до партнера, називаючи дитину на ім'я; ● вислуховувати співбесідника; ● відповідати на запитання інших дітей; ● вести невимушену розмову у колі дітей; ● засвоювати форм вітання та прощання (Добрий ранок. Добрий день. Доброго здоров'я. До побачення); ● форму ввічливого прохання (будь ласка), подяки (дякую,спасибі), вибачення (пробачте вибачте, пробач, вибач); ввічливого звертання до дорослих : (Ви, добрий день, пробачте, вам, до вас та ін.); ● вживати у активному мовленні кличного відмінка іменника (Наталю, мамо) та ввічливих слів; ● добирати синоніми та антоніми до слів і користуватися ними у власному мовленні; ● користуватися словами зі зменшувально-пестливими суфіксами. 	

	<p>Розвиваємо мову та мовлення - Робота з книгою</p>	<ul style="list-style-type: none"> • робота з книгою сприяє розвитку мовлення дитини завдяки яскравим враженням та позитивним емоціям; • під їхнім впливом у малюка з'являється бажання розповісти про прочитане, формується здатність до емоційного світосприймання; • для дітей цього віку читайте коротенькі оповідання та казки; • тексти творів слід добирати виходячи з психічних можливостей дитини; • слідкуйте, чи уважно малята слухають вас; • запитуйте про прочитане; 	
<p>Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі</p>	<p>Розвиваємо мову та мовлення - Робота з книгою</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пропонуйте дітям сформулювати запитання до прочитаного і коротко передати зміст; • спонукайте дитину правильно вимовляти звуки, слова при переказі; • приділяйте увагу ілюстраціям до тексту: зображенням зовнішнього вигляду персонажів, їхньому настрою тощо; • виховуйте у дітей культуру спілкування з книгою: ознайомлюйте з правилами бережного ставлення до книжки, при необхідності організуйте дрібний ремонт; • розвивайте уміння дітей зацікавлюватися подіями, описаними в творах; • у цьому віці у дітей з'являється почуття гумору. Тому слід добирати смішні й веселі тексти з розважливими сюжетами про світ дітей і тварин; • продовжуйте читати зрозумілі за змістом вірші, потішки, дитячі пісеньки; • загадки, заклички, лічилки; • якщо у дитини недосить розвинена артикуляція і їй важко вимовити звуки, варто попросити її коротко передати зміст, використовуючи м'які іграшки, або розіграти казку в особах, де дорослий буде промовляти від автора, а дитина – від особи персонажа; • доцільно придумувати неочікуваний поворот у розвитку сюжету чи іншу кінцівку казки; • розвивайте уяву дітей на матеріалі читання. Спонукайте їх до відгадування розвитку подій, мисленій уяві героїв. 	

РОЗДІЛ VI. ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко»

5 рік

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Конструювання з будівельного матеріалу	<p style="text-align: center;">Освіті завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● заохочувати дітей розрізнити і правильно називати основні будівельні деталі (цеглинка, кубик, пластина, призма, брусок), споруджувати нескладні будівлі, застосовуючи раніше сформовані вміння (накладання, прикладання), використовувати у будівлях деталі різного кольору; ● розвивати вміння викладати цеглинки горизонтально й міцно прикладати одну до одної, розміщуючи їх на площині в одну або дві лінії (стежка до будинку, дорога для машини, залізнична або трамвайна колія); ● розвивати вміння ставити цеглинки, вертикально (по колу, прямокутнику), щільно одна до одної або на певній відстані одна від одної (паркан, ворота); змінювати будівлі двома способами: замінювання одних деталей іншими; добудуванням споруди у висоту, довжину (низькі й високі паркани, низькі й високі будинки); ● розвивати вміння аналізувати зразок споруди: виділяти складові частини й розрізнити їх за кольором, величиною, формою, встановлювати просторове розташування частин одна відносно одної; ● формувати вміння споруджувати найпростіші будівлі відповідно до розміру іграшки, використовувати їх у грі (ліжко для ляльки, гараж для машини); ● будувати меблі для ляльок (великі й малі), будинки (високі й низькі), мости (довгі й короткі, широкі й вузькі), машини, гаражі, ворота (високі і широкі) тощо; 	<p style="text-align: center;">Показники компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● діти виявляють бажання будувати різні споруди; ● правильно називають основні будівельні деталі, споруджують нескладні будівлі за словесною інструкцією; ● володіють прийомами накладання, прикладання; ● розрізняють колір, форму, величину, встановлюють просторове розміщення деталей; ● уміють практично застосувати виготовлені споруди; ● будують і граються разом, обіграють у поєднаних певним сюжетом іграх власноруч побудовані будівлі, поважають працю однолітків, діляться з ними матеріалом, допомагають одне одному; ● правильно розрізняють і називають просторові ознаки споруд.
--	--	---	--

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Цікава математика - Кількість та лічба	<ul style="list-style-type: none"> • надавати уявлення про предмети «однакові» – «різні»; • навчати, що предмети можна порівнювати за певною ознакою (на основі практичних вправ з предметами); • порівнювати групи предметів за кількістю методом прикладання, накладання; • пояснювати дітям, що за допомогою цих способів можна з'ясувати поняття «багато-мало», «стільки ж», «більше», «менше»; • вчити збільшувати або зменшувати кількість предметів на 1; • знайомити з прийомами поділу предметів на рівні частини; • вчити розрізняти графічне зображення чисел (цифри від 1 до 5); • розвивати вміння порядкової лічби; • лічити в межах п'яти на предметах множини і їх зображеннях (однакових і різних за кольором, величиною, формою); • формувати вміння лічити предмети на дотик, лічити звуки на слух (із закритими очима); • порівнювати 1 і 2, 2 і 3 предмета, зображення, звука тощо, встановлювати, яке число більше (менше); • вправляти у розуміння, що числа не залежать від величини предметів, їх розміщення й інших властивостей • лічити, користуючись правильними прийомами: називати числівник по порядку, вказуючи на предмети, які розміщені в ряд; відносити останній числівник до всієї групи (всього три морквини). 	<ul style="list-style-type: none"> • діти розрізняють і називають цифри 1 – 5 • діти визначають колір, форму, розмір предметів використовують способи прикладання, накладання для порівняння предметів за розміром; • називають розташування предметів у просторі; • порівнюють групи предметів за кількістю (прикладання, накладання); • розпізнають геометричні фігури (куля, куб, трикутник, чотирикутник); • орієнтуються у поняттях: «великий-маленький», «високий-низький», «довгий-короткий», «багато-мало», «стільки ж», «більше», «менше»; • розв'язують прості завдання, що передбачають: порівняння предметів за розміром, кольором, формою; зрівнювання груп предметів способами прикладання і накладання; порівняння груп предметів на основі практичних дій з ними; • знаходять у предметах докільця схоже і відмінне; • мають знання про форми предметів, називають їх суттєві ознаки; • порівнюють предмети та їх сукупності; • класифікують предмети за певними ознаками (за допомогою дорослого) • можуть визначити який з предметів найвищий, найдовший тощо; • за даною ознакою (колір, форма) групують предмети.
	Просторові уявлення	<ul style="list-style-type: none"> • розрізняти просторові напрямки від себе: вперед, назад, наліво, направо; • визначати напрям від себе, розташовувати предмети у просторі: далеко-близько, вгору-вниз, направо-наліво; • формувати навички орієнтуватися у кімнаті, в приміщенні дитячого садка. 	<ul style="list-style-type: none"> •

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<p align="center">- Величина</p>	<ul style="list-style-type: none"> • формувати уявлення дітей про поняття «великий-маленький», «високий-низький», «довгий-короткий» – на основі порівняння двох предметів, які відрізняються одним параметром • розташовувати предмети в порядку збільшення і зменшення (великий-менший-найменший кубик; низька-висока-найвища лялька); • ознайомити із однією із конкретних проявів величини предметів – довжиною; • порівнювати в процесі практичної діяльності рівні і нерівні предмети за довжиною: довший-коротший, рівні за довжиною; • вчити розташовувати предмети за висотою, довжиною (найдовша-довша-коротша-найкоротша стрічка); • ознайомити з умовними мірами для вимірювання висоти, довжини, ширини предметів, об'єму сипучих речовин або рідин. 	
	<p align="center">Цікава математика – Геометричні уявлення (форма)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • вчити розрізняти геометричні фігури за їхніми властивостями (куля, куб, квадрат, коло, трикутник, чотирикутник); • визначати геометричні фігури практично та називати їх: куля, куб, квадрат, коло, трикутник; • знаходити в оточуючих предметах схожість за формою з цими геометричними фігурами (килим – квадрат, м'яч – куля); • ознайомити з характерними властивостями трикутника (три кута, три сторони); • заохочувати показувати, обстежувати форму дотиково-руховим і зоровим шляхами, порівнювати різні за величиною трикутники методом накладання; • навчати розрізняти і називати прямокутник, обстежувати його форму; • порівнювати прямокутники за величиною методом накладання, прикладання. 	

«Виховуємо здорову дитину»	<ul style="list-style-type: none"> • зміцнювати здоров'я дітей; • створювати умови в групі для ефективної профілактики простудних і інфекційних захворювань; • становлення та розвиток довільних рухових і статичних функцій; • розвивати координацію, рівновагу; • формувати правильну поставу та розвиток стопи у кожної дитини; формувати вміння виконувати рухи ведучої руки з великою амплітудою та рухи кисті й пальців рук при зоровому контролі; • розвивати маніпулятивну діяльність кисті рук і розвиток кінестетичних відчуттів розвивати в пальцях рук; • здійснювати систему корекційно-відновлювальних заходів, спрямованих на розвиток психічних процесів і особистісних якостей вихованців, попереджати виникнення вторинних відхилень у психофізичному розвитку дитини; 	<ul style="list-style-type: none"> • ходить, «змійкою» між розставленими на підлозі предметами (кубики, кеглі, м'ячі), з різними положеннями рук; • бігає на носках, високо піднімаючи коліна, по колу, парами, тримаючись за руки; • стрибає на місці то на правій, то на лівій нозі, стрибає з ноги на ногу, перестрибує предмети; • кидає м'яч одне одному обома руками знизу, від грудей та з-за голови і ловить його (відстань 1,5—2 м); • підлізає під підняті над землею на 50—40 см палицю, мотузку, дугу правим, лівим боком і прямо; • утримує рівновагу, стоячи на носках, руки вгору; утримує рівновагу на одній нозі, піднявши другу вперед або в сторону, руки на поясі; • розстібує гудзики, розв'язує шнурки, правильно тримає олівець, копіює коло. •
«Рідна природа»	<ul style="list-style-type: none"> • сприяти розвитку позитивного емоційного ставлення до всіх об'єктів і явищ природи; • розвивати сприйняття краси природних явищ в різні пори року; • допомагати дітям розрізняти властивості об'єктів і явищ природи (форма, забарвлення, запахи, звуки), відчувати задоволення від їх сприймання; • усвідомлювати необхідність додержуватись правил бережного поводження з рослинами і тваринами; • виховувати відповідальність за життя живих істот, що знаходяться поруч; • виховувати співпереживання до чужого болю, почуття доброти, ніжності; • спонукати до розуміння та прагнення бути здоровим. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти зацікавлено спостерігають за природою, виявляють бажання здобувати інформацію про неї; • на основі набутих знань установлюють прості причинні залежності між неживою та живою природою; • розрізняють об'єкти живої та неживої природи, розуміють потребу живих істот у їжі, воді, повітрі; • - мають знання про сезонні особливості стану об'єктів та явищ неживої природи, причини їх змін; • знають основні особливості зовнішньої будови тварин найближчого оточення; • мають елементарні навички догляду за рослинами і тваринами та уявлення про необхідність дбайливого ставлення до живих істот; • знають основні органи свого тіла, доступні для безпосереднього сприймання, та їх функції; • мають уявлення про правила догляду за тілом, правила безпечної поведінки в природі; • за вказівками дорослих виконують посильну роботу по догляду за рослинами і тваринами в куточку природи, за городом та квітником.
«Дитина і навколишній світ»	<ul style="list-style-type: none"> • продовжувати формувати свідоме ставлення до обов'язків у сім'ї; • формувати уявлення про моральні норми відносин між людьми; • виховувати інтерес до явищ суспільного життя; • виховувати ініціативність у встановленні товариських стосунків з однолітками. • розширювати знання про рідне місто; • збагачувати досвід дітей знаннями про взаємини людей. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти розуміють поняття сім'я, знають про стосунки у сім'ї, взаємини між різними поколіннями в сім'ї; • знають назву рідного міста, визначні місця; • виявляють гуманні почуття (чуйність, чесність, справедливість); • дотримуються моральних норм у відносинах з однолітками та дорослими (доброчисливості, чесності, турботливості); • розуміють значення праці людей різних професій, прагнуть виконувати доручення, відтворюють трудові дії в іграх.

«Гра»	<ul style="list-style-type: none"> розвивати у дітей інтерес до різних ігор та вміння гратися в них; розвивати вміння використовувати уявлення про навколишній світ для створення сюжетів ігор; формувати спільну діяльність у невеликих групах (по дві – три дитини), розвивати дружні партнерські стосунки у грі; розвивати вміння використовувати іграшки та предмети відповідно до задуму; формувати вміння узгоджувати рольові дії з діями ровесників; розвивати мислення, зв'язне мовлення, збільшувати словниковий запас; розвивати вміння бережно поводитися з іграшками. 	<ul style="list-style-type: none"> створюють ігрові образи, наслідуючи дії дорослих або через рольове спілкування. Володіють елементарними навичками жестів; за допомогою дорослого можуть вибрати сюжет гри, розподілити ролі, дібрати необхідні для цього іграшки, домовитися про правила та місце гри. У спілкуванні з учасниками гри виявляють увагу, співчуття, допомогу іншим; створюють споруди для ігор, користуються ними у грі; уміють відбирати один або кілька предметів за кольором, величиною, формою. Розпізнають геометричні фігури
«Образотворча діяльність»	<ul style="list-style-type: none"> виховувати позитивно-емоційне ставлення до різних видів образотворчого мистецтва; розвивати зорове, слухове, дотиково-рухове сприймання. Розвивати сприймання просторових та якісних властивостей предметів; розвивати фіксуєчу та супроводжуючу функції мовлення. Формувати плануючу функцію мовлення; формувати вміння орієнтуватися в способах виконання практичних дій, вміння доводити виконання до кінця; поширювати активний словник вихованців; формувати способи художньо-образного відображення предметів, явищ, використовуючи колір, форму, композицію; розвивати технічні навички образотворчої діяльності; формувати вміння вихованців колективно виконувати завдання; виховувати оцінювальне ставлення до власних та чужих робіт; формувати інтерес до образотворчого мистецтва, вміння емоційно сприймати репродукції картин, ілюстрації, українське декоративно-прикладне мистецтво. Навчати впізнавати образи художніх персонажів на картині, ілюстрації. 	<ul style="list-style-type: none"> володіють технікою роботи олівцем, аквареллю, пальцем; компонують малюнок на аркуші; малюють з натури після попереднього обстеження предмета, за мотивами літературних творів, оточуючого середовища; володіють різними способами ліплення, виготовляють знайомі предмети; створюють декоративні аплікації на геометричних та предметних формах; з інтересом прилучаються до колективної роботи

- розширювати словник;
- удосконалювати дикцію, розвивати голосовий апарат, фонематичне сприймання, інтонаційну виразність мовлення;
- удосконалювати уміння здійснювати звуковий аналіз, розрізняти слова за їхнім звуковим складом;
- розвивати мовно-мислительну діяльність шляхом відгадування загадок, швидкомовок, переказу прослуханої казки, програвання ситуації за її змістом.
- Закріплювати правильну вимову дітьми голосних та приголосних звуків.
- Удосконалювати дикцію, розвивати голосовий апарат, мовного слух, фонематичне сприймання, мовне дихання, інтонаційну виразність мови з допомогою ігрових вправ, чистомовок, скоромовок.
- Закріплювати розуміння термінів: звук, слово практично, без визначень.
- Формувати уміння розрізняти на слух та ізольовано вимовляти перший звук у слові.
- залучати дітей до звукового аналізу односкладових та двоскладових слів.
- Націлювати дітей на усвідомлення того, що слова складаються зі звуків, слова звучать по різному, звуки вимовляються у певній послідовності; визначати перший та останній звук у слові; називати слова за відповідним першим звуком.
- Розвивати уміння вслухатися у звучання слів, розрізняти їх за звуковим складом, знаходити знайомий звук у слові.
- Розуміти звернення дорослої людини.
- Уміти відповісти на звернення простим поширеним реченням, а далі коротко.
- Розуміти розповіді товариша, вихователя. Відтворювати її кількома реченнями із вживанням прикметників та дієслів у теперішньому, минулому та майбутньому часі.
- Слухати прочитані вихователем та зачувати короткі вірші, лічилки, пісеньки, самостійно їх відтворювати.
- Розвивати уміння складати речення за малюнками із зображенням дій за допомогою вихователя, а далі самостійно.
- Відтворювати за вихователем складно-підрядні речення, що характеризують причиново-наслідкові зв'язки (Ната лежить у ліжку, тому що вона захворіла).
- Закріплювати у пам'яті узагальнюючі слови (Транспорт наземний, водний, повітряний. Літак, гелікоптер летять – це повітряний транспорт).
- Уміти розрізняти за значенням спільнокореневі слова (слова-родичі): ліс-лісок-лісовий, дерево-дерев'яний) та вживати їх у мовленні.
- мовлення дітей чітке, виразне, правильна вимова переважної більшості звуків;
- діти вживають у мовленні узагальнюючі поняття, якими позначають групи рослин і тварин, предмети одягу та взуття, домашнього вжитку тощо;
- називають ряд вжиткових предметів, пояснює їхнє призначення;
- у розмовному мовленні діляться враженнями про предмети довкілля;
- у власному мовленні користуються простими реченнями, мають певний лексичний запас, збагачений епітетами, порівняннями, синонімами, антонімами;
- можуть розповісти про свою родину, називає членів родини за іменами;
- вживають слова, що виражають згоду, заперечення, відмову. Вміють коректно звернутися до незнайомих людей;
- називають своїх товаришів, розповідають про них, виділяючи їхні чесноти, вади;
- називають частини свого тіла, деякі внутрішні органи та органи чуттів;
- передають словами свій фізичний та психічний стан;
- знають назви основних продуктів харчування, напоїв гігієнічних засобів, найпоширеніших захворювань;
- орієнтуються у назвах основних емоцій. Розповідають про ситуації, пов'язані з ними;
- висловлюють бажання, називають власні чесноти і вади;
- здатні контролювати правильність власної вимови звуків, складів і слів, а також вимови дітей;
- визначають кількість звуків у односкладових та двоскладових словах;
- володіють умінням будувати найпростіші питальні речення;
- з допомогою вихователя аналізують предмети за визначеною схемою;
- виявляють бажання вступати у рольову гру, визначає свою роль у грі;
- спроможні запам'ятати й відтворити невеличкі поетичні твори;
- розуміють поняття «загадка»; беруть участь у відгадуванні загадок.

РОЗДІЛ VI. ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко»

6(7)рік

	Основні завдання	Показники компетентності
<ul style="list-style-type: none"> Рідна природа 	<ul style="list-style-type: none"> сприяти виявленню у дітей позитивних емоцій під час спілкування з рослинами, тваринами; пояснювати правила обережного поводження з рослинами і тваринами; зацікавлювати іграми з водою, піском; вчити розрізняти особливості явищ природи, милуватися ними; виховувати відповідальність за життя живих істот, що знаходяться поруч; розвивати пізнавальний інтерес до природи рідного краю, природи віддалених регіонів; сприяти формуванню елементів екологічного світорозуміння, екологічної культури; навчати помічати положення Сонця на небі (висота і яскравість), мати уявлення про нічне небо; ознайомлювати з правилами збереження свого здоров'я; виховувати дбайливе ставлення до будь-якого прояву життя як найвищої цінності, прагнення до збереження свого здоров'я та здоров'я оточуючих людей. 	<ul style="list-style-type: none"> мають уявлення про основні органи свого організму, їх призначення; розуміють вплив природного довкілля на самопочуття й діяльність людини; знають правила догляду за органами свого тіла; знають правила екологічно-безпечної поведінки під час перебування у лісі, парку, біля водних середовищ; мають уявлення про основні об'єкти неживої природи (повітря, вода, ґрунт), їх властивості та значення для живих істот, людей; мають знання про сезонні особливості стану об'єктів та явищ неживої природи, причини їх змін; знають основні характерні особливості природи рідного краю; орієнтуються в рослинному і тваринному світі найближчого природного оточення; усвідомлюють необхідність дбайливого ставлення до рослин і тварин; виконують за вказівками дорослого посильну роботу по догляду за рослинами і тваринами в куточку природи, за городом і квітником; мають елементарні уявлення про компоненти видимого космосу: Сонце, Місяць, зорі.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Дитина і навколишній світ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розвивати самосвідомість дитини; • формувати позитивне ставлення до самої себе та інших людей; • виховувати такі якості особистості як: чесність, відповідальність, самостійність, людяність, працелюбність, щирість; • виховувати повагу до праці, бережливе ставлення до неї; • збагачувати знання про сім'ю, рід; • поглиблювати знання про рідний край (місто, село); • сприяти розвитку доброзичливих взаємин з однолітками та дорослими; розвивати бажання спілкуватися; • розширювати знання і уявлення про дитячий садок, норми та правила поведінки у ньому; • розвивати впевненість в собі, відповідальність, самостійність, ініціативність; • виховувати інтерес до історії свого роду, до своєї батьківщини; • формувати повагу до рідного краю, сімейних та народних традицій; • розширювати знання про житло, побут, дитячий садок; • закріплювати і уточнювати уявлення дітей про види праці дорослих; • формувати позитивне ставлення до різних професій; • збагачувати знання про правила дорожнього руху. • руруху, правила поведінки на вулиці та громадських місцях (парках, скверах та інших місцях); 219 - виховувати готовність до навчання у школі. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти знають своє повне ім'я, прізвище, вік, домашню адресу; • розповідають про склад сім'ї та працю батьків; - виявляють повагу до батьків та інших членів родини; • знають про сімейні свята і традиції • вміють поводитися з людьми відповідно до їхнього віку, статі та стану; • розрізняють емоційні стани дорослих та однолітків; • знають столицю України, визначні місця свого рідного міста (села); • володіють навичками спілкування; • розуміють необхідність виконання дорослими своїх трудових обов'язків, орієнтуються на взаємозв'язки у роботі працівників різних професій на добре знайомих дітям видах праці • допомагають дорослим та одноліткам у виконанні певної роботи; • дотримуються правил безпеки життєдіяльності; • дотримуються правил поведінки у дитячому садку (ввічливо ставляться до старших та однолітків, використовують основні форми звертання: привітання, прохання, вибачення, подяку).
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Гра</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розвивати та збагачувати тематику й зміст ігор; • розвивати самостійність; • виховувати активність при створенні та реалізації ігрових задумів; • розвивати вміння погоджувати свої дії з діями партнерів по грі; • сприяти розвитку гри як форми організації життя дитячого колективу; • стежити, щоб діти з більш збереженим інтелектом не пригнічували слабких товаришів, додержувалися правил поведінки в спільній діяльності; • розвивати вміння спілкуватися один з одним під час гри, виявляти своє ставлення до вчинків однолітків, пояснювати свої дії та вчинки. 	<ul style="list-style-type: none"> • діти можуть самостійно вибрати сюжет гри, домовитися про правила, місце проведення, вибрати необхідні предмети та іграшки; • використовують мовлення для погодження задумів; • можуть самостійно спілкуватися з однолітками; • використовують в іграх різноманітні матеріали, деталі конструкторів за їх призначенням; • уміють передавати відповідними рухами дії людей, за допомогою інтонації – настрій; • можуть групувати предмети за їх призначенням, кольором, величиною.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Образотворча діяльність</p>	<ul style="list-style-type: none"> • навчати впізнавати образи художніх персонажів на картині, ілюстрації; • виховувати естетичне ставлення до предметів та явищ навколишнього середовища; позитивно-емоційне ставлення до зображувального образу; • розвивати зорове, слухове, дотиково-рухове сприймання; • розвивати практичні способи орієнтування; вміння планувати власні практичні дії; • розвивати регулюючу, плануючу та супроводжуючу функції мовлення; • розвивати відчуття форми, кольору, композиції; - виховувати художньо-творчі здібності, вміння поєднувати різні матеріали для досягнення виразності образу; • розвивати мовлення шляхом збагачення словникового запасу; • розвивати вміння вихованців колективно виконувати завдання; • виховувати оцінювальне ставлення до власних та чужих робіт; • розвивати інтерес до образотворчого мистецтва, вміння емоційно сприймати репродукції картин, ілюстрації, українське декоративно-прикладне мистецтво 	<ul style="list-style-type: none"> • застосовують змішану техніку та різні матеріали в одному малюнку; • володіють різними способами ліплення, створюють вироби за мотивами української кераміки; • володіють способами симетричного та силуетного вирізування, викладають та наклеюють різні предмети та візерунки; • створюють декоративні композиції за мотивами українського народного мистецтва; • поєднують способи вирізування, обривання паперу, види зображувальної діяльності для створення виразного образу
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Виховуємо здорову дитину</p>	<ul style="list-style-type: none"> • тренувати у дітей серцево-судинну і дихальну системи, загартовувати організм; • формувати у дітей інтерес до фізичної культури та спільних фізичних занять з однолітками; • розвивати координацію, рівновагу; • здійснювати систему корекційно-відновлювальних заходів, спрямованих на розвиток психічних процесів і особистісних якостей вихованців, попереджати виникнення вторинних відхилень у психофізичному розвитку дитини; • формувати правильну поставу та розвиток стопи у кожної дитини; • формувати вміння виконувати рухи ведучої руки з великою амплітудою та рухи кисті й пальців рук при зоровому контролі; • використовувати вправи та ігрові завдання на формування просторових уявлень. 	<ul style="list-style-type: none"> • ходить приставним кроком, змінюючи положення рук угору, вперед, у сторони; • бігає з подоланням перешкод — оббігає та перестрибує предмети (кубики, м'ячі та ін.); • застрибує на предмети: колоду, куб, пеньок (заввишки до 20 см); • ударяє м'ячем об землю на місці (не менш як десять разів підряд), просуваючись уперед кроком (до 5—6м); • повзає на передпліччях і колінах, штовхаючи головою м'яч (4—5 м) перед собою; • ходить і бігає по дошці, покладеній похило (завширшки 20—15 см, кут нахилу 15—20°).

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Конструювання з будівельного матеріалу	Освіті завдання:	Показники компетентності:
		<ul style="list-style-type: none"> ● розвивати вміння виділяти, розрізняти і правильно називати основні будівельні деталі (цеглинка, кубик, пластина, призма, брусок), споруджувати нескладні будівлі, застосовуючи раніше набуті вміння (накладання, прикладання), використовувати у будівлях деталі різного кольору; ● розвивати вміння ставити цеглинки, вертикально (по колу, прямокутнику), щільно одна до одної або на певній відстані одна від одної (паркан, ворота); змінювати будівлі двома способами: замінювання одних деталей іншими; добудуванням споруди у висоту, довжину (низькі і високі паркани, низькі і високі будинки); ● розвивати вміння аналізувати зразок споруди: виділяти основні частини й розрізняти їх за величиною, формою, встановлювати просторове розташування частин одна відносно одної; ● розвивати вміння споруджувати найпростіші будівлі відповідно до розміру іграшки, використовувати їх у грі (ліжко для ляльки, гараж для машини); ● будувати меблі для ляльок (великі й малі), будинки (високі й низькі), мости (довгі й короткі, широкі й вузькі), машини, гаражі, ворота (високі і широкі) тощо; 	<ul style="list-style-type: none"> ● виявляють інтерес до будівельних ігор; ● виділяють, розрізняють та правильно називають основні будівельні деталі; ● за допомогою дорослого аналізують зразок будівлі, планують етапи створення власної споруди; ● будують за словесною інструкцією та відповідно до заданої умови нескладні споруди (паркан, доріжки, машини, стільці, столи, гаражі, ліжка тощо), застосовують їх у подальшій сюжетно-рольовій грі; ● працюють колективно.

<p>Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі</p>	<p>Цікава математика - Кількість та лічба</p>	<p>Освітні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчати формувати знання про назви чисел від 1 до 10; • ознайомлювати дітей з цифрами (1 – 9 (0)) та їх написанням; • пояснювати дітям на прикладах відповідність між цифрою та відповідною кількістю множин; • формувати знання про склад чисел в межах десяти з одиниць; • формувати поняття «до», «перед», «між», «на 1 одиницю більше (менше); • вчити визначати місце того чи іншого числа в ряду за його відношенням до попереднього та наступного, розуміти відношення чисел у межах 10: більше, менше, порівну; зменшувати або збільшувати числа у межах 10 на 1; • порівнювати дві множини за кількістю; • формувати поняття «більше на», «менше на», «порівну», «стільки ж»; • ознайомлювати дітей зі знаками плюс (+), мінус (–), дорівнює (=); • навчати лічити в межах десяти за участю різних аналізаторів; • знати цифри 1 – 10; • розуміти відношення між числами (в межах 10): кожне наступне число більше, а попереднє – менше на одиницю; визначати між якими числами знаходиться задане число, які числа суміжні із заданим числом; • знати склад чисел в межах 10: кожне число можна розкласти на одиниці і утворити із одиниць; • формувати уявлення про те, що число не залежить від величини предметів, відстані між ними, просторового розміщення і напрямку лічби; • вчити розрізняти графічне зображення чисел; позначати кількість відповідною цифрою; • формувати знання складу числа, у межах десяти; • вчити порядкової лічби в межах 10; • розрізняти кількісну і порядкову лічбу; • вправляти у лічбі в прямому та зворотному порядку; • порівнювати числа, формувати поняття про пару; • формувати вміння виконувати елементарні дії додавання і віднімання в межах 5; 	<p>Показники компетентност</p> <ul style="list-style-type: none"> • діти виявляють зацікавленість у сприйманні й запам'ятовуванні математичних понять; • мають поняття про відношення між числами і цифрами (в межах 10), склад числа з одиниць (у межах 10), мають уявлення про структуру простої арифметичної задачі; • можуть лічити предмети в межах 10; • знають знаки плюс (+), мінус (–), дорівнює (=); • порівнюють предмети за величиною і формою, геометричні фігури між собою; • порівнюють форми реальних предметів, користуючись геометричними фігурами як еталонами; • розрізняють подібні геометричні форми у навколишніх предметах; • уміють ділити коло і квадрат на частини; • визначають розташування предметів у просторі; • використовуючи допомогу дорослого, можуть діяти відповідно до запропонованого зразка; • мають уявлення про умовні мірки вимірювання; • розрізняють розташування предметів у просторі (зверху, знизу, ліворуч, праворуч, попереду, посередині, тощо).
---	---	--	--

<p>Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі</p>	<p>Цікава математика - Просторові уявлення</p>	<ul style="list-style-type: none"> розширювати знання дітей про розташування предметів у просторі (вгорі, внизу, ліворуч, праворуч, попереду, позаду, посередині) та визначення напрямку руху (вперед, назад, наліво, направо); формувати вміння орієнтуватися в просторі відносно себе та визначати просторове положення відносно певного предмета; навчати змінювати напрям руху під час ходьби, бігу; визначати словом розміщення предметів у приміщенні; знати загальний вигляд зошита (обкладинка, сторінки (чи листки), на сторінках є поля); вчити орієнтуватися на аркуші паперу: знаходити праву, ліву, верхню, нижню сторону аркуша. 	<ul style="list-style-type: none">
	<p>Цікава математика - Величина</p>	<ul style="list-style-type: none"> вчити визначати товщину предмета, порівнювати предмети однакової і різної товщини (товщий, тонший, рівні за товщиною); уміти складати умовні мірки; виробляти вміння вимірювати висоту, довжину, ширину, товщину за допомогою різноманітних умовних мірок: стрічок, паличок, кубиків тощо; лічити, скільки разів умовно взята мірка помістилась в даному об'ємі, довжині, ширині тощо (скільки разів покладеться паличка по довжині стрічки); формувати вміння вимірювати сипучі речовини та рідини формочками, чашечками, ложками (скільки ложок крупи в чашці, скільки стаканів води у відерці); формувати вміння визначати рівність і нерівність предметів за масою незалежно від їх зовнішнього вигляду; формувати вміння групувати та класифікувати предмети за масою. 	

	Геометричні уявлення (форма)	<ul style="list-style-type: none"> • ознайомити з поняттям «ціле», «частина»; • пояснити, що ціле можна розділити на частини; • навчити ділити коло, квадрат на 2, 4 рівні частини, із цих частин, знову скласти коло, квадрат; • розрізняти овал, коло; • визначати чотирикутник за такими ознаками: чотири кута, чотири сторони; • ознайомити з характерними особливостями піраміди (в основі трикутник (чотирикутник), у неї є грані і вершина), обстежувати її форму; • розрізняти і правильно називати піраміду; • вправляти дітей знаходити подібність і відмінність фігур (квадрат, трикутник мають кути; коло і куля мають округлу форму); • пояснювати, що відрізняє квадрат і трикутник (у трикутника три сторони, а у квадрата чотири); • Порівнювати різні фігури між собою, знаходити подібне і відмінне в їх формі; • визначати форму різних предметів, порівнюючи їх зі знайомими фігурами. 	
•	Цікава математика – Часові уявлення	<ul style="list-style-type: none"> • навчати послідовно називати дні тижня, знати, який день був учора, який сьогодні, який буде завтра; • диференціювати поняття: зараз, згодом, раніше, пізніше; • вчити послідовно називати пори року (весна, літо, осінь, зима); • продовжувати ознайомлювати із назвами місяців та їх послідовністю; • ознайомлювати з одиницями часу: секунда, хвилина, година; доби (частини доби – ранок, день, вечір, ніч); тиждень – сім діб, місяць – 4 тижні, рік – 4 пори року. 	

Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток звукосприймання та звуковимови	<p style="text-align: center;">Освіті завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● продовжувати розвивати мовленнєве дихання, фонематичний слух, інтонаційної виразності мови; ● оволодівати усіма звуками рідної мови відповідно до орфоепічних норм, дотримуватися засобів інтонаційної виразності; ● закріплювати поняття: звуки голосні й приголосні, слово, склад, речення; ● розрізняти звуки на слух, їхню послідовність у словах різної звукової структури; ● уміти чітко розрізнити на слух групи звуків: с-з, с-ц, ш-ж, ч-щ, с-ш, з-ж, дз-дж, ч-ц, р-л. регулювати силу голосу, швидкість вимови; ● визначати послідовність звуків у двоскладових та трискладових словах; ● розвивати навичку робити звуковий аналіз слів типу рак, жук; інтонувати та позначати відповідними фішками м'які приголосні зм'яким знаком та звуком і (сіль, тіль, ліс, дім); ● визначати послідовність звуків у словах зі збігом приголосних (хліб, слон, Катруся). 	<p style="text-align: center;">Показники компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● мовлення дітей чітке, виразне; правильна вимова переважної більшості звуків; ● діти вживають у мовленні узагальнюючі поняття, якими позначають групи рослин і тварин, предметів одягу та взуття, домашнього вжитку тощо; ● вербально позначають багато вжиткових предметів, пояснюють їхнє призначення; ● у розмовному мовленні передають свої враження про предмети, речі, ігрові атрибути, вислуховують інші точки зору; ● у своєму мовленні використовують різні типи речень, частини мови
Розвиваємо мову та мовлення - Збагачення словникового запасу	<ul style="list-style-type: none"> ● уточнювати та збагачувати словник дітей згідно тем визначених у попередніх роках, а також тем «Взаємостосунки між дітьми», «Навколо рідної природи», «Праця дорослих», «наші найменші друзі», «Запрошуємо в гості»; ● ознайомлювати дітей із багатозначними словами, омонімами (кує коваль, зозуля); ● стимулювати дітей до використання у мовленні видових та родових понять (квіти, дерева – рослини); ● активізувати словник дітей у процесі ігор, вправ, розгляду картин, читання художніх творів; ● уточнювати розуміння дітьми абстрактних просторових та часових понять, слів із переносним значенням; ● розрізняти відтінки у значеннях слів (плакати, ревети, репетувати, вередувати). 	<ul style="list-style-type: none"> ● мають певний лексичний запас, збагачений епітетами, порівняннями, синонімами, антонімами; ● називають членів родини, їхні імена, по батькові, прізвища, місце проживання; ● можуть розповісти про свою родину; ● добирають слова, що виражають згоду, заперечення, відмову, вміють коректно звернутися по допомогу до незнайомих людей. Формулюють своє прохання чітко і голосно; ● оперують словами, за допомогою яких позначає людей різного віку, статевої належності, професій; ● називають своїх товаришів, можуть їх схарактеризувати, виділити чесноти і вади, розповісти про них, помічають помилки у своєму мовленні та в мовленні інших; ● правильно називають частини свого тіла, деякі внутрішні органи та органи чуттів; ● передають словами свій фізичний та психічний стан; ● знають назви основних продуктів харчування, напоїв, гігієнічних засобів, найпоширеніших дитячих захворювань; ● орієнтуються у назвах основних емоцій. Розповідають про ситуації,

Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток граматичної будови мови

- розвивати уявлення про слово;
- закріплювати та удосконалювати граматичні навички, здобуті у;
- попередні роки;
- виховувати критичне ставлення до граматичних помилок. Вживати у мовленні невідмінювані іменники, дієслівні форми, прислівники, а також слова із чергуванням приголосних звуків;
- розвивати навички самоконтролю, виправлення граматичних помилок, прагнення розмовляти чистою українською мовою;
- виховувати у дітей уміння звертатися при потребі за допомогою до дорослих при побудові висловлювання;
- стимулювати дітей до словотворення: за допомогою суфіксів (борода-бородатий, теля-телячий), префіксів (голос-безголосий, їхати-виїхати), складних слів (довгі вуха-довговухий);
- утворювати синонімічні відтінки слів: пестливості (котик-кошеня-кошенятко), збільшення (вовк-вовчище, рука-ручище), зменшення (будинок-будиночок);
- привчати промовляти речення з різними інтонаційними відтінками (пестливо, ласкаво, офіційно);
- вживати речення із звертаннями, вигуками, прямою мовою, частками, дотримуючись відповідної інтонації;
- спонукати дітей до утворення граматичних форм порівняльного ступеня прикметників (довгий, довший, найдовший);
- користуватися наголосом при зміні слів (лялька, ляльки, ляльок);
- утворювати та вживати різні типи речень з однорідними членами і з'єднувальною голосною «і» та без неї, з узагальнюючим словом, з вигуками, сполучниками ніби, немов, наче, як;
- узгоджувати слова в роді, числі та відмінку;
- розвивати чуття мови, уваги до граматичних помилок, навички самокорекції і самоконтролю;
- при організації ігор вчити дітей повідомляти назву гри, описувати ігрові елементи, пояснення правил гри;
- формувати уявлення про слово; ознайомлювати з терміном «речення»;
- здійснювати поділ речення на слова і складати речення із 2-4 слів; закріплювати знання про те, що звуки і склади в слові, слова в реченні вимовляються в певній послідовності;
- ознайомлювати із способами подовження речення: Пташка співає, Пташка голосно співає. Гарна пташка голосно співає.

пов'язані з ними;

- можуть розповісти про себе як представника певної статі;
- орієнтуються у назвах основних емоцій, розповідають про ситуації, пов'язані з ними;
- висловлюють бажання, називають власні чесноти і вади;
- вживають найпростіші типи речень, частини мови, граматичні категорії;
- володіють українською мовою, монологічним та діалогічним мовленням;
- знають слова пояснення, виправдання, пробачення.

Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Розвиваємо мову та мовлення - Розвиток активного мовлення	<ul style="list-style-type: none"> • уміти вступати в невимушену розмову з дорослими на запропоновані теми; самостійно звертатись із запитаннями, проханнями до дорослих, називаючи їх на ім'я та по батькові; • володіти ввічливою формою звернення: Ви. Вітатись і прощатись з дорослими. Слухати мову дорослих, не перебиваючи їх. Розмовляти лагідним тоном, ввічливо, дотримуючись засобів інтонаційної виразності та відповідних форм ввічливості. Бути стриманим і ввічливим, розмовляючи із незнайомими людьми; • у спілкуванні з однолітками бути взаємно ввічливим, тактовним; розмовляти спокійним і лагідним тоном, не кричати, не перебивати товариша. Уникати грубих, зневажливих слів. Засвоєння ласкаво- лагідної форми звертання (Оленко, Івасю, Марійко); • володіти формами ввічливості: доброго дня Вам (тобі). Вітаю Вас (тебе), день добрий, доброго здоров'я, на добраніч, вибачте, будь ласка; • уміти логічно і послідовно будувати розповідь, без повторів і довгих пауз ; • заохочувати дошкільників ділитися власними переживаннями; • складати оповідання за одним малюнком та серіями малюнків, за ігровою ситуацією. Дотримуватися структури сюжетної розповіді: зазначати час і місце дії, давати коротку характеристику дійових осіб. 	
Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Розвиваємо мову та мовлення - Робота з книгою	<ul style="list-style-type: none"> • діти цього віку мають оволодіти уміннями сприймати літературні та фольклорні твори, розуміти зміст, ідею твору, основну сюжетну лінію казки чи оповідання, визначати головних персонажів; • з допомогою вихователя знаходити у тексті засоби виразності (порівняння, епітети, метафори, добирають до слів синоніми; • відтворювати і з допомогою вихователя пояснювати зміст гумористичних творів, прислів'їв, приказок; • відгадувати загадки; 	
Освітня лінія - Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Розвиваємо мову та мовлення - Робота з книгою	<ul style="list-style-type: none"> • брати участь у бесіді за змістом художнього твору; • висловлювати свої враження, переживання. Передавати своє ставлення до персонажів на основі аналізу їхніх вчинків; • формулювати оцінно-етичні судження; • співвідносити ведінку персонажів із реальними подіями; • зіставляти два художні твори близькі за змістом, темою, ідеєю, знаходити спільне та відмінне; • відтворювати у мовленні образні висловлювання із художнього твору; • брати участь у розігруванні шедрівок, колядок, закличок, в сюжетно-рольових іграх за мотивами творів; • знати тексти скоромовок, чистомовок; • складати невеличкі розповіді, казкові історії за змістом скоромовок; • придумувати іншу кінцівку твору; • мати уявлення про структуру книжки, види книг. 	

**РОЗДІЛ VI. ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОГРАМА «УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ»**

Ранній вік

Освітня лінія	Зміст	Освітні завдання	Показники компетентності
«Особистість дитини»	Здоров'я та фізичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати елементарні уявлення про зв'язок між людиною і природою та його вплив на здоров'я. • Загартовувати організм дітей, проводячи різноманітні оздоровчі заходи. 	<ul style="list-style-type: none"> • бере участь у різних формах роботи з фізичного розвитку, організованих вихователем; • рухається, зберігаючи стійке положення тіла, орієнтується в просторі; • виконує різноманітні вправи з ходьби, бігу, в стрибках, коченні, киданні, повзанні, лазінні, рівновазі; • катається на санках, триколісному велосипеді, виконує вправи для адаптації на воді та оволодіння плаванням; • позитивно ставиться до виконання загартовувальних процедур та вправ із формування рухових навиків.
	Безпека життєдіяльності	<ul style="list-style-type: none"> • Давати змогу дітям зрозуміти, що може стати причиною пожежі. • Ознайомлювати із правилами дорожнього руху. • Вчити обачливої поведінки з незнайомими людьми. • Вчити безпечної поведінки в побуті з гострими чи дрібними предметами, хімічними препаратами та ліками. • Наголошувати про небезпеку споживання сумнівних ягід, рослин; поведінки з домашніми тваринами. 	<ul style="list-style-type: none"> • визначає і правильно називає частини тіла та показує їх; • знає назви гігієнічних процедур: вмивання, одягання, роздягання тощо, самостійно виконує їх; • користується милом, індивідуальним рушником, чистить зуби; • оперує назвами людських статей (чоловік, жінка, хлопчик, дівчинка); • негативно ставиться до шкідливих звичок (брати руки до рота, колупатися в носі тощо); • розуміє, що рослинна їжа корисна; • самостійно їсть, добре пережовує їжу; дотримується правил поведінки за столом;
	Здоров'я та хвороба	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечувати дотримання розпорядку дня та психологічного комфорту. • Вживати заходів щодо збереження нервової системи, запобігати втомі й травматизму, формувати у дітей правильну поставу. 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє, що для здоров'я потрібно дотримуватися режиму дня; • знає, що українські національні страви корисні для здоров'я; • має уявлення про вплив природи на самопочуття людей; • намагається не гратися гострими та дрібними предметами (не можна брати їх у рот, запихати у ніс, вуха);
	Гігієна життєдіяльності	<ul style="list-style-type: none"> • Привчати дітей дотримуватись культурно-гігієнічних навичок, формувати навички самообслуговування. • Формувати елементарну культуру під час споживання їжі. • Формувати елементарні уявлення про частини тіла людини та органи чуття. 	<ul style="list-style-type: none"> • знає, що категорично заборонено брати ліки та хімічні речовини; • розуміє, що ігри зі сірниками можуть бути причиною пожежі;

	Рухова активність та саморегуляція	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати рухові навички й уміння. • Вчити під час виконання рухових вправ зберігати правильну по- ставу. • Залучати дітей до вправ спортивного характеру; вчити виявляти до них інтерес. 	<ul style="list-style-type: none"> • має початкові знання про правила дорожнього руху; • знає, що в природі є отруйні гриби, рослини, ягоди, тому брати їх у рот небезпечно; • знає правила безпечної поведінки з домашніми тваринами; • знає, що з незнайомими людьми потрібно бути обачним, не приймати їхні пропозиції.
«Дитина в соціумі»	Формування основ духовно- моральних якостей	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати елементарні уявлення про те, що таке добре і що таке погано. • Прищеплювати почуття шанобливого ставлення до членів сім'ї, родини. • Виховувати слухняність, почуття симпатії до ровесників, любов і співчуття до всього живого. • Вчити вживати слова прохання, подяки, привітання, прощання. • Вчити прибирати іграшки у відповідне місце, бережливо відноситись до книг. • Вчити чемно поводитися у громадських місцях. 	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про сім'ю, різних людей, які дбають одне про одного; • виявляє почуття любові та поваги до рідних, близьких; • виявляє уважність, прихильність до дорослих та однолітків; уміє сити своє ставлення до них, допомогти; • виявляє ввічливість, співчуття у поводженні з дорослими та дітьми; • виявляє дружні контакти з дітьми у грі, праці, продуктивній 'ості; • виявляє почуття симпатії до дітей; • бережливо ставиться до іграшок та книг; • виявляє культуру поведінки у громадських місцях.
«Дитина у природному довкіллі»	Природа планети "Земля" * Життєдіяльність людини у природному довкіллі * Всесвіт	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати уявлення про об'єкти і явища природи. • Вчити розрізняти дерева, квітучі рослини; розуміти, що рослинам для росту і життя потрібні вода, сонце, ґрунт. • Формувати уявлення про свійських та диких тварин: їх назви, потребу турботливого ставлення до свійських тварин (доглядати, годувати). • Формувати первинне поняття, що все живе - добре, гарне, корисне, його потрібно берегти. • Давати початкові знання про небо, зорі, місяць і сонце: вночі вид но - місяць, зорі; вдень - сонце. 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє, що все живе - гарне, добре, корисне (його не можна нищити); • разом із дорослими доглядає за рослинами, піклується про приручених тварин; • бережно ставиться до всіх об'єктів природи; • розповідає про найпоширеніші явища у природі: сонце світить, тепліє, з'являється листя на деревах, зацвітають квіти тощо; • розрізняє властивості води (розливається, тече, буває теплою холодною; чисту воду п'ють люди, тварини, нею поливають рослині у чистій воді живуть рибки; брудна вода шкідлива, її не можна пити); • розрізняє властивості піску та ґрунту (пісок сухий - сиплеться, з мокрою можна ліпити, він не сиплеться; земля може бути сухою і мокрою); • розпізнає рослини (овочі, фрукти, ягоди; дерева, кущі, трав'янисті рослини; квіти) за їх зовнішнім виглядом; • володіє елементарними знаннями про будову дерева (стовбур, гілки, листя), називає і показує їх; • розпізнає свійських і диких тварин, правильно називає основні частини тіла, характерні поведки, дитинчат тварин; • орієнтується у назвах птахів; горобець, синиця, ворона тощо; особливостях їхньої поведінки; • володіє елементарними уявленнями про Космос, Місяць, зорі, Сонце;

			<ul style="list-style-type: none"> • разом із вихователем проводить елементарні досліди з об'єктами природи (вітер, вода, пісок, камінь) та рослинами.
«Дитина у світі культури»	Предметний світ	<ul style="list-style-type: none"> • Сприяти взаємодії дитини з довкіллям, виявленню емоцій. • Формувати практичні вміння сприймати довколишнє у процесі ознайомлення з довкіллям. • Вчити простих способів обстежування, спостереження, зосередження, вміння утримувати увагу. • Формувати допитливість, уміння і бажання докладати зусилля для досягнення результату. • Навчати позитивно сприймати довколишніх, явища, предмети. • Привчати малюків брати активну участь в усіх видах діяльності у процесі ознайомлення з довкіллям (тільки в процесі взаємодії формуються практичні навички та усвідомлення своєї самоцінності). 	<ul style="list-style-type: none"> • має елементарні уявлення про рідне місто (село), його вулиці; • володіє елементарними знаннями про транспорт, його призначення, професію водія. Вміє показати на картинках пасажирський та вантажний транспорт; • упізнає державну символіку: Державний Прапор України, Державний Герб України, Державний Гімн України; • орієнтується у видах людської діяльності, у призначенні предмет вжитку, місцях їх зберігання; • упізнає предмети за їхніми ознаками та властивостями, функціональним призначенням; знаходить і виокремлює в довкіллі знайоме та незнайоме; • відкриває нові властивості предметів, радіє своїм відкриттям.
	Предметно-практична діяльність		<ul style="list-style-type: none"> • виконує прості трудові доручення; • своєчасно користується туалетом, носовичком; • складає свій одяг та взуття з допомогою дорослого; з невеликою допомогою дорослого одягається та роздягається, взувається та роззувається; • намагається їсти охайно; • правильно миє руки, користується рушником; • спостерігає за працею дорослих, виявляє повагу до результатів праці.
	Образотворча діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати вміння визначати і називати місцезнаходження зображеного на аркуші паперу (вгорі, внизу, збоку, посередині) та од відносно одного (над, під, спереду, ззаду); позитивно реагувати всі кольори фарб, називати їх, обирати ті, що подобаються. • Формувати вміння з'єднувати деталі під час конструювання будівельного матеріалу чи рухомого конструктора. • Формувати елементарні технічні навички, вміння реагувати результати своєї творчості. 	<ul style="list-style-type: none"> • самостійно виконує художньо-творчі дії з матеріалом; • правильно тримає олівець, пензлик; розминає глину, ділить її шматки; • має уявлення про безпечне поводження з матеріалами та інструментами для занять образотворчою діяльністю; • ідентифікує та диференціює власне "Я" із зображеннями, іншими дітьми; • позитивно реагує на художньо-творчу діяльність; • знає призначення матеріалів для занять образотворчою діяльністю; • емоційно реагує на зображення, виявляє своє ставлення до них; • охоче експериментує з матеріалами й інструментами з образотворчої діяльності, знає їхні властивості; • під час художньо-трудова дій досліджує власні можливості; • розрізняє та називає будівельні деталі (кубик, цеглинка, пластик за формою та величиною; розуміє, що стійкість будівлі залежить від положення форм); • будує прості сюжетні та предметні споруди, називає їх;

		<ul style="list-style-type: none"> • бачить у конструкціях зображення предметів навколишньої дійсності; • охоче займається конструктивною діяльністю;
Музична діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати співочі навички дітей. • Вчити відчувати темп, метричну пульсацію, ритм музичного твору та рухатися відповідно до них. • Формувати вміння своєчасно змінювати рухи під час виконання танцю, гри. 	<ul style="list-style-type: none"> • емоційно відгукується на музику; • розрізняє звучання різних інструментів (брязкальце, сопілка, барабан, дзвіночок); • розрізняє музику за висотою, ритмом; • виконує невеликі за розміром пісні; • виконує прості танцювальні рухи; • ходить по колу з допомогою дорослого, • передає ритм ходьби та бігу, змінює рухи під час виконання гри і танцю.
Театральна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Вчити дітей передавати рухи та дії героїв відповідно до змісту казки, потішки, віршика тощо; повторювати ці дії з іграшками, використовуючи при цьому різні види театру (ляльковий, настільний, пальчиковий). • Вчити наслідувати голоси птахів і тварин, передавати елементарні рухи: пташка - літає, зайчик - стрибає. • Формувати вміння передавати свої почуття емоціями, словами, жестами, інтонацією. Формувати позитивну реакцію на театралізоване дійство, емоційний відгук, бажання займатися театралізацією. Вчити співпереживати героям дійства (симпатизувати позитивним і обурюватися поведінкою негативних персонажів). • Розвивати інтонаційну виразність мовлення, вміння брати участь діалозі. 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє позитивні та негативні вчинки персонажів, відповідна реагує на них; • цікавиться різними видами театру; • самостійно використовує іграшку як персонаж; • веде короткий діалог; • виокремлює гарне і негарне у зовнішності героїв; емоційно реагує на гарний сценічний костюм; • самостійно ініціює театралізовану діяльність; • намагається по-своєму показати того чи того персонажа; • намагається перевтілитися в ігрову роль.
Літературна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати здатність слухати і розуміти мовлення дорослого, зверненого до всіх дітей. • Спонукати дітей зацікавлено слухати літературні твори, розуміти їх зміст; відповідати на запитання дорослого. • Вчити повторювати найпростіші потішки, коротенькі вірші, у ході розігрування виконувати відповідні рухи, дії з іграшками; співпереживати, співчувати персонажам творів. • Розвивати вміння самостійно розглядати ілюстрації, акуратно поводитися з книжкою. 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє загальний моральний зміст художніх творів; • емоційно реагує на зміст казки, співчуває її героям; • знає і розповідає напам'ять кілька дитячих народних пісенок, забавлянок, віршів; • розповідає фрагмент художнього твору разом із вихователем; • відповідає на запитання дорослого за змістом твору; • знаходить на ілюстраціях персонажів твору, називає їх; • виконує відповідні рухи, жести в ході розігрування українськ народних казок, забавлянок; • бере участь в інсценізації укр. народних казок.

Молодший вік

Фізичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Охороняти і зміцнювати здоров'я дітей засобами розвитку рухових навичок і вмінь, різних видів гартувальних процедур, рухливих ігор, формування правильної постави. • Вчити дітей вільно ходити та бігати, природно координуючи рухи рук і ніг, привчати до поперемінного рухання руками в такт ходьбі, орієнтуванню в просторі; вчити оволодівати різними видами ходьби та бігу, іншими основними рухами. • Створювати всі умови для засвоєння дитиною багатьох видів найпростіших рухів, дій і гартувальних процедур. • Виховувати інтерес до фізичних вправ та рухливих ігор, різноманітних дій з іграшками, фізкультурним інвентарем та обладнанням. • Привчати дітей стежити за охайністю одягу під час занять із фізичної культури, самостійно переодягатися. Прищеплювати гігієнічні навички. 	<ul style="list-style-type: none"> • має уявлення про свій організм, різні частини тіла, розуміє, чому треба виконувати фізичні вправи, загартовуватися, дотримуватися норм особистої гігієни; • охоче займається фізичними вправами, із задоволенням бере участь у різних організаційних формах роботи з фізичного виховання; • знає техніку виконання рухів, прагне виконувати рухові дії правильно і гарно; • вільно ходить і бігає, природно координуючи рухи рук і ніг, не човгає ногами, не опускає голови; володіє різними видами ходьби та бігу; стрибає, енергійно відштовхуючись обома ногами і м'яко приземляючись; • виконує різноманітні вправи в повзанні й лазінні, вміє зберігати рівновагу, кидати й прокочувати предмети, ловити м'яч кистями рук, не притискаючи його до грудей; • катається на санчатах, велосипеді, плаває; • позитивно ставиться до виконання гартувальних процедур і вправ для розвитку фізичних умінь.
Безпека життєдіяльності	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей з основними небезпечними чинниками довкілля: природними, побутовими, транспортними, які забруднюють навколишнє середовище. • Давати поняття пожежної безпеки. • Ознайомлювати з правилами дорожнього руху. • Пояснювати, що загрозою здоров'ю і життю можуть стати дрібні та гострі предмети, які діти беруть у рот. • Вчити дітей правильного поведіння з незнайомими людьми. 	<ul style="list-style-type: none"> • має поняття про користь та небезпеку вогню; • має знання про небезпеку від користування гострими, ріжучими, дрібними предметами; • знає про небезпеку від гарячого; ліків, хімічних речовин; • має знання про поведіння біля відчиненого вікна та балкона; • знає елементарні правила пожежної безпеки; • знає елементарні правила поведінки на дорозі, має уявлення про дію світлофора, призначення пішохідного переходу; • знає початкові правила поведіння з незнайомцями; • знає правила поведінки біля водойми у літній і зимово-весняний періоди; • має елементарні знання про правила поведіння з домашніми тваринами та правила безпеки під час спілкування з ними; • знає про існування отруйних грибів і ягід; • знає про виявлення позитивних емоцій під час спілкування з дітьми та дорослими.

Соціально-моральний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати формувати елементарні уявлення про те, що таке добре і що таке погано. • Стимулювати прагнення до самостійності, доброзичливе ставлення до дорослих і дітей. • Розвивати товариські взаємини між дітьми, вміння спільно гратися і діяти. • Формувати навички організованої поведінки вдома, на вулиці, у громадських місцях; навчати бути уважним до дорослого та до його звернень. • Формувати гуманні почуття, елементарні уявлення про доброту, чуйність, товариськість, уважність; удосконалювати форми ввічливого звертання до дорослих та однолітків. • Виховувати прагнення стримано поводитися, відчувати межу припустимої поведінки, належну дистанцію у взаєминах із різними людьми. • 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє значення добрих взаємин і порядку; • проявляє активність та ініціативу у спілкуванні з довколишніми, охоче включається в спільну діяльність; • вміє спокійно гратися поруч із дітьми, вступає в спілкування з приводу іграшок, ігрових дій; • має друзів, до яких проявляє особливу прихильність; ставиться приязно до однолітків; • надає допомогу, вміє проявити співчуття за своєю ініціативою; • знає прості правила поведінки на вулиці, у громадських місцях; • відчуває межу припустимої поведінки, належну дистанцію у взаєминах з різними людьми.
Ознайомлення з довкіллям	<ul style="list-style-type: none"> • Заохочувати дітей до активної діяльності, стимулювати пізнання, ініціативність, зосередженість у процесі ознайомлення з довкіллям, бажання робити щось корисне не лише для себе, а й для інших. • Формувати активне, різноманітне, розгорнуте орієнтування у світі речей. • Удосконалювати наочно-образне мислення, навчати дитину обстежувати та вивчати нове, визначати схоже, відмінне, об'єднувати за певними ознаками, частково аналізувати, узагальнювати як за зовнішніми ознаками, так і за функціональними, тобто за їх вживанням. • Формувати у малюків практичні вміння із засвоєння сенсорних еталонів та наочних моделей для розв'язання нових життєвих завдань. Формуючи сенсорні еталони, навчати дітей за допомогою аналізаторів активно обстежувати предмети, визначати їх зовнішні ознаки (форму, розмір, колір). • Вчити малюків практичних умінь; докладати зусиль для здобуття результату, радіти продуктам своєї та чужої праці; переживати гордість за виконане доручення, за дії, що схвалюють дорослі. • Формувати духовний світ дитини, спрямовувати на усвідомлення дитиною себе, людей, які її оточують, суспільного життя. 	<ul style="list-style-type: none"> • дотримується правил співжиття в колективі, проявляє при цьому чемність, толерантність; • прагне підтримувати порядок і затишок у житловому приміщенні, вдома та у дитячому садку, дбайливо ставиться до предметів побуту й іграшок, свого одягу та взуття; • проявляє повагу до членів родини й особливостей родинних стосунків, турботливість, чуйність, тактовність; • прагне висловлювати елементарні адекватні судження про свої досягнення; • проявляє інтерес, дбайливе ставлення до навколишніх предметів. • зацікавлено ставиться до предметного довкілля, доречно застосовує отримані раніше знання; • має поняття про сенсорні еталони, про розмір, кількість, уміє орієнтуватися в просторі та в часі; • називає предмети домашнього побуту і вжитку, знає їх застосування; • має елементарні уявлення про сім'ю, родину, про рідну Батьківщину; • знає професії своїх батьків, працівників дитячого садка, лікаря, продавця, водія, будівельника, поштаря; має уявлення про важливість різних професій

<p style="text-align: center;">Ознайомлення з природою</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Виховувати бережне ставлення до довкілля. • Давати дітям знання про зміни, які відбуваються в житті рослин, тварин відповідно до пір року. • Узагальнювати уявлення дітей про свійських та диких тварин (будова тіла, умови існування, спосіб живлення, пересування). Вчити розрізняти основні частини їхнього тіла. 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє, що сонце знаходиться на небі, воно світить, зігріває все навкруги, несе тепло до землі рослинам, тваринам і людині; • визначає властивості води, снігу, льоду; • відрізняє пісок від глини і визначає їх властивості; • розрізняє і класифікує дерева, овочі, фрукти, квіти, трав'янисті рослини, зокрема ті, що розповсюджені у Західній Україні; • встановлює прості причинно-наслідкові зв'язки, пов'язані з сезонними змінами; • називає пори року і визначає їх характерні ознаки; • визначає стан погоди (іде дощ, сніг; дме вітер, світить сонце тощо), знає, яка погода найчастіше буває у Західному регіоні; • визначає стан неба у різну погоду; • працює в куточку природи, на городі, у квітнику; • милується природою рідного краю, бережно ставиться до її об'єктів; • розрізняє дерева, городні, кімнатні, квіти різних пір року, дикорослі рослини; знає умови, в яких вони ростуть (ліс, сад, грядка тощо); • знає будову рослин; • цікавиться природою свого регіону (рослини, тварини); • називає свійських і диких тварин, птахів та умови їх існування; • намагається дотримувати правил поведінки у природному довкіллі: не рве квітів, не руйнує мурашників, не ловить метеликів, не завдає шкоди жукам; • доглядає за рослинами, тваринами; • усвідомлює, що життя і здоров'я залежать від довкілля; • цікавиться світом навколоземного простору, радіє красі зоряного неба.
<p style="text-align: center;">Народознавство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • володіє культурою сприйняття предметного національного середовища; • прагне підтримувати порядок і затишок в оселі, прикрашати її рушниками, серветками, посудом та іншими національними побутовими предметами; • відображає в кольорах, лініях, ритмі, співах, рухах, музикуванні емоційні враження від ознайомлення з народними звичаями і традиціями, предметами довкілля; • знає і називає членів сім'ї, родини; • має уявлення про традиційний національний одяг, житло, народну іграшку, предмети народного декоративно-ужиткового мистецтва, їх використання в повсякденному житті, зокрема в Західному регіоні має знання про календарно-обрядові свята (Святого Миколая, Різдво, Стрітєння, Великдень) та їх традиції, пов'язані із Західним регіоном; • використовує загальноприйняті форми вітання, звертання, пошани, подяки; • має знання про народні традиції, передає свої враження від участі у святкуванні календарно-обрядових свят через розповіді; • знає народні ігри, потішки, забавлянки; • милується виробами народних умільців, речами ужиткового мистецтва. 	<ul style="list-style-type: none"> • лічить предмети в межах 5, вживаючи числівники; • порівнює контрастні за кількістю множини предметів (один - багато); • визначає період доби на основі спостереження за природними ознаками (сонце встає - ранок, сонце високо над головою - день тощо); • розрізняє і називає геометричні фігури: площинні - квадрат, круг, трикутник; об'ємні - куля, куб; • порівнює та добирає контрастні за величиною предмети; • класифікує предмети за однією ознакою; • володіє прийомами порівняння множин за кількістю, способом накладання та прикладання елементів однієї множини до елементів іншої.

Мовленнєвий розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати мовленнєвий слух та моторику артикуляційного апарату. • Виробляти чітку дикцію під час вимови звуків. • Здійснювати підготовку до вимови складних щодо артикуляції звуків ([ш], [ж], [ч], [щ], [л]), виправляти загальне пом'якшення вимови. • Вчити користуватися засобами інтонаційної виразності мовлення (тон, тембр голосу, темп, наголос, сила голосу). Не допускати швидкого темпу мовлення. • Ознайомлювати дітей із артикуляційним апаратом (губи, зуби, язик, піднебіння). Вдосконалювати вимову звуків рідної мови, добиваючись їх чіткої вимови, правильної постановки голосу. • Вчити правильно вимовляти йотовані голосні [я], [ю], [є], [ї], [бо]; звуки [ц]-[ц'] (синиця, куций, палець). Стежити, щоб дзвінки звуки в кінці та всередині слова діти не оглушували (ка[з]ка, вино[г]рад, гри[б]), крім слів кі[х]ті, ле[х]кий, ні[х]ті, во[х]кий. • Вправляти у вимові слів зі збігом приголосних. Навчати вимовляти звуки [дж], [дз] (джміль, дзига, бджола). • Розвивати фонематичний слух шляхом розрізнення слів близьких за звучанням. • Розвивати слухову увагу, моторику мовленнєвого апарату; здійснювати підготовку артикуляційного апарату до вимови шиплячих і сонорних [л], [р] звуків. • Розвивати мовленнєве дихання. Вчити говорити з різною силою голосу, в різному темпі. Вчити чітко вимовляти три-чотирискладові слова. Ознайомлювати з поняттями "слово", "звук" (не даючи визначень). 	<ul style="list-style-type: none"> • чітко і правильно вимовляє голосні та приголосні звуки, крім [р]; володіє правильною вимовою шиплячих [ш], [ж], [ч]; • має розвинений фонематичний слух; диференціює як далекі, так і близькі фонемати у словах; • володіє розповідною, питальною, окличною інтонаціями; • промовляє слова в різному темпі та з різною силою голосу; • розрізняє поняття "звук", "слово".
----------------------	---	---

Словникова робота	<ul style="list-style-type: none"> • Збагачувати словник новими словами, сприяти засвоєнню дітьми раніше невідомих слів і нових значень слів, які є в лексиконі дітей. • Забезпечувати засвоєння значень слів і їх доречне вживання відповідно до контексту висловлювання, ситуації, в якій відбувається спілкування. • Активізувати словник застосуванням дітьми слів у різних мовленнєвих ситуаціях. • Вчити культури мовлення. • На основі розширення уявлень і знань збільшувати запас слів, що означають назви предметів, їх якості та властивості, професії, пори доби. • Поповнювати словник дієприкметниками (квітучий, захмарений, спілий), дієприслівниками (сидячи, підстрибуючи), прислівниками (міцно, розумно, праворуч, ліворуч). • Активізувати вживання у мовленні іменників, що означають назви частин, деталей предметів, частин тіла людей і тварин. • Вчити розуміти і вживати узагальнювальні слова: "іграшки", "одяг", "меблі", "овочі", "фрукти", "ягоди", "посуд", "їжа", "птахи", "тварини". • Вчити розуміти і вживати синоніми, омоніми, слова в прямому і переносному значенні (дорога, шлях, стежка; ручка в дитини - ручка дверей, ключ журавлиний - ключ до дверей; йде людина - йде дощ). • Збагачувати словник дітей образними поетично-художніми виразами (мишка-шкряботушка, зайчик-побігайчик), порівняннями (білий, немов сніг; прозорий, як скло), фразеологізмами, приказками, прислів'ями, звуконаслідувальними словами. 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє й активно вживає слова всіх частин мови; • вживає узагальнювальні слова, слова з однаковими суфіксами та префіксами; спільнокореневі слова; • правильно вживає синоніми, антоніми, образні поетично-художні вирази, звуконаслідувальні слова; • вживає слова відповідно до контексту висловлювання
-------------------	---	---

Граматична правильність мовлення	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати розуміння граматичних форм і правильно вживати їх у мовленні. • Вчити узгоджувати іменники з прикметниками в роді та числі, вживати прийменники. • Вчити правильно вживати іменники знахідного й орудного відмінків. • Вчити правильно будувати прості поширені речення із сполучниками; складносурядні й складнопідрядні речення. • Продовжувати роботу над правильним вживанням іменників у різних відмінкових формах, іменників із прикметниками. Вчити утворювати називний відмінок множини іменників, у яких змінюються голосні або приголосні (гра - ігри, ім'я - імена). • Вправляти у вживанні дієслів зі змінами в основі, у творенні дієслівних форм (їсти - їм, скакати - скачу, дихати - дихаю, дихаєш, дихає, дихай). Вчити утворювати дієслова I, II, III особи множини теперішнього та ми-нулого часу дійсного способу (гуляємо, гуляєте, гуляють, гуляли). • Вчити утворювати ступені порівняння прикметників (довгий - довший, високий - вищий). • Вчити утворювати присвійні прикметники (татів, бабусин, Андріїв). • Вправляти в узгодженні іменників із числівниками (два літаки, два конструктори, обидва хлопці, обидві дівчинки). • Вчити розуміти слова: кожен, стільки; вживати частки: ось, от, нібито, ще. • Сприяти засвоєнню дітьми в мовленні суфіксів -ник, -щик, -ець, -тель. • Вчити використовувати прості види складнопідрядних і складносурядних речень зі сполучниками та сполучними словами (або, тому що, все ж таки); намагатися дотримувати правильного порядку слів у реченні. 	<ul style="list-style-type: none"> • оволодіває основними граматичними формами (рід, число, відмінок), правильно вживає рід і число іменників; • засвоює закінчення родового та знахідного відмінків, кличний відмінок; • утворює нові слова за допомогою префіксів за-, з-, на-, суфіксів, що виражають зменшеність та збільшеність предмета, емоційну оцінку пестливості; • добирає однокореневі слова; • використовує у мовленні складні іменники зі з'єднувальною голосною (зорепад, снігопад) та інші складні слова; • правильно вживає теперішній, минулий і майбутній час дієслів, наказовий спосіб дієслова; • вживає ступені порівняння прикметників; • у мовленні використовує займенники; • узгоджує іменники з прикметниками в роді та числі; • будує прості, поширені речення з прийменниками, сполучниками, однорідними членами речення, з прямою мовою; • будує складносурядні та складнопідрядні речення зі сполучниками та сполучними словами.
----------------------------------	---	--

Зв'язне мовлення	<ul style="list-style-type: none"> • Вчити дитину вести діалог, розвивати вміння слухати і розуміти мовлення, звернене до неї, вступати в розмову і підтримувати її, відповідати на запитання і самому запитувати, пояснювати. • Розвивати зв'язне монологічне мовлення: формувати вміння слухати і розуміти зв'язні тексти, будувати самостійні висловлювання різних типів. • Сприяти вмінню дітей легко і вільно вступати в спілкування з дорослими і дітьми, вчити висловлювати свої прохання реченнями, зрозуміло відповідати на запитання дорослих. Заохочувати дітей до вміння ставити запитання типу "Хто?", "Що?", "Де?", "Для чого?", "Що робить?" Вчити брати участь у колективній бесіді, розповіді; переказувати зміст добре відомих казок, оповідань за допомогою навідних запитань. • Вчити розповідати за добре знайомою картиною, поступово переходячи від простого переліку зображених предметів до зв'язної розповіді (за зразком вихователя і з його допомогою). • Вчити разом із вихователем описувати картинку, іграшку, предмет. • Стимулювати дітей супроводжувати свої дії словами ("я малюю", "я мию руки", "я одягаюся"). • Створювати ситуації, які б вимагали від дитини короткого пояснення (про будову іграшки, виконання дії). 	<ul style="list-style-type: none"> • відповідає на запитання за змістом сюжетних та предметних картинок, художніх текстів, театральних вистав; • разом із дорослим складає описові розповіді (3-4 речення) про іграшки, предмети, зображення на картинках; • переказує за допомогою запитань добре знайомі казки; • використовує в мовленні образні вирази (з текстів забавлянок, казок), звуконаслідувальні слова, фразеологічні звороти, приказки; • частково володіє культурою мовного спілкування.
Мовленнєвий етикет	<ul style="list-style-type: none"> • Активно вживає слова ввічливості: вітання, прощання, вибачення, подяки; • Вислуховує співрозмовника; • Говорить спокійним голосом; • Вітається, називаючи ім'я дитини, ім'я та по батькові дорослого; • не втручається у розмову дорослих. 	
Художньо-естетичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати здатність до цілісного сприймання творів різних жанрів; засвоєння змісту творів і емоційного відгуку на нього. • Сприяти запам'ятовуванню віршів і утримуванню їх у пам'яті. Вчити читати вірші напам'ять виразно, не пропускаючи і не змінюючи порядку слів у тексті. • Залучати до участі в іграх-драматизаціях, театралізованих іграх за сюжетами літературних творів. • Залучати дітей до інсценування знайомих казок, дослівного відтворення тексту, відповідної інтонації, рухів, жестів, міміки героїв твору. 	

Художньо-естетичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати здатність до цілісного сприймання творів різних жанрів; засвоєння змісту творів і емоційного відгуку на нього. • Сприяти запам'ятовуванню віршів і утримувannya їх у пам'яті. Вчити читати вірші напам'ять виразно, не пропускаючи і не змінюючи порядку слів у тексті. • Залучати до участі в іграх-драматизаціях, театралізованих іграх за сюжетами літературних творів. • Залучати дітей до інсценування знайомих казок, дослівного відтворення тексту, відповідної інтонації, рухів, жестів, міміки героїв твору. 	<ul style="list-style-type: none"> • знає та розповідає українські народні казки, оповідання, в тому числі ті, що їх написали письменники Західного регіону; • розуміє та емоційно сприймає українські народні казки, пісеньки, забавлянки, оповідання; • відтворює окремі фрази, частини художнього тексту за допомогою навідних запитань педагога; • помічає особливості казки: звороти, повтори; • розуміє та виразно читає поетичні твори; • передає риму вірша, ритм народної забавлянки; • передає емоційну виразність окремих речень під час вивчення вірша напам'ять; • переказує добре знайомі художні твори за допомогою навідних запитань та підказувань; • передає речення в питальній інтонації; • бере участь в інсценуванні художніх творів; • розігрує зміст забавлянок, віршів, пісень у діалогічно-ігровій формі; • відтворює рухи, жести героїв за текстом літературного твору; • грається у сюжетно-рольові ігри за окремими епізодами художнього твору; • допомагає вихователю у виготовленні декорацій, атрибутів до ігор-інсценівок; • розглядає ілюстрації, пригадуючи зміст художнього твору; • знає і дотримує правил користування книгою (не рве сторінок, бере книжку чистими руками, не малює по сторінках книги).
Образотворча діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей із видами й історією образотворчого мистецтва (роботи класиків та сучасних митців). Виховувати стійкий інтерес цілеспрямованого характеру до художньо-творчого образотворення. • Вчити порівнювати форми з геометричними еталонами, називати кольори та деякі відтінки; використовувати у роботі пензлі різної товщини та форми; навчати елементарних прийомів композиції. • Удосконалювати набуті та засвоювати нові технічні навички образотворення, спонукати використовувати ці навички у самостійній художній діяльності; передавати форму, колір і характерну будову предметів та об'єктів; проявляти за допомогою кольору ставлення до зображуваного. Розвивати елементи художньо-зображувальної творчості, експериментально-пошукову діяльність. • Формувати вміння "читати" твори образотворчого мистецтва: розуміти зміст картини, впізнавати персонажів, вміти розповідати про них. • Виховувати зацікавленість результатами власної роботи. 	<ul style="list-style-type: none"> • вміє користуватися матеріалами та інструментами для художньо-трудових дій; • свідомо ставиться до образотворення, планує свої дії, обговорює кінцевий результат, виправляє помилки; • бережно ставиться до своїх виробів; • у спільній роботі узгоджує свої дії з діями інших; • має найпростіші уявлення про види образотворчого мистецтва; • знає назву матеріалів та інструментів для художньо-творчої роботи; • може сформулювати мету власної діяльності; • під час роботи коментує власні дії, може спрогнозувати результат; • зосереджує увагу на яскравому, вражаючому, емоційно відгукується на прояви естетичного в оточенні, милується, дивується, насолоджується; • з радістю прикрашає до свят групову кімнату власними виробами; • під час роботи проявляє творчість, фантазію, самодіяльність; • намагається виконувати завдання різної складності; • експериментує з фарбами та різними матеріалами; • вирізняє у виробах образотворчого мистецтва самобутність, неповторність, оригінальність.

Музична діяльність - слухання	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати здатність дітей захоплюватися красою музичних образів, настроїв, емоційно реагувати на тембр, ритм, лад музичних творів. • Сприяти отриманню задоволення від самовираження в музиці (власна музична творчість, музикування, пластичне інтонування). • Вчити співати природним голосом, без напруження. • Залучати до виконання музичних рухів, передаючи конкретний характер музики, зміну її динаміки, темпу, регістрів. • Розвивати чуття інтонаційної виразності української народної музики на прикладі українських народних пісень, народних ігор. • Вчити грати на музичних інструментах (бубон, маракаси, трикутник тощо). 	<ul style="list-style-type: none"> • здатна захоплюватися красою музики та її виражальними засобами; • співає природним голосом, без напруження, протяжно; • починає і закінчує музичний твір разом з усіма дітьми; • співає з інструментальним супроводом і без нього; • вміє починати музичний твір після музичного вступу; • ритмічно виконує рухи під музику, узгоджує їх із динамікою, характером, темпом, своєчасно змінює рухи під час танців та хороводів; • виконує танці по одному та в парах, здатна імпровізувати рухи; • драматизує музичні твори українських народних пісень та ігор; • грає на музичних інструментах, добирає з допомогою вихователя мелодії, створює музичні мелодії та привітання.
Ігрова діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • У процесі ігор продовжувати розвивати сприймання, мислення, уяву дітей. • Заохочувати дітей до самостійності під час вибору гри, спонукати до активної участі в ній. Викликати за допомогою ігрової діяльності позитивні емоції, бадьорий настрій. • За допомогою ігор продовжувати ознайомлювати з властивостями предметів, розвивати інтерес до довколишнього, допитливість, бажання експериментувати, доводити тощо. Розвивати мовлення, збагачувати словник дітей. Заохочувати рухову активність, виховувати інтерес до гри. • Розвивати та виховувати елементарну ігрову культуру поведінки: дотримувати правил гри, гратися з іншими дітьми, доводити розпочату гру до кінця. Вчити бережно ставитися до іграшок. 	<ul style="list-style-type: none"> • проявляє активність у різних видах ігрової діяльності з однолітками та дорослим; • у спільних іграх дотримує правил моральних норм поведінки; • враховує смаки та вподобання однолітків щодо вибору виду ігрової діяльності, атрибутів, сюжету, місця гри; • намагається не конфліктувати; • намагається утримуватися від суперництва в ігровій діяльності, пропонує свою допомогу; • відчуває гордість за свої досягнення, радіє власній кмітливості та вмінням; • відрізняє ігрову від інших видів діяльності; • знає різні види ігор; • використовує за призначенням атрибути до ігор; • вперше проявляє спроби враховувати властивості предметів під час використання їх у грі; • проявляє зацікавленість спільною грою; • цікавиться своєю роллю у грі; • передає в іграх свої враження від спілкування з довкіллям; • передає в іграх види діяльності та взаємини дорослих.

Середній вік

Фізичний розвиток	<ul style="list-style-type: none">• Продовжувати роботу зі зміцнення здоров'я дітей, гартування їхнього організму.• Формувати правильну поставу, закріплювати гігієнічні навички і навички самообслуговування.• Здійснювати заходи, що сприяють гармонійному фізичному та руховому розвитку дітей, формуванню працездатності.• Забезпечувати виконання розпорядку дня за диференційованого підходу до дітей•	<ul style="list-style-type: none">• дотримує норм особистої гігієни, культури поведінки за столом;• розуміє необхідність гартування, із задоволенням бере участь у гартувальних процедурах, має потребу в активній руховій діяльності;• проявляє інтерес до результатів рухової діяльності; може добре тримати рівновагу, стежити за положенням свого тіла під час виконання різноманітних вправ;• уміє ходити з вільними, природними рухами рук, тримаючись прямо; бігає легко, ритмічно, володіє різними видами ходьби та бігу;• впевнено стрибає з місця, відштовхуючись обома ногами й змахуючи руками;• вміє лазити по гімнастичній стінці довільним способом, не пропускаяючи щаблів;• уміє ловити м'яч кистями рук; проявляє влучність у киданні м'яча у ціль; дотримує певних інтервалів під час руху в різних видах шикунання, добре орієнтується в просторі;• проявляє інтерес до вправ з елементами спорту, самостійно з'їжджає на санчатах із гірки, їздить на триколісному й двоколісному велосипедах, плаває, проявляє витримку та наполегливість.
-------------------	--	---

Основи здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> • Виховувати в дітей свідомість того, що людина - частина природи і суспільства, встановлювати гармонійні взаємини з природою. • Закріплювати навички особистої гігієни, гартування організму та його рухової активності. • Сприяти профілактиці й усуненню шкідливих звичок. • Вчити керувати своїми емоціями. • Поглиблювати знання про оздоровчі аспекти побуту українського народу: одяг, посуд, їжа та ігри-забави. 	<ul style="list-style-type: none"> • називає основні частини тіла людини, функції деяких органів; • розуміє значення руху в оздоровленні людини; • виконує гартувальні процедури та розуміє їх значення для здоров'я; • розуміє, що брудна вода — загроза для здоров'я, знає цілющі властивості води; • виконує гігієнічні процедури; • знає, як запобігати деяким хворобам, як доглядати за хворим; • має знання про функції шкіри та догляд за нею; • знає правила захисту тіла від негоди; • добирає одяг за сезоном; • має практичні навички використання природних чинників в оздоровленні; • знає основні правила захисту від інфекційних хвороб, надання першої допомоги хворій людині; • уміє поводитися під час хвороби, виконує настанови лікаря, необхідні процедури; • розуміє, що шкідливі звички впливають на здоров'я, намагається їх позбутися; • має знання про оздоровчі аспекти побуту українського народу; • розуміє необхідність користування індивідуальними предметами гігієни; • розуміє необхідність дотримання режиму дня для здоров'я людини; • знає про профілактичні заходи для зміцнення здоров'я; • усвідомлює вплив санітарного стану приміщення на здоров'я людини; • має навички культури поведінки за столом та гігієни харчування; • відрізняє корисні рослини від шкідливих та отруйних; • підтримує добрі взаємини з дітьми та дорослими; знає про вплив негативних емоцій на здоров'я та настрої.
-----------------	--	---

<p style="text-align: center;">Безпека життєдіяльності</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати ознайомлювати з правилами пожежної безпеки, дорожнього руху. • Формувати знання про небезпеку поводження з гострими, ріжучими предметами та ліками. • Вчити правил поводження з незнайомими людьми. • Удосконалювати знання дітей про правила безпечної поведінки в довіллі • 	<ul style="list-style-type: none"> • розуміє причини виникнення пожежі, елементарні рятувальні дії під час пожежі; • має поняття про різні види переходів, дорожні знаки для пішоходів, правила поведінки у транспорті та біля дороги; • дотримує правил поводження з незнайомцями; • має уявлення про наслідки забав у небезпечних місцях; • розуміє небезпеку від користування гострими, ріжучими та вибу-хонебезпечними предметами; • має елементарні знання про небезпеку самостійного користування ліками і термометром, електроприладами; • уміє налагоджувати стосунки в мікрогрупі, проявляти това-риськість; • вміє дружити та уникати сварок; • знає отруйні гриби, ягоди, рослини; • знає про температурні травми та запобіжні заходи; • знає про те, як треба поводитися з чужими та домашніми тваринами; • вміє поводитися на водоймі у різні пори року; • уникає гарячих предметів; • знає, що не можна на морозі доторкатися до металу; • усвідомлює, що в зимовий період небезпечно ходити під дахами та балконами, з яких звисають бурульки; • розрізняє стиглі та нестиглі плоди, ягоди; знає, що вживати їх не-безпечно для здоров'я; • розуміє, що вживання сумнівних ягід, плодів, рослин може спри-чинити отруєння. •
<p style="text-align: center;">Соціально-моральний розвиток</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати моральну позицію дитини, ціннісні орієнтири, інтереси та потреби. • Виховувати позитивні почуття до рідних, повагу до старших. • Сприяти розвитку дружніх взаємин між дітьми, проявів турбо-ти про ровесників та інших дітей. • Виховувати ініціативність у становленні товариських взаємин із однолітками, вміння проявляти турботу про молодших дітей. • 	<ul style="list-style-type: none"> • прагне до позитивних форм поведінки, уважна до оцінок дорослих; • дотримує елементарних правил культури спілкування з дорослими й однолітками; • намагається оцінити дії та вчинки інших людей з позиції відомих правил та оцінок; • вміє порадіти за однолітків; звертаючись до них, проявляє вміння зрозуміти їх, допомогти їм; • проявляє посильну турботу про літніх людей; • прагне виконувати трудові доручення дорослих, діяти разом із ними; • володіє необхідними культурно-гігієнічними навичками; • вміє культурно поводитися у громадських місцях.

Основи правової культури	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати правову культуру особистості, знати свої права й обов'язки, поважати права й обов'язки інших людей. • Давати знання про те, що кожна людина своєрідна, неповторна, народилася на світ, щоб жити і бути щасливою, ніхто не має зазіхати на це право. Формувати у дітей поняття про життя як найвищу цінність. • Вчити дітей відповідально ставитися до виконання обов'язків як добропорядного члена суспільства, громадянина України. • Виховувати почуття гідності, самозначущості, впевненості в собі. • Формувати елементарне розуміння дітьми обов'язку держави захищати права дитини. • 	<ul style="list-style-type: none"> • знає, що для життя людини потрібні їжа, вода. Відрізняє корисну їжу від шкідливої; • знає про різні види відпочинку і бере активну участь у його проведенні; • знає, що немає більшої цінності, ніж здоров'я; • проявляє ввічливість, культуру поведінки у спілкуванні з дорослими й однолітками; • поважає право на ім'я інших, не дає товаришам прізвиськ; • знає, що сім'я — основа життя людини, об'єднує найрідніших людей і складається з батьків і дітей; • має елементарні уявлення про права та обов'язки дитини; пояснює їх відмінність; • знає, що має право на щасливе життя, обов'язок держави захищати її; • знає, що кожна людина має ім'я, яке вказує на належність до певної статі; • називає своє місце в родині з різних позицій: онук (онучка), син (дочка), брат (сестра); • знає свою повну адресу; • знає, що на планеті живе багато людей із різними відмінностями, які розмовляють різними мовами, але їх усіх треба поважати; • проявляє інтерес до навчання; • відображає права й обов'язки у сюжетах казок, іграх; • пояснює своє місце та обов'язки в родині; • вміє малювати дерево родоводу, зображувати дорослих і дітей, їхню кількість за допомогою символів; • знає, що лише завдяки спільним зусиллям можна підтримувати порядок в оселі, в дошкільному навчальному закладі; • знає назви трудових дій, пов'язаних із певним трудовим процесом; • старанно виконує обов'язки чергових у їдальні, на занятті, в куточку живої природи. •
Пізнавальний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати вміння орієнтуватися в багатогранному предметному світі, класифікувати та співвідносити предмети за їх ознаками (матеріалом), якістю, функціональним призначенням і використанням, встановлювати найпростіші причинно-наслідкові зв'язки, цілісно сприймати предмет, ситуацію. • Спонукає до запитань, роздумів, спонтанних образних асоціацій. • Формувати уявлення про процес діяльності: постановка мети - виконання дії - результат; ініціювати бажання вносити у кінцевий продукт своєрідність та неповторність. • Формувати досвід особистості, який збагачує її почуття, дає практичні вміння, бажання докладати зусиль для одержання результату. • Формувати вміння усвідомлювати свою своєрідність і своє місце в суспільстві. Розвивати здатність емоційно відгукуватися на ситуацію чи зміст літературних творів. 	<ul style="list-style-type: none"> • самостійно займається певною діяльністю, прагне підтримувати порядок і затишок у домівці; • шанобливо ставиться до рідного краю, до людей, їхнього минулого; • знає, що разом із родиною живе в Україні; впізнає державну символіку (Прапор, Гімн, Герб), любить Батьківщину; • має уявлення про сім'ю, родину та родинні взаємини: взаємодопомогу, взаємоповагу, турботу, любов; • прагне створити затишок у рідній домівці, має знання про якості та використання предметів домашнього вжитку; • називає професії, виконувану діяльність і результат праці дорослих, сучасний транспорт і перший транспорт у Західному регіоні, розрізняє і групує за призначенням транспортні засоби; • знає назву міста (села), в якому проживає, його визначні місця; • називає предмети побуту, коротко характеризує їх, розповідає про домівку, своїх рідних, називає їхні імена, прізвища, професію або вид діяльності; використовує порівняння; • вміє охарактеризувати працю дорослих; • розповідає про свої враження від побаченого.

- Підводити дітей до визначення суттєвої, спільної для всіх об'єктів природи ознаки: вода, земля, пісок, глина, каміння, повітря - не росте, не живиться, не розмножується.
- Розкривати дітям найелементарніші зв'язки між явищами природи і змінами в житті рослин (без води рослина засихає; менше світить сонце — листя змінює свій колір).
- Ознайомлювати дітей із кімнатними рослинами, в тому числі найпоширенішими в Західному регіоні, та умовами, необхідними для їх росту.
- Підтримувати практичні дослідницькі вміння з догляду за рослинами.
- Сприяти ознайомленню дітей із різноманітним світом тварин (свійських і диких), їх зовнішньою будовою, з умовами їх існування, в тому числі у Західній Україні.
- Підтримувати бажання дітей до розуміння взаємозв'язків у природі.
- Давати уявлення про природоохоронну діяльність людини, в тому числі на Західній Україні.
- Підводити дитину до розуміння, що сонце рухається по небосхилу. Восени і взимку Сонце світить менше, над землею підіймається не високо, тому дні коротші.

- визначає зміни в природному довкіллі і знає, що ці зміни залежать від обертання Землі навколо Сонця;
- розрізняє пори року;
- визначає стан погоди (дощ, сніг), стан повітря (холодне, тепле, гаряче); знає, якою є погода у Західному регіоні у весняно-літній та осінньо-зимовий періоди;
- усвідомлює, як утворюється вітер (рухається повітря); як утворюється лід (замерзає вода);
- визначає властивості піску, глини, землі; основні ознаки води (на дотик, за смаком, кольором), вода - це рідина; дощ і калюжі - це вода;
- називає пори року і визначає зміни в рослинному і тваринному світі;
- класифікує об'єкти: дерева, кущі, квіти, овочі, фрукти, птахи, комахи, тварини та називає їх, зокрема ті, що найпоширеніші у Західному регіоні;
- розпізнає диких і свійських тварин, знає їхні особливості, спосіб пересування та називає тих, які є у регіоні;
- розуміє, що бджоли роблять мед із нектару квітів; бджіл розводять на пасіках, мухи і комарі - корм для жаб, ящірок, ластівок;
- називає кімнатні рослини (бегонія, герань, лілія амазонська, колеус, бальзамін тощо), знає основні правила догляду за ними;
- називає рослини і тварин, занесених до Червоної книги України (рослини - анемона, пролісок, фіалка тощо; тварини — їжак, білка, лось тощо), і тих, які є у Карпатському заповіднику;
- доглядає за квітами в куточку природи, рослинами на грядці: прополнює їх, підживлює, висаджує;
- веде довготривалі спостереження, доглядає за рослинами і тваринами;
- розуміє, що в довкіллі немає ані корисних, ані шкідливих тварин - усі однаково важливі;
- бачить красу рідної землі, бережно ставиться до об'єктів природи;
- дотримує правил поведінки на природі, в зонах відпочинку;
- цікавиться зоряним небом і планетами Сонячної системи, їх особливостями.

<p style="text-align: center;">Народознавство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати дітей із народними національними оберегами (калина, верба, віночок, сорочка-вишиванка тощо). • Ознайомлювати з минулим рідного краю, заохочувати дітей до пізнання свого родоводу. • Залучати дітей до української національної обрядовості, підготовки та відзначення народних свят, звичаїв і традицій. • Розвивати у дитини національні риси особистості (щирість, гостинність, доброту, щедрість) через багатство національного фольклору (казки, загадки, скоромовки, прислів'я, приказки, пісні та народні ігри). • Формувати знання дітей про побут українського житла, українську іграшку, посуд, одяг. • 	<ul style="list-style-type: none"> • володіє елементарними навиками, бережно ставиться до результатів людської праці; • дотримує норм культури спілкування, поважає інших, турбується про них, проявляє привітність та гостинність, пошану до старших; • дотримує родинних звичаїв і традицій під час святкування свят; • має уявлення про високу духовну культуру українського народу, про звичаї та традиції, про споконвічне прагнення українців до краси; • емоційно сприймає народну іграшку, традиційний одяг, вироби народних майстрів; • розуміє, що Україна є Батьківщиною, має свою символіку, мову, звичаї та традиції, календарно-обрядові свята. Виявляє стійкий інтерес до історії рідної землі; • має уявлення про житло, предмети народного декоративно-ужиткового мистецтва, їх використання в повсякденному житті, народну іграшку, вишивку, український національний одяг, сім'ю та сімейні традиції в Україні та в Західному регіоні; • милується чарівним світом народного декоративно-ужиткового мистецтва, різнобарвним багатством пісенних та хореографічних традицій; • бере участь у святкуванні календарно-обрядових свят; • проявляє ініціативу, відтворює кращі зразки народного фольклору та речей народно-ужиткового мистецтва.
<p style="text-align: center;">Логіко-математичний розвиток</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати формувати уявлення дітей про кількість, множини, величину, геометричні фігури. • Вчити орієнтуватися в часі та формувати просторові уявлення. • Забезпечувати тісний зв'язок між оволодінням математичними уявленнями, кількісними відношеннями і діяльністю людей. • 	<ul style="list-style-type: none"> • групує та систематизує предмети; • переміщається у просторі за заданим напрямком; • розрізняє частини доби, оперує поняттям "доба"; • називає геометричні фігури та просторові геометричні форми; • виокремлює з групи предметів предмети із заданими властивостями; • знаходить геометричні фігури та просторові геометричні форми в предметах навколишнього середовища; • розуміє, що останній числівник при лічбі відноситься до всієї групи перелічуваних предметів; • розуміє просторове розміщення предметів, часові відношення на основі побутових прикладів; • розкладає предмети за вказаною ознакою в порядку зростання або спадання; • володіє прийомами накладання, прикладання; • лічить у межах 5 кількісною та порядковою лічбою.

- Ознайомлювати дітей із найуживанішими економічними поняттями.
- Вчити відшукувати економічні явища в довкіллі, пригодах героїв художніх творів.
- Розширювати економічні знання дітей про те, що все, що нас оточує, є результатом праці багатьох людей. Виховувати ціннісне ставлення до продуктів їхньої діяльності.
- Ознайомлювати дітей із доступними поняттями з економіки, розвивати інтерес до економічних знань. Сприяти осмисленню дітьми рис характеру, пов'язаних з економікою: бережливість, ощадливість, працьовитість, чесність. Формувати уявлення про потреби сім'ї; вчити розуміти відмінність між словами "хочу" та "треба"; вчити визначати першочергові потреби сім'ї.
- Давати дітям поняття, що таке товар, для чого він існує, де і як його можна придбати. Ознайомлювати з різноманітними торговими закладами (крамниця, ринок, аптека, гуртівня, кіоск, супермаркет тощо), функціональними особливостями кожного торгового закладу.
- Підводити дітей до розуміння того, що люди різних професій працюють і за свою працю отримують зарплату, яку витрачають для потреб сім'ї.
- Вчити дітей знаходити застосування речам, що вийшли з ужитку. Розповідати про вторинну переробку речей та відходів промисловості. Вчити сортувати сміття і викидати у відповідні контейнери.
- Розширювати знання про способи зберігання продуктів (соління, сушіння, консервування, заморожування).
- Розширювати знання про значення тепла, світла, газу в житті людини, економне їх використання.

- оперує нескладними економічними поняттями: "товари", "послуги", "гроші", "торгівля", "покупка", "споживач";
- знає про ощадливе використання світла, води, газу;
- визначає першочергові потреби сім'ї, розуміє, що часом необхідно відмовитися від бажання придбати якусь річ;
- знає, що таке товар, як його можна придбати;
- знає різноманітні торгові заклади й товари, що їх вони продають;
- знає, що речі, які викидають, проходять вторинну переробку;
- знає, що сміття потрібно сортувати і викидати у різні контейнери.
-

Мовленнєвий розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати мовленнєве дихання та фонематичне сприйняття звуків мови. • Удосконалювати моторику артикуляційного апарату. • Розвивати інтонаційну виразність мовлення (темп, тембр, силу голосу, інтонацію, наголос). • Удосконалювати правильну вимову всіх звуків рідної мови. • Формувати уявлення: слова звучать і вимовляються по-різному, тому що мають різні звуки. Вчити визначати перший звук та розрізняти на слух тверді й м'які приголосні (терміни "твердий", "м'який звук" не вводити). • Удосконалювати вимову всіх засвоєних звуків, особливо вправляти у вимові звуків: [г], [к], [х], [ф], [ц], [ц'], [з], [з'], [с], [с']. Вчити твердо вимовляти звукосполучення [шч] — щ. Стежити за твердою вимовою шиплячих звуків, напівпом'якшеною - перед [і] (шість, жінка) та пом'якшеною вимовою подвоєних шиплячих в іменниках середнього (збіжжя, клоччя) та ЖІНОЧОГО роду (ніччю). Вчити дітей оглушувати дзвінкий приголосний [з] у префіксах перед глухими: [ш]шити, ро[с]цвітати, ро[ш]чистити. • Вчити вимовляти звуки [р], [р'], [л'] (буряк, грудень; тополя, олія). • Добиватися роздільної вимови йотованих голосних із попередніми пригоєними (сім'я, об'їхати, в'ється, п'ять). • Вчити виділяти голосом приголосні звуки за завданням вихователя (ссани, кітт, смуггастий). Добирати слова, близькі за звучанням: шапка - жабка, кіт - кит, клубок - горбок. • Продовжувати розвивати інтонаційну виразність мовлення (дикцію, тембр, мелодику, фразовий і логічний наголоси). • Привчати говорити без напруження, регулювати силу голосу залежно від ситуації: пошепки, тихо, голосно. • 	<ul style="list-style-type: none"> • правильно вимовляє всі звуки рідної мови; • розрізняє близькі фонемі; • виокремлює слова з потрібним звуком із тексту; • виокремлює перший і останній звуки; • регулює силу голосу відповідно до ситуації; • диференціює поняття "звук", "слово". •
----------------------	--	---

Словникова робота	<ul style="list-style-type: none"> • Поповнювати та уточнювати словниковий запас, сприяти активізації слів у мовленні, особливо слів, що позначають якість та дію. • Вчити правильно вживати слова відповідно до ситуації. • Забезпечувати подолання розриву між активним і пасивним словником. • Вчити при порівнянні предметів визначати суттєві ознаки. • Активізувати вживання слів. Розширювати активний словник словами, що означають предмети вжитку, окремі назви природного середовища (ставок, галявина); характеризують час (вечір, ранок, світає, вечоріє, полудень), означають моральні якості (лагідний, чуйний, ласкавий). Активізувати слова, що означають якості, дії. • Спонукаати вживати слова з протилежним значенням (антоніми), під час порівняння предметів. • Ознайомлювати з багатозначністю слів (вухко дитини, вухко голки, вухко горнятка). Продовжувати вчити вживати узагальнювальні слова. • Поповнювати словниковий запас словами-назвами тварин жіночого роду (слониха, вовчиця тощо), назвами тварин-дитинчат (качєня, цуцєня, тєля тощо). • Поповнювати словник присвійними прикметниками (матєринський, журавлиний тощо). Продовжувати збагачувати словник збірними іменниками (дїтвора, лєстя тощо), абстрактними поняттями (турбота, дружба); іменниками зі здрїбнїло-пєстливими суфіксами: -атк, -ятк (матлятко, дївчатко), -єць-, -цє- (вїконцє, хлїбєць); іменниками спїльного роду: вєредє, сиротє, плаксє; іменниками, якї мають лишє однину (борошнє, тишє) або лишє множину (лїкє, ножицї, вєротє); складними словами зі з'єднувальними голосними о, є (землємїр, землєтрєс, снїгопад, лїстєпад). • Збагачувати словник дїєсловами з суфіксом -нє- (стєкнути, смикнути); з префіксами про-, вїд- (проходити, вїдмовляти). • Вводити в активний словник дїєприкметники (минулий, прочитаний); прислївники з префіксом по- (по-нашєму, по-вашєму). • Збагачувати словник дїтєй художньо-поєтичними виразами (равлику-павлику, котє-котєчку), порівняннями. 	<ul style="list-style-type: none"> • вживає слова всіх частин мови; • розрізняє і правильно вживає узагальнювальні абстрактні слова, слова, що означають збірні, образні вирази; складні, багатозначні слова; • добирає синоніми й антоніми до слів; • створює нові слова від усіх частин мови; • користується образними виразами, фразеологічними зворотами відповідно до ситуації, а також звуконаслідувальними словами; • намагається стежити за своїм мовленням: не вживати діалектних слів, вказівних займенників (без потреби). •
-------------------	--	--

Граматична правильність мовлення	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати вчити засвоювати граматичні форми (рід, число, відмінок), відмінкові закінчення у словах. • Вчити правильно будувати складнопідрядні речення. • Закріплювати і вдосконалювати навички дитини узгоджувати у реченні слова в роді, числі та відмінку, правильно вживати граматичні форми. • Вчити утворювати нові форми іменників, що позначають професію людини (чи її діяльність), від іменників (ліс — лісник, таксі — таксист), від дієслів (водити - водій, учити - учитель). • Відпрацьовувати правильне вживання іменників, що позначають назву істот без вказівки на стать (спільного роду): метелик, сом тощо. • Звертати увагу дітей на різні способи творення слів (хлібниця, сільничка, цукерниця). • Вправляти у правильному вживанні граматичних форм, що змінюють місце наголосу при зміні числа (пісок - піски, рука - руки). • Вчити вживати наказову форму дієслів. Продовжувати вчити правильно вживати дієслова у різних особових формах (м'яти, мну, мнеш, мне); утворювати дієслова з різними префіксами пере-, об-, роз- (йти - перейти, казати - розказати). • Вправляти у правильному вживанні відмінкових форм займенника чий (чийого, чийому, чийім), неозначених займенників (якийсь, чийсь, щось, кимось). • Вчити утворювати ступені порівняння прикметників зі словами "багато", "небагато", "куди", "трохи" (набагато ширший, значно вужчий, куди ліпший, трохи вищий); із суфіксами -ісіньк, -есеньк. • Вчити вживати збірні числівники й узгоджувати з ними іменники: четверо хлопців, троє дівчат; утворювати порядкові числівники (перший, другий) та узгоджувати їх з іменниками (другий ряд, перше вікно). • Розширювати запас вигуків і часток. Звертати увагу дітей на чергування звуків при змінюванні деяких слів (стіл - на столі, муха - мусі). • Спонукаати дітей до вживання різних типів речень (прості: непоширені та поширені; складносурядні та складнопідрядні); будувати їх за допомогою дорослого, а згодом — самостійно. 	<ul style="list-style-type: none"> • засвоює граматичні форми, відмінкові закінчення, хоч робить незначні граматичні помилки (чергування приголосних); • утворює форми однини та множини; • утворює від інших частин мови нові граматичні форми за допомогою суфіксів, префіксів; • засвоює рід іменників, кличний відмінок як у звертанні до дітей, так і до дорослих; • утворює наказовий спосіб дієслова; • будує речення різного типу: прості, складносурядні зі сполучними словами, прямою мовою; • правильно вживає відмінкові форми неозначених займенників; • вживає у мовленні порядкові числівники й узгоджує їх з іменниками. •
----------------------------------	---	---

- Вчити дітей розуміти композиційну структуру розповіді, використовувати різні форми її початку.
- Вчити не копіювати зразок вихователя, а висловлюватися самостійно.
- Розвивати вміння будувати самостійні висловлювання різних типів (опис, розповідь, переказ).
- Привчати вільно спілкуватися з дорослими і ровесниками, відповідати на запитання і ставити запитання; підтримувати бажання розповідати про свої спостереження, переживання.
- Вчити відповідати на запитання, не відхиляючись від змісту запитання, вести колективний діалог (трьох-п'ятеро дітей) як у невимушеній формі, так і під час організованих занять, застосовуючи засоби інтонаційної виразності.
- Вчити дітей складати описові розповіді про іграшки, предмети, зовнішність людини, тварини за зразком вихователя та порівняльний опис двох іграшок (предметів, картинок). Вчити зв'язно розповідати за новою картиною (за зразком, з допомогою вихователя, за планом); скласти сюжетні розповіді про знайомі іграшки, а з другого півріччя - про нові іграшки (за зразком, з допомогою вихователя, за його планом); складати розповіді з трьох-чотирьох речень, спираючись на життєві враження (за зразком, з допомогою вихователя), а з другого півріччя складати загадки про предмети, явища.
- Вчити дітей використовувати в розповіді елементи опису дійових осіб, природи, діалоги героїв, дотримувати послідовності розповіді.
- Вчити розуміти композиційну структуру розповіді (початок, середина, кінцівка), ознайомити з різними формами початку розповіді.
- Продовжувати розвивати пояснювальне мовлення ("Спочатку поясни, як ти будеш..."), спонукати дітей до міркування ("Як ти гадаєш, чому так трапилося?"). Вчити переказувати за ролями, за частинами, за допомогою розгорнутого словесного плану, добірки ілюстрацій до тексту казки чи оповідання, розміщених послідовно.
- самостійно вступає у розмову з дітьми, дорослими, підтримує діалог;
- веде організований (стимульований) діалог на запропоновану тему, груповий діалог (бесіду);
- відповідає реченнями на запитання за змістом картини, художнього тексту;
- складає розповіді за зразком вихователя: описові, сюжетні, з опорою на наочний матеріал і без нього;
- переказує знайомі оповідання й казки.
-

Мовленнєвий етикет	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлювати з поняттям "слово", вчити виокремлювати слово як самостійну смислову одиницю. • Ознайомлювати зі звуковою будовою слів; вчити вмінню визначати перший і останній звуки у слові. • Вчити засвоювати поняття "звук", "слово"; розрізняти на слух тверді та м'які приголосні та голосні звуки. • Вчити складати речення на наочному матеріалі, називати слова у реченні. • розуміти ці слова під час виконання вправ, у мовних іграх. Пояснювати, що слова складаються із різних звуків, звучать по-різному і подібно, звуки в слові вимовляють у відповідній послідовності. Звертати увагу на тривалість звучання слів (короткі та довгі), придумувати слова з ВІДПОВІДНИМ звуком. 	<ul style="list-style-type: none"> • володіє мовленнєвим етикетом (вітання, прощання, знайомства, подяки, вибачення, прохання); • намагається не вживати у мовленні слів-вulgаризмів, жаргонних слів, діалектів не втручається у діалог дорослих; • розмовляє з дітьми та дорослими привітно; висловлює незгоду спокійним тоном. • диференціює поняття "звук", "слово"; • інтонаційно вимовляє звук у слові; • добирає слова з потрібним звуком; • виокремлює із тексту слова з відповідним звуком; • виділяє у слові перший і останній звуки; • складає речення за наочним матеріалом; • послідовно називає слова у реченні.
Художньо-естетичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Вчити цілісно сприймати і розуміти композицію та зміст художнього твору, його жанр. • Привчати розрізняти і виокремлювати основні засоби художньої виразності, динаміку та ритмічну послідовність повторення дій, мораль казки, давати оцінку вчинкам героїв твору. • Залучати до виразного читання віршів, вчити передавати їх характер. • Вправляти в інтонаційній виразності при передачі діалогів, виразних рухів героїв у іграх-драматизаціях та в інсценуванні художніх творів 	<ul style="list-style-type: none"> • супроводжує рухами текст літературного твору; • розуміє мораль казки, адекватно оцінює поведінку її героїв, висловлює своє ставлення до них; • емоційно сприймає характер твору, розуміє зміст соціально-побутових казок, розуміє призначення книги, бережно до неї ставиться, за потреби "ремонтую" її; • розрізняє жанрові особливості прозових і віршованих творів; • читає напам'ять вірші та твори малого фольклорного жанру (потішки, забавлянки, лічилки, мирилки, скоромовки, загадки, прислів'я, приказки, народні пісні); • визначає повтори, образні вирази, початок та закінчення казки; • знає українські народні казки; • розповідає казки за змістом ілюстрацій та без них; • виконує малюнки за змістом художніх творів і розповідає за ними; • самостійно влаштовує театралізовані ігри, ігри-драматизації за змістом добре відомих художніх творів; • бере участь в інсценуванні художніх творів.
Музична діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати здатність захоплюватися, емоційно переживати, радіти, слухаючи музичні твори. • Розвивати співочі навички дітей. • Формувати вміння виразно пластично рухатися, передаючи настрій і характер музичного образу. • Виховувати любов до краси виконання народних обрядів; розвивати пластичність рухів у народних дійствах. • Заохочувати до активної участі в українських народних іграх, хороводах, танцях. 	<ul style="list-style-type: none"> • під час слухання музичних творів орієнтується в характері мелодії,настрої; • розрізняє контрастну динаміку звучання, тембр музичних іграшок та інструментів; • співає нескладні пісні, володіючи навичками розподілу дихання; • намагається співати злагоджено, протяжно; • рухається правильно, відображаючи ритм і темп музики; • виконує рухи з атрибутами та образні рухи; • танцює, виконуючи танцювальні рухи: "пружинка", притупування однією та обома ногами, плескання в долоні, кружляння по одному та парами, "веселі ручки"; • проявляє фантазію під час виконання танцювальних рухів; • бере участь у музичній гри-драматизації на тему українських народних пісень, ігор; • охоче водить хороводи.

Образотворча діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати стійкий інтерес до образотворчого мистецтва. Формувати вміння емоційно сприймати твори мистецтва, розповідати про них. • Ознайомлювати з видами образотворення: графіка, живопис, деко-ративно-ужиткове мистецтво, скульптура, архітектура; жанрами: живопис, портрет, пейзаж, натюрморт. • Удосконалювати набуті навички образотворення, вміння використувувати засоби передачі предметів і явищ довкілля (лінія, крапка, мазок, пляма, форма, композиція). • Ознайомлювати з характерними особливостями Львівської вишивки: рослинні елементи, червоний, чорний, синій, жовтий, оранжевий кольори; київською вишивкою, яворівською іграшкою (виготовлена з дерева, світлий колір, рослинний елемент розпису), косівською керамікою (глина, світле тло, розпис білого, чорного, коричневого кольорів), виробами Гавареччини. • Ознайомлювати з писанкарством і витинанкою; найпростішими способами вирізування. Виховувати бажання дотримувати правил безпеки • Підтримувати і стимулювати самостійний і колективний характер роботи. • Розвивати виконавську майстерність і вправність. • Вчити радіти результатам своєї роботи. 	<ul style="list-style-type: none"> • користується в образотворчій діяльності не лише традиційними матеріалами та інструментами, але й новими; • досягає бажаних результатів, наслідуючи рухи дорослого; • вміє долати труднощі на шляху до досягнення мети; • планує свої дії, їх послідовність, розуміє доцільність цих дій; • удосконалює власні вироби, переробляє у разі потреби; • намагається знайти виробам практичне застосування; • знає і дотримує правил безпеки під час занять образотворчою діяльністю; • самостійно прибирає робоче місце після закінчення роботи; • цілеспрямовано привертає увагу дорослого й однолітків до власних виробів, вимагає позитивної оцінки; • прагне передати власне "Я" у художньо-творчих діях; • болісно реагує на негативну оцінку; • відмовляється від надмірної допомоги дорослого, прагне самостійно досягти успіху; • доводить свою думку; • ідентифікує об'єкти природи та довкілля зі знайомими геометричними фігурами; володіє елементарним обсягом знань про види образотворчого мистецтва, розрізняє їх (з допомогою дорослого); • знає і впізнає народну іграшку, захоплюється нею як витвором мистецтва; • проявляє зацікавленість своєю зовнішністю, намагається в автопортреті передати настрої, душевний стан; • цінує і захоплюється витворами українських митців; • у художньо-творчій діяльності планує свої дії; • розповідає про задумане, способи досягнення мети, може прокоментувати ці дії, прогнозує кінцевий результат; • коментує роботу над власним портретом, характеризує себе, називає частини тіла, обличчя; • вміло використовує набуті навички образотворчої діяльності; • охоче виконує завдання естетичного характеру; • проявляє бажання займатися художньою творчістю; • розрізняє жанри мистецтва, розуміє їх своєрідність; • прикрашає перед святами свою домівку, групу власними виробами, власноруч виготовляє подарунки рідним і близьким; • намагається проявити у роботі творчість, індивідуалізувати свій виріб; • пробує нове, незнайоме, проявляє зацікавленість до останнього запитує, співвідносить побачене з власним обсягом знань; • проявляє винахідливість, фантазію, самостійність; • охоче експериментує з нетрадиційними техніками в образотворчій діяльності, очікує позитивного результату роботи.
-------------------------	---	--

Креативний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Вчити під час створення будівель використовувати знання про навколишній світ, способи конструювання, споруджувати нові будівлі за зразком. • Вчити обмірковувати задуми ігрових споруд, вирішувати розумові завдання: добір матеріалу відповідно до задуму, послідовність будівництва. • Вчити творчо змінювати будівлі, підкреслювати характерні ознаки конструкції відповідними деталями. 	<ul style="list-style-type: none"> • вміє працювати з різними видами конструкторів, добирає деталі відповідної форми, розміру та колірної гами; • має навички роботи з папером, клеєм та ножицями; • творчо змінює будівлю, створюючи сюжетні споруди; • добирає відповідні матеріали для виготовлення виробу за зразком, моделлю, фотографією; • збагачує і розширює предметно-ігрове середовище створеними власноруч і разом із дорослими конструкціями, іграшками, саморобками, використовуючи їх для реалізації ігрових задумів.
Театралізована ДІЯЛЬНІСТЬ	<ul style="list-style-type: none"> • Вчити дітей придумувати нескладний сюжет театралізованого дійства, розподіляти ролі. Спонукає до розігрування побутових сцен, використовуючи особистий життєвий досвід. • Розвивати вміння виконувати ролі під час спільної з вихователем театралізованої діяльності, під час ігор з іншими дітьми та під час самостійних ігор із партнерами-іграшками. Вчити розігрувати твори усної народної творчості, розуміти жанрову особливість казок (герої та предмети оживають, використовуються повтори тощо) для перенесення їх у свою творчу діяльність. • Розвивати стійку увагу під час перегляду театралізованих дійств, уміння стежити за змістом твору, розвитком подій. • Продовжувати формувати вміння емоційно відгукуватися на виставу, співчувати героям, реагувати на їхні вчинки. • Вчити розуміти мораль твору, розпізнавати добро і зло; дослівно відтворювати текст, передавати роль із відповідною інтонацією, жестами, мімікою, рухами. Розвивати пам'ять, мовлення. • Продовжувати ознайомлення з театром: у театрі є театральна зала, гардероб, фойє, каса. Ознайомлювати з назвами професій людей, які працюють у театрі. • Вчити висловлювати свої враження від вистави, вчинків героїв. • Залучати дітей до виготовлення костюмів, декорацій. 	<ul style="list-style-type: none"> • доречно імітує рухи, жести персонажів; • вдало передає рольову поведінку; • згрупує однолітків для спільної театралізованої діяльності; • вміє відтворювати позитивних і негативних персонажів; • зважає на інтереси інших учасників дійства; • емоційно переживає сюжет твору; • знає, називає та може передати основні емоції людини; • вдало передає характерні риси персонажів; • діє в ігрових ситуаціях відповідно до змісту; • вміє розповісти про враження від вистави; • описує характер героя, його вчинки; • пробує читати монолог; • висловлює своє ставлення до художніх творів; • розуміє, що вистава з гарними яскравими декораціями ліпше сприймається; • бере активну участь в обговоренні сюжету; • проявляє фантазію та вигадку, передаючи образ персонажа, відтворює власну думку про нього. •

Ігрова діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Заохочувати до спільних сюжетно-рольових ігор. • Розвивати зацікавлення дітей різними видами ігор, уміння додержувати правил, дружно гратися, завершувати гру. 	<ul style="list-style-type: none"> • бере активну участь у різних видах ігрової діяльності, в тому числі народних іграх, зіставляє кінцевий результат із метою; • проявляє самостійність у виборі ігор; • прагне запобігти конфліктним ситуаціям, дотримує норм культури ігрової діяльності; • розуміє доконечність планованості дій під час гри, добре відрізняє гру від інших видів діяльності; • проявляє інтерес до спільної з однолітками діяльності, цікавиться визначенням власної ролі у грі; • в іграх передає враження від докільця; • намагається відійти від шаблонів, творчо використовує засоби для гри.
Музична діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати розвивати потяг та інтерес до української народної та класичної музики. • Спонукає самостійно називати характер, настрій музичного твору та засоби музичної виразності. • Вчити диференціювати тембри скрипкових, духових, ударних інструментів симфонічного оркестру. • Формувати основні співочі вміння. • Удосконалювати вміння дітей виразно та ритмічно рухатися під музику відповідно до її темпу, характеру, динаміки; дотримуватися пауз. • Активізувати дітей творчо проявляти себе в різних видах музичної діяльності (гра-драматизація, танець, музична гра, опера, імпровізація на музичних інструментах тощо). 	<ul style="list-style-type: none"> • розрізняє українську народну та класичну музику; • впізнає твір за вступом і мелодією; • самостійно називає жанр твору, характер, настрій та засоби музичної виразності; • має розвинений гармонічний слух; • співає інтонаційно чисто, легко закінчує фрази пісень; • уміє зберігати правильну позу під час співу; • рухається відповідно до темпу, динаміки музики; • відтворює ритмічний малюнок танцю (хороводу, гри); • разом з іншими дітьми виконує танцювальні рухи: самостійно утворює коло, звужує та розширює його, робить викид ніг під час підскоків, рухається в парі (сходяться в парі і розходяться у різні сторони); • вміє дотримувати відстані між парами; • творчо використовує танці, пісні, придумує власні елементи танців, імпровізує на музичних інструментах; • виконує в оркестрі на музичних інструментах невеликі п'єси.

Старший вік

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Фізичний розвиток</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Удосконалювати навички особистої гігієни, культурно-гігієнічні навички та навички самообслуговування. Забезпечити чітке виконання розпорядку дня. • Вправляти дітей у різних видах рухів, добиватися усвідомленого засвоєння і чіткого виконання їх. • Зміцнювати й загартовувати організм дитини, формувати правильну поставу. • Сприяти розвиткові фізичних якостей. 	<ul style="list-style-type: none"> • знає правила безпечного загартування організму повітрям, водою та сонцем; • виконує правила особистої гігієни, усвідомлює доконечність дотримання режиму харчування, активної діяльності та відпочинку, знає основні ознаки здоров'я; • володіє навичками основних рухів, уміє доцільно їх використовувати в разі потреби; отримує фізичне та естетичне задоволення від чіткого виконання рухових дій; • прагне до легкості в ходьбі й бігові, під час бігу енергійно відштовхується від опори, збільшує довжину кроку, бігає з різною швидкістю, поєднує біг із подоланням перешкод; • стрибає у висоту та довжину з розбігу, правильно розбігається; • уміє підкидати та ловити м'яч однією рукою, відбиває м'яч від підлоги, стіни, поєднує мах з енергійним кидком предмета; • лазить по гімнастичній стінці (драбині) різними способами, оволодіває лазінням по канату довільним способом; успішно пролізає в об'руч прямо, лівим та правим боком, підлізає під дугу, перелазить через лаву (колоду) довільним способом; • уміє кататися на велосипеді, плаває довільним способом, знає спрощені правила ігор спортивного характеру (бадмінтон, городки, фут-бол, хокей, баскетбол).
	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати розвивати потяг та інтерес до української народної та класичної музики. • Спонукає самостійно називати характер, настрої музичного твору та засоби музичної виразності. • Вчити диференціювати тембри скрипкових, духових, ударних інструментів симфонічного оркестру. • Формувати основні співочі вміння. • Удосконалювати вміння дітей виразно та ритмічно рухатися під музику відповідно до її темпу, характеру, динаміки; дотримуватися пауз. • Активізувати дітей творчо проявляти себе в різних видах музичної діяльності (гра-драматизація, танець, музична гра, опера, імпровізація на музичних інструментах тощо). 	<ul style="list-style-type: none"> • розрізняє українську народну та класичну музику; • впізнає твір за вступом і мелодією; • самостійно називає жанр твору, характер, настрої та засоби музичної виразності; • має розвинений гармонічний слух; • співає інтонаційно чисто, легко закінчує фрази пісень; • уміє зберігати правильну позу під час співу; • рухається відповідно до темпу, динаміки музики; • відтворює ритмічний малюнок танцю (хороводу, гри); • разом з іншими дітьми виконує танцювальні рухи: самостійно утворює коло, звужує та розширює його, робить викид ніг під час підскоків, рухається в парі (сходяться в пари і розходяться у різні сторони); • вміє дотримувати відстані між парами; • творчо використовує танці, пісні, придумує власні елементи танців, імпровізує на музичних інструментах; • виконує в оркестрі на музичних інструментах невеликі п'єси.

- Розширювати уявлення дітей про призначення і дію органів та систем організму людини й умови їх нормального функціонування.
- Закріплювати поняття про способи зміцнення здоров'я.
- Продовжувати вчити дотримувати правил особистої гігієни та культури споживання їжі.
- Вчити адекватно реагувати на різні життєві ситуації, стримувати негативні емоції.
- Закріплювати знання про оздоровчі властивості української національної обрядової їжі та оздоровчу спрямованість побуту українського народу. фізичне здоров'я.
- Ознайомлювати дітей із головними чинниками здоров'я людини, що поліпшують (або погіршують) його: настрій, довкілля, природа, погода, сезонність, побут.
- Давати знання про складові здорового способу життя та їх значення для здоров'я: корисність праці, рухів, здорового харчування, злагоди в родині, небезпека від тютюнопаління та алкоголю.
- Поглиблювати знання про можливі причини захворювань: людина легко одягається взимку, п'є занадто холодну воду, не миє рук, не дотримує правил безпечної поведінки.
- Розповідати дітям про небезпеку, яка може загрожувати людині: переохолодження, перегрів організму, травми, харчові отруєння. Формувати ціннісне ставлення до свого життя і здоров'я.
- Давати поняття про те, що людина швидше одужує, коли лікується за порадами лікарів, п'є настої з трав, робить належні процедури (прикладання гірчичників, промивання горла, компреси); у цьому їй допомагають рідні.
- Формувати у дітей практичні вміння та навички допомоги дорослим: викликати "швидку допомогу", напоїти відваром із трав, дати термометр, води, допомогти зробити компрес тощо.
- Виховувати бажання бути турботливим, співчутливим до людей, особливо до хворих, немічних.
- Розширювати, уточнювати й систематизувати прості уявлення та елементарні знання дітей про їхнє тіло: його частини, функції різних органів, системи організму та їх вплив на фізичне і психічне здоров'я. Доповнювати знання дітей про очі (як ми бачимо), вуха (як ми чуємо), органи руху (руки, ноги, хребет), рот і ротову порожнину, серце. Формувати нові знання про кістки, м'язи, суглоби. Давати уявлення про їх роль для розвитку та росту тіла, формування та зміцнення фізичного здоров'я.

- знає будову власного тіла;
- володіє практичними навичками особистої гігієни та культури споживання їжі;
- розуміє, що рухова активність і гартувальні процедури приносять користь здоров'ю; володіє навиками виконання основних рухів і вправ гартування;
- розуміє важливість для здоров'я дотримання режиму харчування, сну, рухової активності; розрізняє хвору та здорову людину та розуміє причини захворювань;
- має знання про складники здорового способу життя та їх значення для здоров'я;
- усвідомлює можливі чинники загрози здоров'ю людини;
- має практичні навички допомоги дорослим, які захворіли;
- розуміє корисність споживання овочів і фруктів для організму;
- розуміє залежність стану здоров'я від продуктів харчування;
- усвідомлює необхідність дотримання профілактичних заходів, має поняття про вплив санітарного стану приміщення на здоров'я;
- знає, яких профілактичних заходів потрібно дотримувати, щоб не захворіти;
- намагається стримувати негативні емоції; розуміє, що вони негативно впливають як на власне здоров'я, так і здоров'я довколишніх;
- в іграх, у стосунках з дітьми проявляє дружнє взаєморозуміння;
- розуміє: якщо добре поводитися, це приносить не лише позитивні емоції, а й впливає на гарний настрій довколишніх;
- розуміє оздоровчу спрямованість побуту українського народу, знає страви української національної кухні та про їх вплив на здоров'я;
- усвідомлює вплив сезонного одягу на здоров'я людини й одягається відповідно до пори року;
- розуміє вплив природи та погодних умов на настрій та самопочуття людини;
- знає деякі лікарські рослини та методи їх застосування;
- розуміє, що відпочинок на природі є фактором зміцнення здоров'я;
- вміє застосувати набуті знання на практиці;
- уміє діяти самостійно, свідомо, мотивувати свої вчинки.

<p style="text-align: center;">Безпека життєдіяльності</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати ознайомлювати з правилами пожежної безпеки та дорожнього руху. • Формувати знання про безпечне поведіння на природі. • Формувати вміння обережного поведіння в побуті та надання першої допомоги у разі травми. • Закріплювати правила поведіння з чужими людьми. • Формувати знання про стихійні явища, характерні ознаки, негативні наслідки та безпечне поведіння під час їх виникнення. 	<ul style="list-style-type: none"> • уміє запобігати виникненню пожежі, знає правила пожежної безпеки вдома, вмє діяти при виникненні пожежі та знає про роботу пожежників; • уміє використовувати елементарні засоби гасіння вогню, користуватися телефоном для виклику рятувальних служб; • знає частини вулиці, орієнтується за світлофором та деякими дорожніми знаками; має уявлення про роботу ДАІ; • знає правила поведінки у транспорті, а також як поводитися, якщо загубився в незнайомому місці; • відрізняє найвідоміші отруйні гриби від їстівних, керується правилами поведінки щодо обережного поведіння з домашніми та безпритульними тваринами; • має уявлення про небезпеку та захист від комах, знає про поведінку в лісі, в полі, біля водойми в різні пори року; • уміє користуватися ножем, ножицями, голкою, виделкою, іншими гострими та ріжучими предметами; • знає про наслідки неправильного використання ліків та про можливі ртутні ураження при пошкодженні колби термометра; • знає про небезпеку неправильного користування електричними та газовими приладами; • має уявлення про поведінку під час стихійного лиха (ураган, гроза, злива, повінь, землетрус).
<p style="text-align: center;">Соціально-моральний розвиток</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Збагачувати знання дітей про пріоритети загальнолюдських цінностей: справедливість, чесність, доброту, повагу тощо. • Створювати сприятливі умови для становлення соціальної компетентності дитини, розвивати в неї соціальні емоції (співчуття, бажання допомогти), обстоювати власні інтереси. • Збагачувати досвід спілкування з людьми різного віку, статі. • Розширювати уявлення дошкільника про авторитет та людські чесноти; вчити розуміти інших та рахуватися з чужою думкою. • Виховувати культуру діяльності: вміння планувати, організувати гру, заняття, свою працю, прагнення досягти позитивного результату в індивідуальній і спільній діяльності. • Формувати вміння оцінювати свої вчинки та вчинки інших людей. 	<ul style="list-style-type: none"> • знає, що таке гріх, старається поводитися відповідно до норм християнської моралі; • проявляє любов і повагу до батьків, близьких людей, довколишніх; • уміє поводитися з людьми відповідно до їхнього віку, фізичного стану та настрою; • володіє навичками спілкування з дорослими та дітьми, проявляючи ввічливість; • проявляє стриманість у висловлюванні негативних суджень; • проявляє дружні та товариські стосунки з дітьми, допомагає молодшим дітям; • уміє поступливо, ввічливо ставитися до дітей протилежної статі; • усвідомлює відмінність між добром і злом, може пояснити свої вчинки, схвалити або засудити їх; • може визнати свою провину, поступитися власними інтересами заради загального благополуччя; • уникає конфліктів, уміє порозумітися, не нав'язує власної думки; • допомагає батькам та іншим членам родини; • уміє з повагою ставитися до рідних, знайомих, чужих літніх людей; • здатна до самоконтролю та саморегуляції; • зважає на думку інших; • аналізує свою поведінку.

Основи правової культури	<ul style="list-style-type: none"> • Сприяти розумінню дітьми своїх прав, свобод та обов'язків, свідомому відповідальному ставленню до них; вчити поважати права інших людей. • Формувати у дітей почуття гідності, впевненості у собі та у своїх силах. • Розширювати етичні уявлення про добро, чесність, справедливість, щирість. Давати дітям знання про добро та зло як протилежні категорії людського буття. • Виховувати у дітей риси характеру, які відповідають загально-людським моральним цінностям: порядність, скромність, добро-зичливість, чесність, самостійність, чуйність, почуття обов'язку. • Формувати свідоме ставлення до своїх обов'язків у дошкільному навчальному закладі та сім'ї. Виховувати почуття відповідальності за доручену справу. • Давати дітям знання про культуру спілкування, формувати вміння правильно поводитися в колективі з однолітками та незнайомими людьми. • Створювати умови для набуття дошкільниками досвіду усвідомлених суспільних дій, правомірної поведінки й толерантного спілкування на основі поваги до прав інших людей. 	<ul style="list-style-type: none"> • має знання про добро та зло як протилежні категорії людського буття; • уміє оцінювати поведінку людей, самостійно намагається знайти вихід із будь-якої ситуації; • має уявлення про школу, про шкільне навчання; • розуміє поняття "знання", "вміння", "навички", "старанність"; проявляє інтерес до навчання в школі; • сумлінно виконує свої обов'язки. •
Пізнавальний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати аналітичність і свідомість сприйняття навколишнього. • Формувати здатність довільно керувати пізнавальними процесами, вміння послідовно, детально проводити обстеження або розглядати, створювати логічну схему послідовної діяльності з предметом. Формувати навички експериментування з новим матеріалом. • Розвивати інтелект та обдарованість. 	<ul style="list-style-type: none"> • бережно ставиться до предметів навколишньої дійсності, особи-стих речей; • проявляє любов до своєї країни, бажання бути гідним її громадянином; • знає, що є громадянином України; знає та поважає символіку України, видатних людей свого краю; любить своє місто (село), знає його характерні особливості; • знаходить місце розташування України на мапі; знає, з якими країнами межує Україна; • знає, що у світі живуть різні народи і нації; • має уявлення про родину та родовід, про стосунки та захоплення членів родини, проявляє турботу та любов до них; • знає про роль житла та важливість створення затишку в рідній домівці; використовує знання сенсорних еталонів у процесі ознайомлення з новим предметом побуту, встановлює взаємозв'язки, класифікує; планує свої дії, погоджуючи їх з іншими; • знає основні професії; розрізняє і групує за призначенням транспортні та комунікативні засоби. •

<p>Ознайомлення з природою</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сприяти елементарному розумінню дитиною взаємозумовленостей компонентів природи. • Підтримувати бажання дітей встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами та явищами в природі. • Сприяти гуманному ставленню до живих істот, прояву естетичних почуттів, виваженій безпечній поведінці на природі. • Інформувати дітей про досягнення людей у дослідженні космосу. 	<ul style="list-style-type: none"> • визначає зміни в природному довіклілі і знає, що вони залежать від обертання Землі навколо Сонця; • називає пори року, їх послідовність, впевнено визначає їх характерні ознаки; • усвідомлює, що зменшення сонячного тепла спричинює зміни у природі, що з ними пов'язані зміни в рослинному і тваринному світі; • знає, що вода - середовище для існування живих істот; місцезнаходження води, її якості, місця лікувальної води та назви рік у Західному регіоні; • знає поширені явища природи своєї місцевості (роса, дощ, туман, веселка, гроза, град, мороз, снігопад, хуртовина, паморозь, іній); знає назви та місцезнаходження корисних копалин у своєму регіоні; • орієнтується у властивостях піску, глини, ґрунту; • називає городні рослини, розрізняє їх; • розрізняє дерева, кущі, трав'янисті рослини; порівнює та аналізує їх особливості; • називає різновиди лісу (листяний, хвойний), знає назви тварин і рослин, які поширені в лісі; • називає лікарські рослини та їх лікувальні властивості. Розуміє цінність життя і здоров'я людей, їх залежність від природного довіклілля; • називає свійських і диких тварин своєї місцевості, вміє знаходити спільне та відмінне у їхніх зовнішніх ознаках, будові; знає назви дитинчат тварин; • розуміє, що свійські тварини потребують піклування; без них життя було б не таким цікавим, яскравим, радісним; • доглядає за рослинами, тваринами у куточку природи; • називає і розпізнає птахів за зовнішніми ознаками, порівнює їх за величиною, забарвленням пір'я, способом пересування і за звуками; • називає рослини і тварин, занесених у Червону книгу України; • усвідомлює, що стан здоров'я залежить від чистоти повітря, ґрунту, води; • підтримує чистоту дитячого майданчика та в зонах відпочинку (парк, сквер, ліс, озеро тощо); • знає, що космос, Всесвіт - це простір, який існує за межами планети Земля; • захоплюється загадковістю і таємничістю природи космосу.
--------------------------------	--	---

Народознавство	<ul style="list-style-type: none"> Розвивати пізнавальну активність дітей, прагнення якомога глибше пізнати свій народ, свої національні корені. Розширювати обсяг знань дітей про Україну, її столицю, історію, культуру, видатних людей. Залучати дітей до української національної обрядовості, підготовки і проведення народних свят, ігор, використання народних прикмет, народної творчості; формувати уявлення про національне мистецтво, народні промисли, українську національну кухню. Формувати стійкий інтерес до матеріалу народознавчого змісту, бажання пізнати його глибше, вчити використовувати його в повсякденному житті. Вчити запам'ятовувати вірші, прислів'я, приказки, казки, загадки, легенди. Формувати уявлення про родинні обереги українського народу. Прищеплювати дітям елементарні трудові навички, пов'язані з народними ремеслами. Вчити малюків вишивати, витинати, розписувати писанки, іграшки, посуд; виготовляти різні вироби: серветки, іграшки, аплікації тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> знає культурні традиції свого народу та свого регіону, підтримує родинно-побутові традиції спілкування; має сформований інтерес до історії свого краю, емоційно сприймає творчість народних умільців, цінує результати їхньої праці; ознайомлена з історією України, її столиці, рідного міста (села), регіону; знає про національні особливості української оселі, предметів побуту, національного одягу, національної іграшки, оберегів, зокрема Західного регіону; має уявлення про національні звичаї та традиції, родинно-побутові звичаї, старовинні ритуали, українську кухню; має знання про українські народні ремесла, промисли, які поширені в Західному регіоні, їх історичні витоки і сучасне використання; знає та використовує фольклорні жанри (віншування, колядки, гаївки, шедрівки, народні ігри).
Логіко-математичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> Сприяти закріпленню навичок нескладних усних обчислень, розв'язування арифметичних задач. Допомагати у формуванні вмінь із вимірювання об'єму, маси, довжини, ширини, висоти. Закріплювати знання геометричних фігур і просторових геометричних форм; умінь визначати просторові та часові відношення. Вчити обґрунтовувати відповідь та обстоювати правильність свого міркування. 	<ul style="list-style-type: none"> лічить у межах 10; порівнює множини за кількістю; складає та розв'язує приклади, задачі на додавання, віднімання, користуючись цифрами та знаками; розрізняє довжину, ширину, висоту, товщину предметів; визначає масу предметів за допомогою ваги, об'єм речовини за допомогою умовної мірки, порівнює предмети; розрізняє геометричні фігури (круг, овал, трикутник, квадрат, прямокутник, ромб), просторові геометричні форми (куля, куб, циліндр, конус); оперує поняттями "тиждень", "місяць", "рік"; знає дні тижня, місяці року, пори року; знає цифрові знаки "-", "+", "=" та цифри від 1 до 9; визначає просторове розміщення предметів (включаючи поняття "праворуч", "ліворуч"); розрізняє предмети за розміщенням; розуміє склад числа в межах "10". порівнює суміжні числа; має елементарні знання з народної математики.

<p>Основи економічної культури</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати у дітей основи економічної культури. • Вчити долати труднощі та життєві негаразди; виховувати наполегливість, компетентність. • Формувати уявлення про товари й товарно-грошові відносини. Давати поняття, що таке товар, мета його існування, можливість його придбання. Вчити класифікувати товари. Формувати етичне поведіння в торгових закладах, виконуючи роль покупця. Ознайомлювати з поняттями "ціна"; вчити порівнювати ціни: дешево - дорого. • Давати змогу зрозуміти, що за гроші купують товари, грошима оплачують послуги. • Розповісти дітям про мету реклами, джерела рекламування товарів і види реклами; вчити рекламувати товар. • Розширювати знання про раціональне використання залишків продуктів харчування (з хліба можна приготувати грінки; крихти дати пташкам; з картоплі - картопляники: кістки віддати собакам; залишки від чаю використати як добриво для кімнатних рослин). • Створювати ситуації для закріплення знань про правила економного використання електроенергії деякими приладами (холодильник, праска, телевізор, лампочка), збереження тепла, економного використання води. Підводити дітей до розуміння того, що раціональне використання електроенергії, води, газу заощаджує кошти сім'ї. Виховувати економність, вміння співвідносити свої бажання з можливостями. Вчити виокремлювати першочергові потреби, власні та потреби сім'ї, розуміти відмінність між словами "хочу" й "треба". • Формувати уяву про культуру ділових стосунків. Уточнювати й розширювати знання дітей про одяг, взуття, зачіску ділової людини. Виховувати охайність. • Вчити оцінювати вчинки людей, давати характеристику їхнім діям. Формувати розуміння вироблених правил, знати, що їх потрібно дотримувати, що є вчинки, за які люди несуть покарання у вигляді штрафу. • Розкривати роль комп'ютеризації у веденні господарства, дати елементарні уявлення про калькулятор. Підводити до висновку, що таке економіка, для чого вона потрібна. 	<ul style="list-style-type: none"> • знає назви підприємств, особливості їх функціонування; • має уявлення про товарно-грошові відносини, вміє здійснити покупку, класифікує товар; • знає, для чого існують банки; професії людей, які працюють у банківській справі; • вміє раціонально використовувати залишки продуктів харчування; • знає і намагається економно використовувати електроенергію, воду, газ; • вміє виокремлювати першочергові потреби сім'ї; • розуміє доконечну потребу в дотриманні встановлених правил; • знає, що комп'ютер і калькулятор допомагають у веденні сімейного господарства.
------------------------------------	--	--

Мовленнєвий розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Розвивати звукову виразність мовлення (силу голосу, його тембр, темп, ритм, мелодику, навички використання різної інтонації, чітку дикцію). • Удосконалювати артикуляцію звуків, диференціацію подібних за звучанням звуків. • Розширювати знання дітей про будову мовленнєвого апарату: губи, зуби, язик, спинка язика, кінчик язика, піднебіння. • Учити чітко диференціювати у словах вимову свистячих і шиплячих звуків, а також звуків [л], [р]. • Вправляти у роздільній вимові йотованих голосних [я], [ю], [є], [ї]. • Вчити розрізняти на слух тверді та м'які приголосні (сир - сірник, дарувати - дякувати). • Навчати добирати слова, близькі за звучанням (міст - лист, хрущ - кущ, книжка - мишка, густо - пусто) тощо; за завданням вихователя добирати слова на певні звуки та виділяти їх звучання (машшина, хусстка, жжаба). Вчити правильно вимовляти звук [ф] у словах іншомовного походження (футбол, фрукти, фініш, ферма) тощо та звукосполучення [хв] (хвіртка, хвиля, хвала, хвіст); визначати, у яких словах вимовляється звук [г], чітко його вимовляти; правильно ставити наголос у словах, що різняться значенням завдяки наголошенню ((білизна - білизна-, згодиться - згодиться) та в різних формах одного слова (сковорода - сковороду - сковородою - сковороди - сковорід). • Відпрацьовувати вміння говорити з різною силою голосу, дотримувати пауз. У реченні, правильно інтонувати різні типи речень (розповідні, питальні, окличні інтонації), робити логічний наголос. Вчити виділяти голосом звертання, вставні слова. 	<ul style="list-style-type: none"> • чітко і правильно вимовляє всі звуки та звукосполучення у словах рідної мови і фразах, згідно з нормами фонетики й орфоепії; • добирає слова, близькі за звучанням, слова на відповідні звуки; • розрізняє і виділяє на слух голосні та приголосні (тверді та м'які) звуки; • правильно вимовляє звук [г], знає слова, у яких він вимовляється; • регулює силу голосу, користується розповідною, питальною та окличною інтонацією; • правильно ставить наголос як у словах, так і у фразах та реченнях.
----------------------	---	--

Словникова робота	<ul style="list-style-type: none"> • Збагачувати кількісний склад лексики новими, раніше не відомими словами, а також збільшувати словниковий запас за рахунок засвоєння дітьми нових значень слів, що вже наявні в їхньому лексичному запасі. • Сприяти якісному засвоєнню лексики, що проявляється в поглибленому розумінні значення й у смислових відтінках слів і словосполучень, в умінні узагальнювати. • Забезпечувати активізацію словника - застосування дітьми слів у різних мовленнєвих ситуаціях. • Розширювати запас слів за рахунок назв предметів, якостей, дій. Учити вживати слова згідно з контекстом, коли треба назвати якість чи ознаку предметів. Формувати вміння добирати слова з протилежним та подібним значеннями; використовувати слова, що означають матеріал (метал, дерево, скло); вчити осмислювати образні вислови в загадках. • Продовжувати збагачувати словник дітей синонімічними іменниками (діти — малята - дівчата); дієсловами недоконаного виду, які означають необмежену дію (телефонувати, організовувати, пояснювати); порівняльними прикметниками; образними виразами. • Активізувати вживання прикметників і прислівників, що характеризують зовнішність, риси поведінки тварин, людей, властивості предметів. • Розширювати знання і розуміння багатозначних слів, зокрема їх переносного значення (іде дощ, іде хлопчик; м'яч падає, сніг падає, світло падає). • Вчити розуміти і вживати слова, які вимовляються однаково, але мають зовсім різні значення (омоніми): ключ птахів і ключ від дверей; пора (час) і пора року. • Вчити добирати до іменників якісні, відносні та присвійні прикметники: квіти які? - червоні, білі, гарні, барвисті; хвіст чий? - заячий, собачий, котячий, мишачий. • Розширювати запас ввічливих слів, звертань: пробачте, ласкаво прошу. будь ласка, перепрошую, будьте ласкаві, будьте добрі, смачного, до завтра, всього найкращого, доброго ранку, добрий день, доброго вечора, надобраніч. Розвивати вміння розрізняти стилістичні відтінки слів. Відпрацьовувати критичне ставлення до помилок у власному мовленні та мовленні інших. 	<ul style="list-style-type: none"> • вживає слова всіх частин мови; багатозначні, складні, узагальнювальні слова; слова, які означають абстрактні поняття, що характеризують взаємини між людьми; • користується в мовленні образними виразами, порівняннями; • добирає синоніми, антоніми, фразеологічні звороти; • розуміє і правильно пояснює слова-омоніми, переносне значення слів; • послуговується дієсловами недоконаного виду, порівняльними прикметниками; • володіє словотворенням і словозміною; • використовує у мовленні багато ввічливих слів і звертань.
-------------------	--	---

- Вправляти у правильному вживанні іменників родового відмінка однини та множини, у творенні порівняльних ступенів прикметників.
- Вчити правильно узгоджувати іменники з прикметниками та за-йменниками.
- Активізувати вміння будувати речення різного типу (розповідні, окличні, питальні), прості, поширені з однорідними членами речення, складносурядні та складнопідрядні.
- Виховувати критичне ставлення до граматичних помилок у власному мовленні, потребу говорити правильно.
- Вчити утворювати нові слова за допомогою префіксів і суфіксів.
- Закріплювати та вдосконалювати граматичні форми, які діти засвоїли в попередніх групах. Вправляти дітей у правильному вживанні важких граматичних форм, відмінюванні іменників: родового відмінка множини (ігор, вишень, чобіт), родового відмінка однини (каші, борщу).
- Вчити утворювати назви тварин, птахів жіночого роду від чоловічого роду.
- Вчити правильно вживати відмінкові закінчення множини іменників середнього роду IV відміни (лоша - лошата - лошат, теля - телята - телят).
- Вправляти у називанні родового відмінка іменників, які вживаються тільки у множині (солодошів, дверей, саней, воріт, сходів, окулярів); у вживанні невідмінюваних іменників.
- Удосконалювати вміння утворювати нові іменники — назви приміщень від іменників (птаха - пташник, корова - корівник), іменники із суфіксами -овик, -ар, -ун, -иськ, -инк, -ц (лісовик, хвостисько, цибулинна, пшонце).
- Вчити добирати однокореневі слова (береза - березовий - підберезник; листя - листяний - листопад).
- Вчити утворювати форми майбутнього часу за допомогою префіксів: перу - виперу, рву - зірву, прощаюся - попрощаюся).
- Вчити утворювати прикметники із суфіксом -уват, -юват для позначення невеликої кількості міри якості (голубуватий, холоднуватий, низькуватий); присвійні прикметники від назв людей (братів, татів, Галин).
- Вчити будувати фрази з прийменниками від (од) у різних значеннях (відійшов від столу). Утворювати ступені порівняння прикметників зі словами "більш-менш", "що", "як" (більш-менш солодкий, щонайгарні-шии, якнайсмачніший).
- Вчити утворювати дієприслівники та дієприкметники минулого часу (загорілий, вирізаний, пообідавши, одягнувши).
- Удосконалювати вміння утворювати прислівники за допомогою частки що- (щоліта, щопонеділка).
- Вправляти у правильному відмінюванні заперечних займенників з
- володіє граматичними категоріями рідної мови (рід, число, відмінок); переважно правильно вживає відмінкові закінчення;
- правильно утворює кличний відмінок іменників;
- легко утворює за вказівкою дорослого нові слова (іменники, прикметники, дієслова) за допомогою суфіксів, префіксів, а також складні слова;
- у мовленні користується різними типами речень: як простими, так і складними, зі сполучниками та сполучними словами, з однорідними членами, прямою мовою;
- складає окличні, питальні, розповідні, безособові речення зі вставними словами;
- добирає однокореневі слова;
- помічає і виправляє граматичні помилки у мовленні дітей, власному та мовленні дорослих.

- Вчити будувати діалог на запропоновану тему.
 - Продовжувати вчити дітей складати творчі розповіді: розповіді-міркування, з власного досвіду, власні казки й оповідання тощо.
 - Продовжувати вчити проявляти ініціативу у спілкуванні з дорослими, звертатися із запитаннями різного типу (Чому? Як? Для чого? Навіщо?); підтримувати розмову, запропоновану вихователем, вести діалог на запропоновану тему. Вправляти у вмінні починати розмову (добирати першу репліку діалогу), своєчасно відповідати на першу репліку, використовуючи стверджувальні слова, речення. Вчити проявляти ініціативу в розмові з дорослими та дітьми (форми звертання, перші репліки).
 - Вчити дітей логічно та послідовно будувати розповідь без повторів, пауз, жестів; виокремлювати в розповіді початок, середину, кінцівку; придумувати назву до розповіді.
 - Вчити складати сюжетну розповідь за серією картинок (ілюстрацій), за картинкою, порівняльний опис двох картинок, іграшок, предметів; описові розповіді за предметом, іграшкою, картиною, за змістом пейзажної картини, з пам'яті. Вчити будувати описові розповіді за планом вихователя та на запропоновану тему; дотримувати описової структури; складати описові загадки про іграшки, овочі, фрукти, тварин.
 - Вчити аналізувати назву картини та пропонувати свою назву; складати розповіді про окремі частини, блоки, деталі картини з ініціативи дітей.
 - Вчити складати творчу розповідь: за поданим початком (закінченням); за опорними словами (сигналами у вигляді предметних картинок); на запропоновану тему; розповіді-міркування, казки. Вчити складати розповіді-міркування, дотримуючись структури (теза, доведення, висновок) та вживаючи причинно-наслідкові сполучники (тому що, через те що, оскільки, адже) та прислівники, що означають доведення (по-перше, по-друге, зрештою, внаслідок, в цілому).
 - Привчати аналізувати власні розповіді та розповіді ровесників, звертаючи увагу на більш вдалу лексичну заміну щодо характеристики образу, сюжетної лінії тощо.
 - Розвивати вміння переказувати відомий і новий тексти, використовуючи повний, за частинами і творчий вид переказу. Вчити переводити мову персонажів у непряму мову, розповідь від першої особи - у розповідь від третьої особи (з незначною допомогою вихователя). Вчити переказувати за планом вихователя, самостійно, продовжувати переказ інших дітей.
 - Розвивати вміння висловлювати своє
- складає описові розповіді різного типу: сюжетно-описові, сюжетні за картинками, з власного досвіду, за зразком та планом вихователя;
 - передає зміст знайомої казки, вистави, мультфільму;
 - розповідає про події, свідком яких вона була;
 - складає творчі розповіді: продовжує розповідь, яку розпочав вихователь, за опорними словами, за сюжетно-ігровою ситуацією, розповідь-міркування, розповідь-пояснення;
 - складає розповіді-етюди, розповіді-мініатюри;
 - переказує знайомі художні тексти різної складності й композиції за планом вихователя та за частинами;
 - поділяє сюжетну картину на логічно завершені частини, придумує назву до частин; об'єднує кілька сюжетів в єдину розповідь (розповіді за серією картин, ілюстрацій, порівняльні розповіді);
 - складає казки, загадки, розповіді про смішні випадки;
 - дає розгорнуті відповіді на запитання з монологічними вставками;
 - підтримує запропонований діалог відповідно до теми; будує стимульований діалог відповідно до ситуації (групове мовлення);
 - володіє різними формами мовленнєвого етикету та культурою спілкування.

- Продовжувати ознайомлювати дітей зі словом, вправляти у вмінні виокремлювати слово як самостійну смислову одиницю із потоку слів, учити правильно визначати наголос.
- Ознайомлювати з реченням, вчити виокремлювати його з мовлення як смислову одиницю, складати речення, графічно його зображати.
- Ознайомлювати зі складовою будовою слова, вчити вмінню робити поділ слів на склади, працювати зі складовими схемами слів.
- Ознайомлювати зі звуковою будовою слів (голосні, тверді та м'які приголосні звуки), формувати навички проведення звукового аналізу слів.
- Продовжувати ознайомлювати дітей із поняттям "слово", вчити виокремлювати слова з потоку мовлення, використовуючи ігрові, словесні вправи, художню літературу, вправи на словотворення. Звертати увагу дітей на смисловий аспект слова (слово позначає предмет, ознаку, дію).
- Ознайомлювати дітей із поняттям "речення". Вчити виокремлювати речення із потоку мовлення; складати речення зі слів; визначати кількість слів у реченні, їх місце (перше, друге, третє); складати речення за допомогою картинок, іграшок, з відповідними словами, графічно зображати речення; визначати кількість речень у тексті.
- Ознайомлювати з терміном "склад" (злиття приголосного та голосного звуків, склад може складатися з одного голосного звука). Вчити ділити слова на склади без збігу двох приголосних; називати кількість складів у слові, їх порядок, графічно зображувати поділ слова на склади.
- Ознайомлювати з наголосом. Формувати розуміння, що в слові один наголос і якщо його поставити неправильно, то слово стає незрозумілим. Вчити правильно визначати наголос; графічно зображати наголошений склад; вимовляти слова в різному темпі та з різною силою голосу; класифікувати картинки, в назвах яких наголос стоїть на першому, другому, третьому складі.
- Вчити розрізняти на слух звуки, виокремлювати їх, визначати, на якому місці знаходиться відповідний звук у слові (на початку, всередині, в кінці), називати слова з відповідним звуком, з опорою на наочний матеріал та без нього. Формувати вміння називати ізольований звук і виокремлювати в слові перший звук; придумувати слова на визначений звук, що знаходиться на початку, всередині; в кінці слова; визначати тверді та м'які приголосні звуки у слові. Вчити робити звуковий аналіз слів за допомогою схеми та фішок, згодом без фішок і схем.

- виокремлює слова та речення з потоку мовлення;
- розуміє, що слово позначає предмет, ознаку, дію;
- диференціює поняття "речення", "слово", "склад", "звук";
- знає, що речення складається зі слів; визначає кількість слів у реченні, їх місце;
- складає речення самостійно та із запропонованим словом;
- графічно зображає речення та визначає кількість слів у реченні;
- ділить слова на склади та визначає їх кількість і порядок у слові;
- графічно зображує поділ слів на склади;
- правильно ставить наголос у слові та графічно зображує наголошений склад;
- аналізує запропоновані слова;
- розрізняє голосні, тверді та м'які приголосні звуки;
- вільно орієнтується у звуковій структурі слова;
- робить звуковий аналіз слова;
- добирає слова до запропонованих моделей.

Художньо-естетичний розвиток	<ul style="list-style-type: none"> • Продовжувати формувати уявлення про особливості художньої літератури: жанри, композицію, про найпростіші елементи образності мови. • Формувати здатність елементарно аналізувати зміст і форму художнього твору. • Вчити осмислено, чітко та виразно читати вірші напам'ять. • Спонукаати дітей до самостійних ігор-драматизацій, театралізованих ігор та ігор за змістом знайомих художніх творів. • Продовжувати вчити дітей інсценувати нові художні твори, промовляти авторський текст. 	<ul style="list-style-type: none"> • знає українські народні казки про тварин, фантастичні, соціально-побутові та казки інших народів, розповідає їх; • визначає у структурі казки зачин, кінцівку, повтори, образні вирази, чарівні предмети; • змінює початок (кінцівку) казки, вводить нових героїв у зміст казки за завданням вихователя; • розуміє мораль казки; дає оцінку вчинкам героїв; • бере участь у бесідах за змістом художнього твору, етичних бесідах та бесідах за запитаннями автора; • емоційно передає зміст художнього твору; • визначає настрій твору; відтворює образність мови; • знає автора та назву вірша, читає його виразно; • добирає слова-рими; чітко, виразно читає вірш, відчуває і передає мелодійність, ритмічність мови, володіє своїм голосом; • знає декількох відомих українських дитячих письменників, художників-ілюстраторів, упізнає їх на світлинах; знає назви творів, які вони написали (ілюстрували); • розглядає ілюстрації, називає художній твір відповідно до змісту ілюстрацій, опису героїв; • орієнтується в жанрах художніх творів; • знає будову книги, людей різних професій, які працюють над її створенням; • чергує в куточку книги, лагодить книги; • самостійно організовує ігри-драматизації, ігри за сюжетом знайомих творів, театралізовані ігри; • бере участь в інсценуванні знайомих і нових художніх творів.
------------------------------	---	--

Образотворча діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати у дітей особистісну емоційну позицію до творів художньо-творчої діяльності. • Продовжувати ознайомлювати з творами митців, розвивати вміння диференціювати їх за зображувально-виражальними засобами (види та жанри); вчити помічати виразність ліній та форм, гармонію кольорів. Формувати вміння самостійно відображати у роботах предмети та явища довкілля, користуючись набутими навичками; бажання вдосконалювати їх, опановувати нові. • Вчити створювати багатофігурні композиції, використовувати перспективу; самостійно добирати потрібні засоби зображення, вміло користуватися знаннями про колір, лінію, форму. • Продовжувати ознайомлювати з характерними особливостями вишивки, заохочувати до рукоділля. Сприяти розвиткові дизайнерських проявів. • Продовжувати ознайомлювати з петриківським розписом (кольори, елементи) та виразністю скульптури малих форм. • Розвивати фантазію, творче мислення, уяву, креативність у підході до образотворення. 	<ul style="list-style-type: none"> • проявляє елементарну практичну вмілість в образотворчій діяльності; • володіє різними способами передачі образів; • планує свої дії, передбачає майбутній результат; • самостійно займається художньою творчістю; • залучає однолітків до створення спільних робіт; • уміє зображати контури й силуети людей різного віку та статі; • розуміє доцільність раціонального використання матеріалів для художньо-творчих дій; • вимагає позитивного оцінювання робіт; • у колективній роботі намагається досягти високих стандартів, розуміє і приймає не лише схвальну оцінку. Здатна тривалий час займатися художньо-творчою діяльністю; • осмислено надає перевагу продуктивній діяльності у вільний час; • намагається досягти у роботі високих результатів, помічає недоліки власних виробів, самостійно усуває їх; • із задоволенням передає власне "Я" в образотворчій діяльності, з симпатією сприймає себе, передає цей позитив у роботах; • знає властивості матеріалів для художньо-творчої роботи, охоче експериментує з ними, знає правила безпечного користування ними; • цікавиться художньо-творчими професіями: художник-пейзажист, анімаліст, дизайнер, художник-портретист, скульптор, архітектор; • має власну думку щодо своїх робіт; • порівнює власний портрет із зображеннями інших людей; • аналізує власні роботи та твори мистецтва; • називає прізвиська відомих українських і зарубіжних митців; • передає враження від творів мистецтва; • коментує свої дії у процесі роботи; • захоплюється витворами мистецтва; • проявляє художній смак, може оцінити роботи інших, розділяє гарне - негарне; • охоче долає труднощі на шляху до досягнення мети; вдається до апробації нового та незвичного, шукає ефективніші засоби; • самостійно добирає потрібний матеріал, використовує його для підсилення характерності об'єктів і явищ; • проявляє фантазію, веде пошукову діяльність.
-------------------------	---	---

- Розвивати у дітей конструкційне мислення, творчу уяву; вчити відображати різноманітні об'єкти навколишньої дійсності, вільно і творчо використовувати способи конструювання з різноманітних природних і промислових матеріалів.
- Вчити будувати складні конструкції за зразком, умовою, створювати варіанти зі знайомих конструкцій.
- Вчити з різних елементів конструкторів за запропонованими схемами створювати статичні та рухомі споруди, збільшуючи чи зменшуючи їх розмір, конфігурацію.
- Сприяти самостійному створенню будов; розширювати і поглиблювати ці інтереси в будівельних іграх за спільним задумом.
- Збагачувати сприймання дошкільниками готових споруд; залучати до спостереження за процесом будівництва, використовуючи фотографії, схематичні малюнки та інші засоби. Привчати дітей намічати обриси майбутньої будови, які оточують площі різних конфігурацій. Учити створювати різні конструкції одного й того самого об'єкта з урахуванням певних умов та їх призначення. Вчити будувати за малюнком, схемою, світлиною. Залучати всіх дітей використовувати комплексні сюжетні будови; спонукати до обговорення внеску кожного у створення споруди. Вчити споруджувати конструкції одного й того самого об'єкта відповідно до різних умов їх використання (міст для пішоходів, міст для транспорту).
- Заохочувати до встановлення зв'язку між формою предмета та його практичним призначенням; планувати процес зведення споруди; визначати, які деталі найбільше підходять для споруди та як їх доцільно комбінувати. Вчити споруджувати будівлі, враховуючи одночасно кілька умов, визначених вихователем (жилий триповерховий будинок із трьома під'їздами, міст через річку певної ширини); дотримувати співвідношення розмірів частин будівель, симетричного їх розташування.
- Вчити колективно створювати задуми будівель і разом реалізовувати їх. Сприяти спорудженню групи об'єктів, об'єднаних одним змістом (вулиця, площа, житловий масив). У зведенні спільних споруд вчити самостійно домовлятися про тему будови, розподіляти обов'язки, добирати потрібний матеріал. Привчати дітей самостійно аналізувати зразки будівель, виокремлювати частини, встановлювати їх функціональне призначення та просторове розміщення.
- спільно буде, творчо розвиває сюжети ігор із будівлями;
- створює нові споруди за зразком, світлиною, малюнком, різні їх варіанти за умовами щодо розміру, форми, кольору, призначення, оздоблення;
- користується узагальненими уявленнями про можливості зведення і зміни різних конструкцій із конкретних матеріалів;
- виготовляє власноруч і разом із дорослими конструкції, іграшки, саморобки, використовує їх для реалізації ігрових задумів;
- втілює власний задум у будівлю, конструкцію

Театралізована діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Спонукаати дітей до самостійної організації театралізованої діяльності: сюжетно-рольові ігри, ігри-драматизації, театралізовані ігри. • Продовжувати вправляти дітей у передачі образу за допомогою засобів зовнішньої виразності: жестів (рухи рук), міміки (зміна виразу обличчя) та пантоміми (рухи всього тіла). • Домагатися високого рівня моторної функції мовлення, його інтонаційної виразності. Вчити змінювати модуляцію голосу (силу); висоту тону (тоненький голосок і низький, грубий голос); темп мовлення (вміти говорити повільно, як "черепаха", та швидко, як "сорока"); тембр мовлення, його емоційне забарвлення (передача голосом почуттів, психологічних станів: радість, сум, гнів тощо); ритм мовлення (повільно, мелодійно або уривчасто). Розвивати чітку дикцію. • Формувати творче ставлення до обраної ролі. Заохочувати до само-стійності та індивідуальності в доборі засобів виразності. Домагатися яскравого емоційного забарвлення образу персонажа. Вчити вносити творчі фрагменти в ігри, сюжети вистав; давати дітям змогу висловлювати власне бачення образу героя чи сюжету вистави. • Продовжувати ознайомлювати з різними видами театрів, їх особливостями, призначенням (фланелеграф, магнітний, тіньовий, настільний, пальчиковий, ляльковий, бі-ба-бо тощо). Вчити керувати лялькою-маріонеткою. • Вчити розуміти та користуватися театральною термінологією: колектив - актор, трупа, режисер, костюмер, гример, глядачі; вистава - сюжет, сценарій, прем'єра, антракт; театр - зала, сцена, лаштунки, декорації тощо. • Формувати розуміння змісту театралізованого дійства, образу персонажа. Вчити оцінювати поведінку героїв (добрий, злий, щедрий, жадібний тощо). Вправляти в умінні своєчасно вступати у колективну драматизацію. Закріплювати навички монологічного та діалогічного мовлення. 	<ul style="list-style-type: none"> • вправно і влучно передає образ героя, використовуючи жести, міміку, пантоміму, своєчасно вступає в дію; • володіє азами керування маріонеткою; • розрізняє добрі та погані вчинки, почуття персонажів, співвідносить їх із власними; • намагається бути відповідальною, виконує доручені обов'язки; • керується вподобаннями інших членів театралізації; • добре орієнтується в емоційних станах, називає їх; проявляє себе емоційним та чуйним глядачем; • має розвинене сприйняття театралізованого дійства, запам'ятовування, спостережливості; • уміє самостійно складати сюжети та сценарії, показувати виставу театру іграшок, організовувати гру "Театр"; • усвідомлює відмінність між реальним і фантастичним; • уміє читати напам'ять віршовані тексти, переказує прозу, широко застосовує усну народну творчість; • має чітку розвинену дикцію, користується засобами інтонаційної виразності, володіє діалогічним та монологічним мовленням; • уміє оцінювати гарні декорації, бере активну участь у виготовленні масок, атрибутів для декору театралізованого дійства; • обирає вірші, казки, ролі, керуючись власними вподобаннями; • активно проявляє творчий задум, висуває цікаві ідеї, схильна втілювати їх у діяльність; • фантазує, має багату уяву, почуття гумору; • проявляє самостійність, висловлює власну думку щодо перевтілення у сценічний образ; • вносить у театралізацію творчі фрагменти.
---------------------------	---	---

Ігрова діяльність	<ul style="list-style-type: none"> • Формувати у дитини бажання бути учасником дитячого угруповання, посісти в ньому певне місце. • Стимулювати бажання поводитися самостійніше, більше покладатися на власні сили; відмовлятися від надмірної допомоги дорослого, проявляти ініціативу у виборі теми гри, обдумувати сюжет, добирати потрібний матеріал. • Вчити називати улюблені ігри, планувати хід гри, динаміку сюжету, пояснювати правила, зіставляти кінцевий результат із задуманим. • Розвивати вміння відстоювати свою позицію, але враховувати при цьому інтереси інших дітей. • Вчити розуміти, що певна ігрова роль вимагає дотримання правил, вчити дотримувати їх. • Виховувати толерантність; сприяти тому, щоб авторитетніші й активніші діти дослухалися до пропозицій інших, менш активних дітей, не пригнічували їхню ініціативу. Виховувати розуміння та бажання вчити сміливо висловлювати свою незгоду, доводити раціональність і доцільність саме своєї пропозиції. • Формувати прагнення реалізувати ігровий задум. Збагачувати зміст і тематику дитячих ігор. 	<ul style="list-style-type: none"> • із задоволенням грає в ігри, проявляє активність; • фізично витривала, розвинена відповідно до свого віку, швидка, спритна; • знає призначення предметів і відповідно використовує їх в ігровій діяльності, діє впевнено, вправно; • позитивно сприймає спільну ігрову діяльність; • розкладає на місце матеріали та атрибути по закінченню гри; • дотримує моральних норм та правил у грі, намагається бути справедливою, допомагає іншим дотримувати правил гри; • у виборі ролей керується моральними цінностями; • надає перевагу певним іграм, ролям, охоче проводить ігри на вулиці; відстоює право на вибір; • стримує агресивність, намагається уникнути суперечок; • впевнена у своїх можливостях, гідно поводить себе в разі виграшу (програшу); • розповідає про сюжет гри, план майбутніх дій; • домагається високих стандартів якості у різних видах ігрової діяльності; • проявляє ініціативу; • для втілення в рольовий образ варіює вирази обличчя, міняє жести, тембр голосу. •
-------------------	---	--

РОЗДІЛ VI. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

- Сформовані основні фізичні якості, рухові уміння, культурно-гігієнічні, оздоровчі навички та навички безпеки життєдіяльності.
- Сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини.
- Сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.
- Сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим.
- Сформований інтерес та вміння розуміти інших, бажання долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, вміння оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей, узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.
- Сформовані уявлення про природу планети Земля та Всесвіт.
- Розвинута емоційно-ціннісна відповідальність екологічного ставлення до природного довкілля, сформовані навички дотримання правил природокористування.
- Сформована готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою.
- Сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного Розвинуті творчі здібності.
- Сформовані елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички, самостійність, культура та безпека праці.
- Сформовані навички культури споживання.
- Розвинуті творчі здібності, самостійність, ініціативність, організованість в ігровій діяльності та сформований стійкий інтерес до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому.
- Сформоване вміння будувати дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами.
- Сформовані доступні уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу.
- Сформована здатність застосовувати отримані знання у практичній діяльності, володіти способами пізнання дійсності.
- Розвинуте наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення.
- Сформований інтерес до пошуково-дослідницької діяльності.
- Сформовані елементарні математичні уявлення, цілісна картина світу
- Сформована компетентна поведінка в різних життєвих ситуаціях.
- Сформована культура мовлення та спілкування.
- Звнесені навички володіння елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях.
- Сформовані загально-навчальні уміння: розуміє мету діяльності, планує і виконує необхідні дії, контролює та оцінює свої результати.
- Сформовані організаційні вміння: уміє організувати робоче місце, орієнтується в часі, виконує вказівки педагога, доводить роботу до кінця, вміє працювати з посібниками.
- Спостерігається прагнення до утвердження у новій соціальній ролі – школяра.

Розділ VIII

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Карантин – це не канікули та не відпустка. Відповідно до статті 3 Закону України «Про дошкільну освіту» Держава надає всебічну допомогу сім'ї у розвитку, вихованні та навчанні дитини; забезпечує доступність і безоплатність дошкільної освіти в державних і комунальних закладах дошкільної освіти у межах державних вимог до змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти) та обов'язкову дошкільну освіту дітей старшого дошкільного віку. А статтею 11 Закону України «Про освіту» визначено, що «метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок». Тому заклади дошкільної освіти продовжують здійснювати роботу щодо всебічного розвитку малюків в період дистанційних умов

У статті 9 Закону України «Про освіту» відмічено, що однією з форм здобуття освіти є дистанційна форма здобуття освіти. Вона визначається, як «індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій». Але чи є придатною ця форма роботи для дітей дошкільного віку?

У листах МОНУ від 11.10.2017 № 1/9-546 «Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» та від 27.09.2010 № 1/9-666 «Про організацію роботи з дітьми п'ятирічного віку» зазначено, що «оперативно обмінюватися інформацією з батьками найзручніше в Інтернеті. У пригоді стануть сторінки сайтів закладів дошкільної освіти, електронне листування, онлайн-спілкування у закритій групі в соціальних мережах тощо» та відмічена важливість «розроблення та запровадження медіа-освіти, створення інформаційних дошкільних програм, зокрема "Електронної пошти для батьків" з питань розвитку дітей п'ятирічного віку». Це все стосується взаємодії з батьками та дає змогу навчити їх проводити час з дитиною з користю. Але педагоги мають змогу не тільки інформувати батьків, а й проводити освітню роботу з дітьми. Лише необхідно дотримуватись вимог Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 24.03.2016 № 234 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2016

№ 563/28693 з метою запобігання проблемам зору та серцево-судинним захворюванням.

Освітню роботу в умовах дистанційного навчання здійснюють не лише вихователі. До цієї роботи долучаються вчителі-логопеди, інструктори з фізкультури, музичні керівники, практичні психологи тощо.

Особливістю навчання дошкільнят, є необхідність включення в навчальну діяльність ігор (дидактичних, предметних, розвивальних). Освітню роботу з дітьми необхідно здійснювати систематично. Дистанційне навчання доцільно проводити через інтерактивні навчальні матеріали, через соціальні мережі, через освітні платформи, електронні сервіси та додатки тощо.

В закладі взаємодія з родинами в умовах впровадження дистанційної освіти проходить у форматі «педагог – батьки – дитина». Це пов'язане з несформованістю багатьох навичок у дітей, таких як опанування самостійного читання, вміння роботи з ІКТ, самоорганізації тощо. Завданням педагога є отримання підтримки батьків. Для цього необхідно створити комфортні умови і для них. Необхідно продумати роботу так, щоб батьків зацікавила можливість виконувати завдання у зручний час, надання можливості дитині поспілкуватися з друзями, підвищення інтересу малюка до знань запропонованою цікавою добіркою завдань тощо.

Інструменти спілкування при дистанційному навчанні:

1. Електронна пошта – це стандартний сервіс Інтернету, що забезпечує передавання повідомлень, як у формі звичайних текстів, які в інших формах (програмах, графіці, звуках, відео) у відкритому чи зашифрованому вигляді.
2. Форум – найпоширеніша форма спілкування. Модератор форуму реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Програмне забезпечення форумів дозволяє приєднати різні файли певного розміру. Кілька форумів можна об'єднати в один великий.
3. Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіо-, відеочат. Найбільш поширений текстовий чат. Голосовий чат дозволяє спілкуватися за допомогою голосу, що під час за дистанційною формою є важливим моментом
4. Відеоконференція – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції необхідна її чітка підготовка: створення програм, своєчасна інформація на сайті і розсилка за списком. Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених групах», коли вихованці та вихователь знаходяться на відстані. Отже, обговорення відбувається у режимі реального часу. Вихователь і діти можуть бачити один одного.
5. Блог. Це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей. Наприклад, автор розміщує публікацію у блозі, та дає можливість іншим прочитати і прокоментувати розміщений матеріал.
6. Створення в соціальної мережі Viber групи для батьків та надання рекомендацій щодо здійснення освітньої роботи за окремими темами (фото-, аудіо-, відео-, письмово тощо) та отримання фотозвіттів, надсилання посилань на сторінки з розвиваючими завданнями, аудіоказками, піснями, поробками, фізичними вправами в мережі Інтернет, надсилання відео-роликів за темами занять, проведення конкурсів, марафонів, флешмобів, он-лайн спілкування з дітьми, відео-конференції з групою дітей, створення та використання Ютуб-каналів.

Правила взаємодії з гаджетами для дітей дошкільного віку:

1. Заняття з використанням комп'ютерів дозволяється проводити для дітей старшого дошкільного віку два рази на тиждень (не більше одного разу протягом дня).
2. Безперервна тривалість роботи з комп'ютером не повинна перевищувати 10 хвилин.
3. Після занять з дітьми проводять зорову гімнастику.
4. Для дітей з хронічними захворюваннями; дітей, що часто хворіють; після перенесених захворювань (протягом 2 тижнів); дітей з порушеннями зору тривалість занять з комп'ютером зменшується до 5-7 хвилин.
5. Заняття з використанням електронних технічних засобів навчання з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку проводяться у разі згоди батьків не більше 10 хвилин.
6. Для психологічного розвантаження малюків проводити зустрічі в режимі реального часу за допомогою гаджетів. Такі зустрічі доречно проводити 2 рази на тиждень у групах передшкільного віку, а саме: з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку (у разі згоди батьків) – не більше 10 хвилин, з дітьми старшого дошкільного віку – до 15 хвилин.
7. Заняття в режимі он-лайн конференції проводити за таким графіком: молодший дошкільний вік – понеділок, середа з 10.00, середній дошкільний вік – вівторок, п'ятниця з 10.00, старший дошкільний вік – вівторок, четвер з 10.30.
8. Тривалість перегляду розважальних телевізійних передач не повинна перевищувати 20 хвилин на день для дітей 3-4 років і 30 хвилин для дітей 5-6 років. (вимоги Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, розділі XII «Вимоги до розпорядку дня і навчання, організації життєдіяльності, рухової активності дітей»).

Алгоритм дієвої організації дистанційного навчання:

1. Спланувати роботу. Для цього визначити навчальний кінцевий результат, якого хочете отримати від малюків. Поставте собі три запитання: Чому я хочу навчити дітей? Яким чином вони досягнуть бажаних результатів? Яким чином я зможу допомогти їм досягнути бажаних результатів?
2. Створити навчальні матеріали. Організувати навчальну діяльність вихованців дистанційно – це надати допомогу самостійно розібратися із тим, чого вони не знають і не вміють. Для цього у малюка повинні бути навчальні матеріали та завдання, посилені для його вікової групи. До навчальних матеріалів додавайте інструкції з використання, зазначайте час на виконання, рекомендації та підказки. Також, на допомогу батькам можна розміщувати мультимедійні матеріали – презентації, відеоролики, посилання, які допоможуть у вивченні зазначеної теми. Необхідно надати батькам перелік інтернет-джерел, які сприятимуть легшому засвоєнню матеріалу.
3. Врахувати, що не всі вихованці однаково активно можуть бути залучені до освітньої діяльності. Потрібен індивідуальний підхід, це спрощує етап підготовки завдань й дозволяє розкрити творчий потенціал малюків.
4. Продумати отримання зворотнього зв'язку. Для отримання зворотнього використовувати електронну пошту, онлайн-сервіси (наприклад освітню платформу Youtube, Viber, Skype, Whats App, Telegram , ZOOM, тощо).

